

4401

J. THOMSON

ΤΟ ΟΥΡΑΝΙΟΝ ΚΡΑΤΟΣ

ΗΤΟΙ

ΟΙ ΣΙΝΑΙ ΚΑΙ ΟΙ ΙΝΔΟΣΙΝΑΙ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ

Μετ' εἰκονογραφιῶν.

Ἐξελληνισθὲν ὑπὸ

ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΜΑΚΑΡΓΟΥ

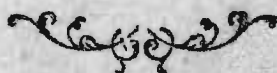
Ἐκδίδεται

Τῇ ΠΡΟΪΤΑΞΙΑΙ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ Α. Α. ΒΑΣΙΛΕΥΣΗΣ

ΥΠΟ

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ Γ. ΜΑΡΓΑΡΙΤΟΥ

Ἀδεία καὶ ἐγκρίσει τοῦ Ἀὐτοκρ. Ἐκπαιδευτικοῦ τοῦ Παιδείας

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

1884.

Τύποις Ι. Γ. Μαργαρίτου.

ΤΩ ΦΙΛΟΜΟΥΣΩ

ΚΥΡΙΩ ΚΥΡΙΩ

ΛΕΩΝΙΔΑ, Α. ΒΑΣΑΡΔΑΝΗ,

ΤΕΚΜΗΡΙΟΝ ΥΠΟΛΗΨΕΩΣ

ΚΑΙ ΒΑΘΕΙΑΣ ΕΥΓΝΩΜΟΣΥΝΗΣ

ΑΝΑΤΙΘΕΑΣΙ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

Ὁ ἄνθρωπος ὁρμεμφύτως ποθεῖ πάντοτε ἵνα μανθάνῃ, ἀναπτύσῃ τὴν διάνοιαν αὐτοῦ καὶ προσκτᾶται γνώσεις, τῶν ὁποίων στερεῖται. Ἐντεῦθεν ἡ ἐπιστήμη, ἥτις τὸ σύνολον τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων, αἱ διάφοροι καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ριψοκίνδυνοι περιηγήσεις ἀτρομήτων περιηγητῶν καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς ἀναγνώσεως συγγραμμάτων, δυναμένων ἵνα παράσχωσιν αὐτῷ τὴν δέουσαν καὶ ἀναγκαίαν πνευματικὴν ὕλην, ἣτις δύναται διαθρέψαι οὕτως εἰπεῖν, τὸν πνευματικὸν αὐτοῦ διοργανισμόν, ἀναπτύξαι προσσηκόντως τὴν φαντασίαν αὐτοῦ καὶ πληρῶσαι τὴν εὐπλαστον αὐτοῦ καρδίαν στοιχείων, δυναμένων ἵνα καθοδηγήσωσιν αὐτὸν πρὸς τὸ Ἄγαθόν.

Ἐντεῦθεν ἔπεται, ὅτι ἡ διάφορος ποιότης τῆς ὕλης τῶν διαφόρων συγγραμμάτων διαφόρως καὶ σπουδαίως ἐπιδρᾷ οὐ μόνον ἐπὶ τῆς διαμορφώσεως τοῦ ὅλου πνευματικοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ, ὡς ἐκ τῆς ὑφισταμένης σχέσεως, καὶ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ὅλου σωματικοῦ ὁργανισμοῦ. Αὐτὴ ἡ ἐπὶ τῆς κοινωνίας καθεκάστην πείρα ἀριδὴλως διακηρύττει τὴν ἐξ ἀντικειμένου ταύτης ἀλήθειαν. Ἀναλόγως λοιπὸν τῶν ἐκ τῶν διαφόρων συγγραμμάτων προσλαμβανομένων στοιχείων καταρτίζεται καὶ οἰκοδομεῖται τὸ τῆς ἡθικῆς καὶ διανοητικῆς ἡμῶν ἀναπτύξεως οἰκοδόμημα. Ἡ ἡλικία ἀναγνώσεως; ὕγιων ἀρχῶν, ὕλη ἐμπεριέχουσα στοιχεῖα ἡθικῆς δύναται προσσηκόντως διαμορφῶσαι τὸν ἄνθρωπον καὶ διευθῆναι αὐτὸν εὐθὺ πρὸς τ' ἀληθὲς αὐτοῦ τέλεσμα. Ἐνῶ τὸ ὑνακτικὸν ὕλη ἐμπεριλαμβάνουσα στοιχεῖα διεφθαρμένα καὶ σεσηπότα, στοιχεῖα ὄζοντα κακοηθείας καὶ ἡθικῆς ἐξαχρειώσεως καταστρέ-

φρουσιν, ἀναμφιδόξως τὸν ἄνθρωπον, καὶ αὐτὸν τὸν φύσει ἀγαθόν.

Ὁ ἄνθρωπος, καὶ τοῦτο βεβαίως ἀλήθειά ἐστι, δὲν ἐπηρεάζεται μόνον ἐκ τῆς τοιαύδε, ἢ τοιαύδε ποιότητος τῶν συναναστροφῶν, μεθ' ὧν καθεκάστην ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἔρχεται εἰς συνάφειαν, ὁ ἄνθρωπος δὲν συμπαράσύρεται μόνον ὑπὸ τοῦ ἰσχυροῦ ρεύματος τῶν ποικίλων ἀρχῶν, ὅπερ ἐν τῷ καθημερινῷ αὐτοῦ βίῳ διὰ τῶν παθῶν αὐτοῦ, οὕτως εἰπεῖν ὁρμητικῶς διαρέει· ἀλλὰ πολλὴν τὴν ἐπίδρασιν ὑφίσταται καὶ ὑπ' αὐτῆς τῆς ὕλης, τῆς ἐν τοῖς διαφόροις συγγράμμασιν ἀπαντώσης, διότι πρόδηλον, ὅτι καὶ ἡ ἀνάγνωσις τῶν συγγραμμάτων ὅχეტός ἐστι διαβιβασμοῦ διαφόρων καὶ ποικίλων γνώσεων, ὡς καὶ ὁ μετὰ τῶν ὁμοίων αὐτοῦ συσχετισμὸς καὶ ἡ διηγετικὴ μετ' αὐτῶν συνάφεια. Ἐντεῦθεν ἐξάγεται τὸ λογικὸν συμπέρασμα, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐν γένει, καὶ μάλιστα ὅταν εὐρίσκηται εἰσέτι ἐν τῇ εὐπλάστῳ καὶ ζυμώδει αὐτοῦ ἡλικίᾳ δεόν ἵνα φροντίξῃ ἵνα καλῶς ἐξελέγχῃ τὴν τῆς ἀναγνώσεως ὕλην, ἵνα μὴ ἐκ ταύτης, ἀντὶ ὑγιῶν, διεφθαρμένας γνώσεις καὶ ἐξηγρημένους ἠθικὰς ἀρχὰς προσπορισθῇ, αἵτινες καθ' ἅπαντα τὸν βίον αὐτοῦ πιστῶς καὶ ἀπαρεγκλίτως συμπαρακολουθήσουσιν αὐτῷ.

Ἦλθον πνευματικὴ κακὸς χυμὸς, δυναμένη παραμορφῶσαι τὴν κατὰ φύσιν διαρρύθμισιν τοῦ πνευματικοῦ ἀνθρώπου ἐστὶ, τὸ γ' ἐφ' ἡμῖν καὶ ἡ ἐν ταῖς μυθιστορίαις ἀπαντῶσα· διότι καὶ αὐτὰ αἱ εὐφρόνως παρὰ τινων ἀποκαλούμεναι ἠθικαὶ μυθιστορίαι ἐμπεριέχουσι πάντοτε στοιχεῖά τινα, ἅτινα καὶ ἂν δὲν διαφθείρῳσιν ἀναφανδὸν τὴν τοῦ ἀνθρώπου καρδίαν, φέρουσιν ὅμως πάντοτε ἐν ἑαυταῖς ἀόρατά τινα διαφθορὰς σπερματίδια, ἅτινα πολλαπλασιαζόμενα λεληθότως διὰ τοῦ χρόνου ἱκανὴν δύνανται ἐπενεργεῖν διατάραξιν ἐπ' αὐτῆς.

Ἀλλ' ἴσως εἴποι τις «καὶ μὴπως οὐκ ὀλίγαι μυθιστορίαι οὐκ ἐμπεριέχουσιν ἀληθείας κοινωνικὰς, ἀρχὰς ὑγιεῖς, δυναμένας ἵνα διαρρυθμίσωσι τὸν ἄνθρωπον συμφῶνως ταῖς τῆς

ἠθικῆς ἀπαιτήσεσι; Πῶς! αἱ ἀρχαὶ αὗται οὐ δύνανται ἐπιδρᾶσαι ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου; μόνον αἱ τῆς ἀριθμηκότητος ἀρχαὶ διαπηδαλιουχοῦσι τὸν ἄνθρωπον;» Δὲν ἀρνούμεθα, ἀπαντῶμεν, ὅτι καὶ ἐν ταῖς μυθιστορίαις ἀπαντῶσιν ὑγιεῖς ἀρχαί, ὅτι ἡ μυθιστορία ἐστὶ αὐτὸ τὸ κάτοπτρον τῆς δρώσης κοινωνίας· ἀλλὰ, δι' αὐτὸ δὲ τοῦτο διότι ἐστὶ αὐτὸ τὸ κοινωνικὸν κάτοπτρον, διὰ τοῦτο ὁ ἀναγνώστης—καὶ μάλιστα ἂν τυγχόν ἢ ἀναγνώστρια—ἐξ ἀνάγκης ἀναγκάζεται ἐνορᾶν ἐν τῇ μυθιστορίᾳ καὶ ἀπάσας τὰς παραλλαγὰς τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τῆς διαφθορᾶς καὶ ἐπειδὴ ὁ ἄνθρωπος, ὡς ἡ πεῖρα καὶ τοῦτο ἀποδείκνυσιν, εὐκολώτερον συμμορφοῦται πρὸς τὰ κακὰ παραδείγματα, ἅτινα, καθ' οἷον δῆποτε τρόπον, ἐν τῷ βίῳ αὐτοῦ ἀπαντᾷ, παρὰ πρὸς τὴν ἀρετὴν, πρὸς ἣν μετὰ πολλῶν κόπων καὶ θυσιῶν, δύναται προσπελᾶσαι, τούτου ἕνεκα παραδεχόμεθα, ὅτι ἡ τῶν μυθιστοριῶν καὶ αὐτῶν τῶν δῆθεν ἠθικωτέρων, ἀνάγνωσις, σπουδαίως δύνανται ἐπενεργῆσαι ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου.

Ἔστιν ἐπίσης ἀληθές, ὅτι, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἡ μυθιστορία ἔχει σκοπὸν τὸ καταδειῖξαι δι' ἐπαγωγῶν τρόπον, ὅτι ἐπὶ τέλους ἡ μὲν ἀρετὴ θριαμβεύει, νικᾷ καὶ τιμᾶται, ἡ δὲ κακία τιμωρεῖται, νικᾶται καὶ μισεῖται· ἀλλ' αἱ τοιαῦται τῆς μυθιστορίας ἀλήθειαι δὲν ἐκτίθενται ἐν αὐτῇ ὡς ἀρχαί, δὲν διατυποῦνται, οὕτως εἰπεῖν, δογματικῶς ἀλλ' ἐξάγονται ὡς συμπέρασμα ἐκ τῆς ὅλης πολυπλόκου πλοκῆς τῆς μυθιστορικῆς ὕλης· δηλαδή δεόν τις προηγουμένως ἵνα ἀναγνώσῃ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, πολλὰς ἀνθρωπότητος, ἵνα ἐμβαπτισθῇ ἐν τῷ λουτρῷ τῆς βορβορώδους διαφθορᾶς, ἵνα ἐνίδῃ ὡς πραγματικὰ ἅπαντα τὰ τῆς κακοηθείας στοιχεῖα ποικιλοτρόπως καὶ ποικιλοχρῶς ἐκτιθέμενα πρὸ τῶν ὁμμάτων αὐτοῦ καὶ ἀκολουθῶς, ἀφοῦ κορεσθῇ ἐκ τοιούτων γνώσεων, δεόν ἵνα ἐξαγάγῃ—ἂν δύνηται ὅμως ἵνα τοῦτο κατορθώσῃ—τὰ κατάλληλα ἠθικὰ συμπεράσματα. Ἀλλὰ τίς ποτε ἔ-

λαβεν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ μυθιστορίαν ἐπὶ τῷ μόνῳ σκοπῷ τοῦ φιλοσοφῆσαι ἐπ' αὐτῆς; τίς ποτε ἀπεφάσισεν ἵν' ἀναγνώσῃ μυθιστορίαν ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ μαθεῖν τίνες εἰσὶν αἱ ἠθικαὶ ἀρχαί, αἵτινες δεόν ἵνα διέπῃσι τὸν ἀνθρώπινον βίον, ἢ τίνες αἱ κακαὶ πράξεις, ἃς ὁ ἄνθρωπος δεόν ἵν' ἀποστρέφεται ἐν τῷ πολυκυμάντῳ αὐτοῦ βίῳ; ἀλλὰ πλὴν τούτων, ἅπαντες οἱ ἀναγνώσται εὐρίσκονται πάντοτε ἐν τοιούτῳ σημείῳ διανοητικῆς ἀναπτύξεως, ὥστε δύνασθαι πορίζεσθαι, τὰ ἀρμόδια ἐκ τῆς μυθιστορίας συμπεράσματα; ὑποθέσωμεν νεάνιδά τινα, ἥς ἡ τραφερὰ αὐτῆς καρδία σφιγγῆ, ἥς ἡ ζωηρὰ αὐτῆς φαντασία ἄρει αὐτὴν εἰς κόσμους ἰδανικούς, εἰς κόσμους ἀπροσπελάστους ὑποθέσωμεν τοιαύτην νεάνίδα, καταγινωμένην ἐν τῇ ἀναγνώσει μυθιστοριῶν. Ἔστι ποτὲ δυνατόν ἵνα ὑποθέσωμεν ὅτι ἡ νεαρὰ αὐτῆς καρδία δύναται ἵνα μὴ ἐπηρεασθῇ ὑπὸ τῶν μυθιστορικῶν σκηνῶν τῶν πρὸ αὐτῆς ἀνελισσομένων καὶ ὑπὸ τὰς ἐπαγωγότέρας καὶ εὐφανταστοτέρας χρωματώσει πρὸ τῆς φαντασίας αὐτῆς παρουσιαζομένων; ἔστι ποτὲ δυνατόν ἵνα ὑποθέσωμεν, ὅτι ἡ νεανὺς αὕτη εὐρίσκεται ἐν τοιαύτῃ σφαίρᾳ μορφώσεως ὥστε κατορθοῦν ἐξάγειν πάντοτε τὰ κεκρυμμένα ἐν τῇ μυθιστορίᾳ αὐτῆς συμπεράσματα; Ὡ! Βεβαίως οὐχί. Τὸ μόνον ἀναγκαῖον συμπέρασμα, ὅπερ δύναται κατορθῶσαι ἐξαγαγεῖν, ἐστὶ τὸ προσπαθεῖν πῶς δεόν ἵνα διευθετήσῃ τὴν καρδίαν αὐτῆς, κατὰ τὸ ἐφικτὸν αὐτῇ, συμφώνως ταῖς διαδραματιζομέναις σκηναῖς ἐν τῇ προσφιλεῖ αὐτῇ μυθιστορίᾳ καὶ μορφῶσαι τὸ ἦθος αὐτῆς πρὸς τὰς κατ' ἐπιφάνειαν ἀρχὰς τῆς ὑπ' ὅψιν αὐτῆς μυθιστορίας. Τοῦτο ἐστὶ τὸ μόνον συμπέρασμα, ὅπερ δύναται ἐξαγαγεῖν ἐκ τῆς μετὰ πολλῆς προσοχῆς ἀναγνώσεως τῆς πολυτίμου ἐστὶν ὅτε, ὥραίας αὐτῆς μυθιστορίας.

Ἀλλ' ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω καὶ πόση ἀσκόπος ἀπώλεια πολυτίμου χρόνου δὲν γίνεται τῷ ἀναγνώστῃ ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῶν

μυθιστοριῶν!! Διότι ἐνῷ ἡδύνατο καὶ ὀφείλει ἵνα καταγίνηται ἐν τῇ ἀναγνώσει ὠφελίμων συγγραμμάτων, ἐξ ὧν ἡδύνατο πορίζεσθαι ἀρχὰς καὶ γνώσεις ὠφελίμους ἐν τῷ πρακτικῷ αὐτοῦ βίῳ ἀρχὰς καὶ γνώσεις, δυναμένας παρασχεῖν αὐτῷ ἄνευ μεγάλου κόπου, ἢ μᾶλλον ἄνευ οὐδενὸς κόπου τὰς ἀναγκαίας πρακτικὰς ἀληθείας, διότι δὲν ἐννοοῦμεν, ὅτι ἅπαντες ὀφείλουσιν ἵνα ἀναγινώσκουσι τὰς ὑψηλὰς καὶ δυσπροσπελάστους σπουδαίας πραγματείας ἐπιστημονικῶν συγγραμμάτων τοῦτο δὲ καὶ ἀδύνατόν ἐστι, διότι δὲν δύνανται ἅπαντες ἵνα καταγίνωσι περὶ τὴν ἔρευναν τῶν ὄντων καὶ γίνωσιν μύσται τῆς ἐπιστήμης, ἀπόλλυσσι πολυτίμους στιγμὰς τοῦ βίου αὐτοῦ, στιγμὰς μὴ δυναμένας ἵνα ἐπανηκάμψωσι καὶ πάλιν πρὸς αὐτὸν ἀναγινώσκων μυθιστορίας ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ μαθεῖν καὶ γνωρῆσαι οὐχὶ πραγματικὰ γεγονότα, ἀλλὰ βιωτικὰς σκηνὰς καὶ πράξεις ἡρωϊκῶν μυθιστορικῶν προσώπων, μὴ ἐχόντων τὴν ὕπαρξιν αὐτῶν, παρὰ μόνον ἐν τῇ ἐξηγμένῃ φαντασίᾳ τῶν μυθιστοριογράφων, αἵτινες, καὶ ἂν ἐνίοτε παρεισάγωσιν ἐν ταῖς μυθιστορίαις αὐτῶν ἱστορικά τινα πρόσωπα, τοσοῦτον ὅμως παρομοφοῦσι τὸν χαρακτῆρα αὐτῶν, ὥστε μὰ τὸ Ναὶ, ἀγνοεῖ τις ἂν τοιοῦτον ἱστορικὸν πρόσωπον πράγματι ποτε ὑπῆρξεν.

Τὸ δὲ τελικὸν συμπέρασμα, τὸ ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐξαγόμενον, καὶ ἡμᾶς, ἐστὶν ἡ ἠθικὴ πεῶσις τῆς κοινωρίας. Μήπως ἡ σημερινὴ κατὰπτωσις τῆς ἡμετέρας κοινωνίας—καὶ τίς εὐφρονῶν οὐκ ἀναγνωρίζει ταύτην;—ἦτις ὁσημέραι τεραστίας διαστάσεις λαμβάνει, δὲν ἔχει τὴν πηγὴν αὐτῆς **ΚΑΙ** ἐν τῷ πλήθει τῶν διαφόρων μυθιστοριῶν, αἵτινες κατέκλυσαν, ὡς μὴ ἄφειλε, τὰς ἡμετέρας οἰκογενείας!! Τοῦτο οὐκ ἔστιν ἀλήθεια;

Τοιαῦτα φρονήματα περὶ τῶν ἐν γένει μυθιστοριῶν ἔχοντες προέβημεν εἰς τὴν ἐξελήγισιν τοῦ παρόντος συγγράμματος, φρονούντες, ὅτι παρέχοντες, τὸ ἐφ' ἡμῖν, τῇ οἰκογενείᾳ καὶ παντὶ

τῷ ἐναργῇ συνείδησιν περὶ ἑαυτοῦ ἔχοντι ὕλην, δυναμένην καὶ ἀ-
θῶαν διασκέδασιν καὶ ποικίλας πρακτικὰς καὶ ὠφελίμους γνώσεις
παρασχεῖν αὐτοῖς. Καὶ ὄντως ἐν τῇ μετ' ἀφελείας ἀφηγήσει τῶν
ἐν τῷ συγγράμματι τούτῳ διαφόρων μερῶν, τῶν μετὰ πολλῆς τῆς
δαπάνης ἄλλως τε ὑπ' ὀλίγων προσπελαζομένων, τέρπεται ὁ ἀ-
ναγνώστης βλέπων πρὸ αὐτοῦ διηγηματικῶς ἀνελισσομένας δια-
φόρους βιωτικὰς σκηναὺς τῶν ἀπομακρυσμένων ἐκείνων μερῶν
καὶ συνάμα ὠφελεῖται διότι ἀπάντᾳ ἐν αὐτῷ διαφόρους καὶ ποι-
κίλας περιέργους περιγραφὰς τῶν ξένων ἐκείνων χωρῶν, περιγρα-
φόμενων εἴτε ὑφ' ἱστορικὴν, εἴτε ὑπὸ γεωγραφικὴν, εἴτε ὑπὸ
θρησκευτικὴν, εἴτε ὑπὸ πολιτικὴν ἔποψιν, διάφορα ἔθνη καὶ ἔθιμα
καὶ πολιτισμὸν ἀσυνήθη ὅλως αὐτῷ, καὶ ἐν γένει ὅ,τι δύναται
πληρῶσαι τὸν νοῦν αὐτοῦ γνώσεων, αἵτινες δύνανται ἵνα ᾧσιν
χρήσιμοι καὶ ὠφελίμοι καθ' ἅπαντα αὐτοῦ τὸν βίον.

ὁ μεταφραστὴς
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Κ. ΜΑΚΑΡΟΣ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

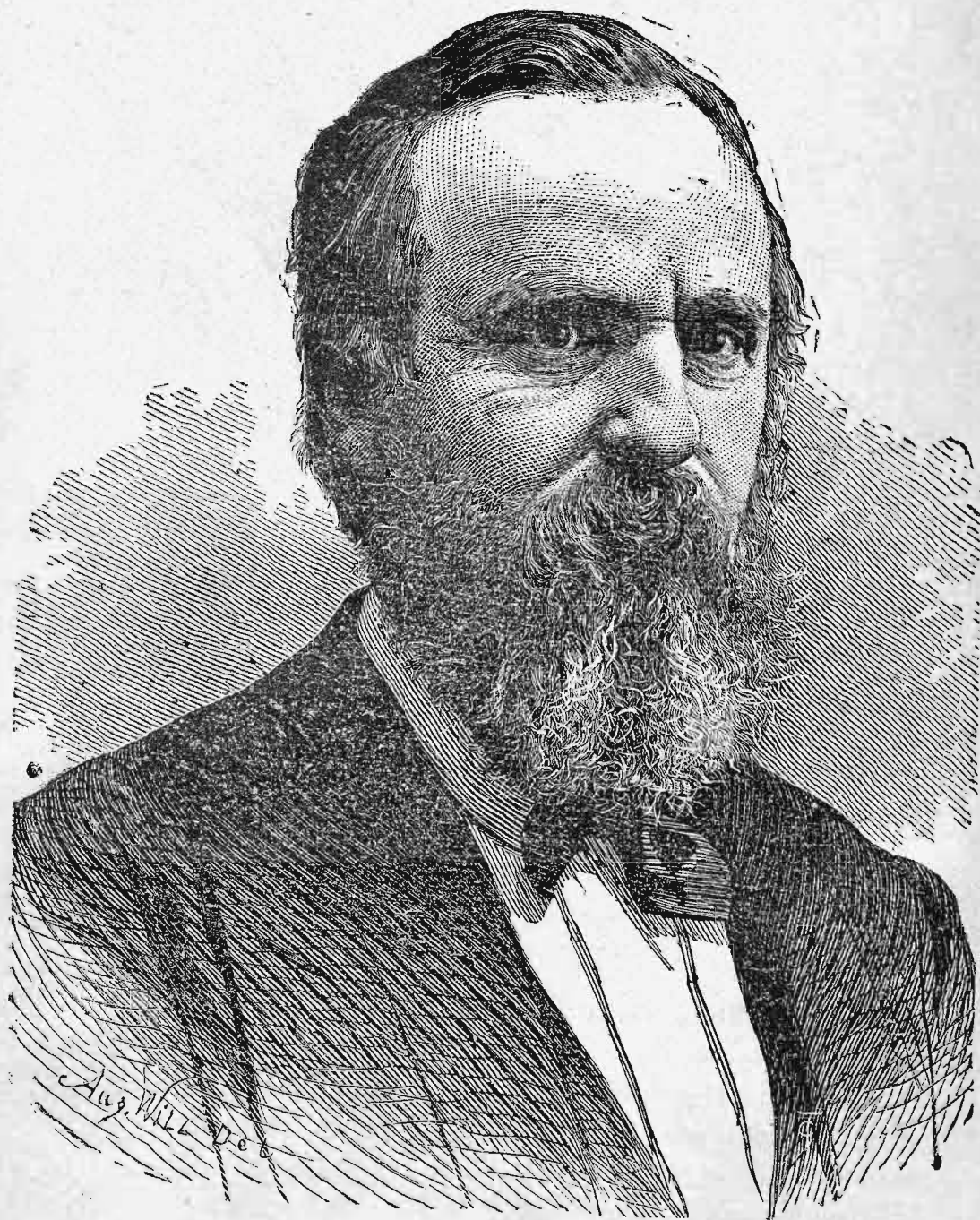
ΤΟ ΟΥΡΑΝΙΟΝ ΚΡΑΤΟΣ

ΗΤΟΙ

ΟΙ ΣΙΝΑΙ ΚΑΙ ΟΙ ΙΝΔΟΣΙΝΑΙ

ΥΠΟ

Ι. ΘΟΜΣΩΝ.

Ο ΠΕΡΙΠΛΗΓΗΤΗΣ Ι. ΘΟΜΣΩΝ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΤΟ ΟΥΡΑΝΙΟΝ ΚΡΑΤΟΣ

ΗΤΟΙ

ΟΙ ΣΙΝΑΙ ΚΑΙ ΟΙ ΙΝΔΟΣΙΝΑΙ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

Κῆπος τοῦ Πρίγκηπος-δε-Γκάλ.—Πορθμός καὶ Χερσόνησος τῆς Μα-
λάκας.—Κεντὰχ ἐπαρχία τοῦ Οὐελλεσλέη.

Ὁ κ. Ι. Θόμσων ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς Ἀγγλίας ἐν τῷ
μέσῳ τοῦ ἔτους 1861.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἡ διώρυξ τοῦ Σουέζ, δὲν ἦ-
το εἰσέτι ἀποπερατωμένη, ὅθεν ἠναγκάσθη νὰ μεταβῇ
διὰ ξηρᾶς εἰς τὸ Σουέζ (1) δι' οὗ ἀκολουθῶς ἀφίκετο
εἰς τὴν ν' Ἰδικὴν θάλασσαν.

(1. Κατὰ τὴν ἀρχαιοτάτην εἰσέτι ἐποχὴν ἐνόησαν τὴν ὠφέλειαν διώ-
ρυχος, ἥτις, διερχομένη διὰ τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ Σουέζ, ἤθελεν ἐπιτρέπει τοῖς
ναυτιλλομένοις νὰ ταξιδεύωσιν ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τῆς Μεσογείου εἰς τὴν
Ἐρυθρὰν θάλασσαν, χωρὶς ν' ἀναγκάζωνται νὰ περικάμπτωσι τὴν Ἀφρι-
κὴν, καὶ ἐπομένως ἤθελε συντάμει, κατὰ τὸ ἥμισυ, τὴν ἐκ τῆς Εὐρώπης
πρὸς τὴν Ἀσίαν ὁδόν. Ὁ Σέσωστρις, βασιλεὺς τῶν Αἰγυπτίων, (δέκα πέν-
τε αἰῶνας πρὸ Χριστοῦ), συνέλαβε πρῶτος τὴν ἰδεάν τοιαύτης διώρυχος.

Ἡ πρώτη ξηρά, τὴν ὅποیان ἀπήρτητε ἦτο τὸ ἀκρωτήριον Ἀτσίν, εὐρισκόμενον κατὰ τὴν βορειοδυτικὴν ἄκραν τῆς Σουμάτρας ⁽¹⁾ καὶ σχηματίζον, οὕτως εἰπεῖν, ἀσύμμετρον στήλην τῆς δυτικῆς εἰσόδου τοῦ πορθμοῦ τῆς Μαλάκας. ⁽²⁾

Θαλασσοπορῶν πρὸς ἀνατολὰς διὰ τοῦ πορθμοῦ ἀφίκετο μετ' οὐ πολὺ ἀπέναντι τῆς Πενάγης, ρήσου Μανμικράς, ἀλλὰ σπουδαίας καὶ ἐφόρου. Ἡ ρῆσος αὕτη εἶται ἡ πρώτη ἀγγλικὴ κατοχή, τὴν ὅποیان ἀπαντᾷ τις κατὰ τὰς προσπλευσίμους ἐκείνους παραλλας.

Ἡ Πενάγη, πρωτεύουσα τῆς ρήσου τοῦ Πρίγκηπος δὲ-Γκάλ, ὀνομαζομένη ἐπίσης καὶ Ποῦλο-Πινάγη, ἔχει

ἀλλ' ἠθέλησε νὰ κατασκευάσῃ αὐτὴν διὰ τοῦ Νείλου. Ἡρᾶτο λοιπὸν τῶν πρὸς τοῦτο ἀναγκαίων ἐργασιῶν, αἵτινες ἀποπερατώθησαν ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῶν Πρώτων Πτολεμαίων (250 π. Χ.). Κατὰ τὸ 1854 γάλλος τις ὁ κ. Φερδινανδὸς-δε-Λεσσέψ ἀνέλαβε τὸ σχέδιον κατασκευῆς διώρυχος ὁλοσχερῶς ναυτικῆς. Διὰ τῆς θαυμαστῆς αὐτοῦ ἐπιμονῆς ἡ διώρυξ ἀρξάμενη τῷ 1856, ἀποπερατώθη ἐντὸς 13 ἐτῶν. Τὰ ἐγκαίρια αὐτῆς ἐγένοντο τῇ 8]20 Ἰαννουαρίου 1869, ἀρχομένη ἐκ τοῦ Πόρτ-Σαῖτ, λιμένος νεωστὶ κατασκευασθέντος, ἐν τῇ Μεσογείῳ παρὰ τῇ ἀρχαίᾳ Πελοῦζ, καταλήγει ἐν Σουέξ ἐπὶ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης. Ἐχει δὲ 160 χιλιομέτρων μῆκος καὶ 75 μέτρων πλάτος.

(1) Μεγάλῃ ρῆσος τοῦ ἀσιατικοῦ ἀρχιπελάγους, ὀνομαζομένης Μαλαισίας· ἔχει 6 ἑκατομμυρίων κατοίκους· ἀνεκαλύφθη τῷ 1508 ὑπὸ τοῦ πορτογάλλου Φιγγονέρα. Οἱ ὀλλανδοὶ ἀπεκατέστησαν ἐν αὐτῇ τῷ 1625, ἀλλ' ἤδη κατέχουσι μόνον τὸ διαμέρισμα Πατὰν πρὸς τὸ νοτιοδυτικὸν μέρος.

(2) Πορθμὸς διαχωρίζων τὴν χερσόνησον Μαλάκαν ἀπὸ τῆς ρήσου Σουμάτρας· δι' αὐτοῦ συγκοινωνεῖ ὁ κόλπος τῆς Βεγγάλης μετὰ τῆς Σινικῆς θαλάσσης. Ἐχει μῆκος 8,000 χιλιομέτρων καὶ πλάτος ποικίλων ἀπὸ 40—300 χιλιομέτρων.

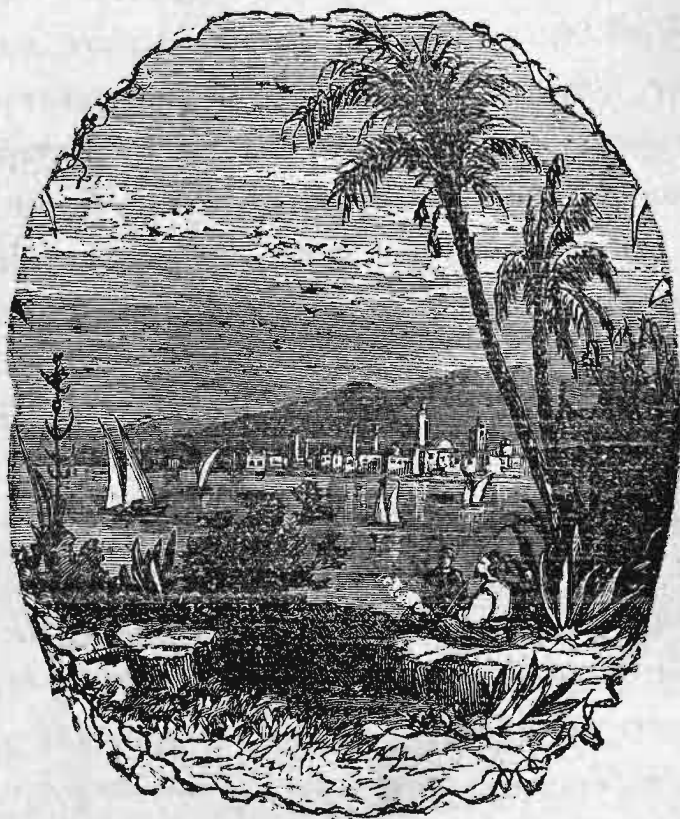
60,000 κατοίκους. Αὕτη ἀνήκουσα τέως τοῖς Μαλαίοις, ἐδόθη προῖξ κατὰ τὸ 1786 τῷ Ἀγγλῷ πλοιάρχῳ Λικτ, νυμφευθέντι τὴν θυγατέρα τοῦ Μαλαίου βασιλέως τῆς Κετάχ, χερσονήσου τῆς Μαλάκας· ἀκολούθως ὅμως ὁ Λικτ ἐπώλησεν αὐτὴν εἰς τὴν Ἰνδικὴν ἐταιρίαν, ἥτις κατεσκεύασεν ἐκεῖ σταθμὸν διὰ τὰ πλοῖα, τὰ ἐμπορευόμενα μετὰ τῆς Σίνης. Ἡ Ποῦλο-Πενάγη, περιζωννυμένη ὑπὸ χροσσοειδοῦς ἄμμιου καὶ στεφανομένη ὑφ' ὕλομα-ροῦς φυτείας τῶν τροπικῶν χωρῶν, καθίσταται Μανζωγραφικωτάτη. Ἡ ρῆσος, αὕτη, τῆς ὅποίας αἱ πεδιάδες, κεκαλυμμέναι οὔσαι ἐξ ἐυφόρου γῆς ἐκ προσχώσεως παραχθείσης, ἐσχηματίζον μέχρις ἐσχάτων εἰσέτι ἀδιαπεράστους καλαμοφόρους βάλτους, χρησιμεύουσαι ταῖς ἀγγλικαῖς κτήσεσιν ἐν τούτῳ τῷ μέρει τοῦ κόσμου ὡς καθίδρυμα ὑγεινόν, μετεβλήθη σήμερον εἰς κῆπον ἐξ ὁλοκλήρου κεκαλλιεργημένον.

Ἀτραποὶ σκιάσσαι ἐπὶ δένδροφύτων λόφων, ἐχόντων ὕψος 2,000 ποδῶν ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης ὀδηγοῦσιν εἰς τοὺς θελκτικωτέρους ἀποκέντρος τόπους, οἵτινες ὑπάρχουσιν ἐν τῷ κόσμῳ εἰς μπουκαλόου (οἰκίας ἐξοχικᾶς), κρυπτομένας μεταξὺ τῶν βράχων καὶ τῶν φυλλωμάτων καὶ εἰς καταρράκτας, ὧν τὸ δροσοδόλον καὶ διανγὲς ὕδωρ μετὰ θελκτικοῦ πατάγου καταπίπτει ἐντὸς φρενικῶν ἐκ γρανίτου λεκανῶν.

Ἐκεῖ οἱ κάτοικοι δύνανται νὰ λούωνται ὑπὸ τὰ στεγάσματα τῶν φυλλωμάτων τῶν φουρλικῶν καὶ τῶν δένδροειδῶν πτερίδων· ὁ δὲ ἀήρ, ὁ περίξ τῶν κατοικιῶν, τῶν εὐρισκομένων ἐπὶ τῶν ὕψων ἐκείνων, εἶναι τοσοῦτον γλυ-

πὺς ὥστε ἐν πάσῃ ὥρᾳ τοῦ ἔτους τὰ ἐλαφρότερα τῶν ἐν-
δυμάτων εἰσι κατὰλληλα πρὸς ἐνδυμασίαν.

Τὸ φύλλωμα τῶν δασῶν τῆς Περάγῃ, ὡς καὶ τὸ τῶν
πλείστων γήσων τοῦ τῆς Μαλαισίας ἀρχιπελάγους, εἶ-
ναι μὲν πυκνὸν καὶ ὑλομανές, μᾶλλον ὅμως ἀξιοσημειώ-

II ΝΗΣΟΣ ΠΟΥΛΟ-ΠΕΧΑΓΗ.

τον διὰ τὴν ποικίλιν τῶν σχημάτων, παρὰ διὰ τὴν
ποικίλιν τῆς τῶν χρωμάτων συναρμογῆς. Ἡ αὔξησις
τῶν χόρτων καὶ ὁ σχηματισμὸς καλαμοφόρων βάλτων
γίνεται τοσοῦτο ταχέως, ὥστε ἀδιάλειπτος μόνον ἐργα-

σία δύναται τὰ ἐμποδίσῃ αὐτὸν τὰ καταστρέψωσιν ἀπά-
σας τὰς καλλιεργουμένας γαλας. Ὁ Θόμισον εἶδεν ἐν τῇ
ἐπαρχίᾳ τοῦ Οὐελλεσλέη πεδιάδα ζαχαροκαλάμων, ἥ-
τις, μόλις ἐγκαταλειφθεῖσα πρὸ πλέον τοῦ ἐνὸς ἔτους,
κατεκαλύφθη ὁλοσχερῶς ὑπὸ καλαμοφόρων βάλτων.

Ἄν τῇ ἐπαύριον ἡ Περάγῃ κατελαμβάνετο ὑπὸ τῶν
Ἄγγλων, ἡ μᾶλλον ὑπὸ τῶν Σινῶν, οἵτινες καλλιερ-
γοῦσιν αὐτήν, ἤθελεν ἰδεῖ τις αὐτήν ἐν βραχυτάτῳ χρο-
νικῷ διαστήματι καταπληρουμένην ὑπ' ἀδιαπεράστων
καλαμοφόρων βάλτων καὶ ἐπαερχομένων, εἰς ἣν κατὰ-
στασιν ἦτο ὅτε ὁ πλοίαρχος Λικτ, κατέκτησεν αὐτήν τῷ
1786. Τὸ μέσον τὸ ὅποιον μετεχειρίσθη διὰ τὰ ἐκριζώση
τοὺς καλαμοφόρους βάλτους εἶναι ἱκανῶς τερπνόν. Ἐ-
πλήρωσε δηλαδὴ τὰ τηλεβόλα αὐτοῦ, λέγει ἡ Ἱστορία,
ἀργυρῶν νομισμάτων, ἅπερ ἐξηκόντισεν ἐντὸς τῶν πε-
ντοτέρων μερῶν τῆς λόχμης, οἱ δὲ μαλαῖοι διὰ τὰ εὖ-
ρωσι τὰ δολλάρια ἐξεργάζονται τὰς καλάμους.

Ἡ ταχύτης, μεθ' ἧς αὐξάνουσι τὰ φυτὰ ἐν τῇ Περάγῃ,
εἶναι ἀληθῶς θαυμασία. Νέοι βλαστοὶ ἰνδοκαλάμων, τοὺς
ὁποίους ὁ ἡμέτερος περιηγητὴς εἶχε παρατηρήσει, ἠΰ-
ξησαν ὑπὲρ τὸ ἐν ἑκατοστόμετρον ἐν διαστήματι μιᾶς
μόνης νυκτός· ὥστε δύναται τις εἰπεῖν, ὅτι ἡ ἀνάπτυ-
ξις αὐτῶν ἀποβαίνει ὁρατὴ τῷ γυμνῷ ὀφθαλμῷ.

Αἱ δὲ ἀναρρυχώμενοι, ἄμπελοι καὶ οἱ σχοῖνοι οἱ ἀ-
μερικανοί, ἀναρτῶμενοι παρταχοῦ ἐπὶ τῶν βράχων
κατ' ἀπειραριθμούς στεφάνους, κατέρχονται μέχρι τοῦ
ἐκ χαλίκων κίτρινου αἰγιαλοῦ διὰ τὰ προσεγγέγκωσι τῷ
γηραιῷ Ποσειδῶνι τοὺς χλοεροὺς αὐτῶν στεφάνους. Ὁ

Θόμωρ διέμενε ἐπὶ δέκα μῆρας ἐν τῇ νήσῳ τοῦ Πρίγκηπος-δε-Γκάλ. Φωτογράφος τὴν τέχνην ἱκανοποιεῖ ὁλοσχερῶς τὴν πρὸς τὰς ὁδοιπορίας αὐτοῦ κλίσιν πληρῶν τὸ χαρτοφυλάκιον αὐτοῦ σπουδαίας συλλογῆς σκηνῶν καὶ διαφόρων τύπων χαρακτηριστικῶν, τὰ ὅποια ἐπώλει μετὰ μεγάλου κέρδους εἰς τοὺς Εὐρωπαίους κατοίκους.

Διδάξας τὴν τέχνην αὐτοῦ εἰς δύο κλίμα, (ἰθαγενεὶς τῆς Μαδράσης) προσέλαβεν αὐτοὺς παρ' αὐτῷ ὡς βοηθοὺς· ἀλλ' οἱ Σιναι ἠρνήσαντο τότε νὰ συγκατανεύσωσιν εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν μαγείας, συνισταμένης εἰς τὸ ἀναπαραγᾶν εἰκόνας ἀντικειμένων, ἄνευ τῆς βοηθείας τῶν ἀνθρώπων χειρῶν.

Ἐκτὸς τούτου οἱ Οὐράγκ Σουτοὶ (ἄνθρωποι λευκοὶ) ἀπεστρέφοντο νὰ βλέπωσι τοὺς δακτύλους καὶ τοὺς ποδῆς μακροὺς αὐτῶν ὄνυχας κεκηλιδωμένους διὰ μέλανος χρώματος ὁμοίους πρὸς τοὺς τῶν Οὐράγκ-Ίάμε (ἀνθρώπων μελάνων).

Οἱ κλίμα τῆς νήσου τοῦ Πρίγκηπος-δε-Γκάλ ὑπηρετοῦσιν ἐν τοῖς ἀτμοπλοίοις καὶ τοῖς γκάροι (Δημοσταῖς ἀμάξαις, συρμέναις ὑφ' ἐνὸς ἵππου). Εἰσὶ μελάρχχοι καὶ ἐνεργητικοί. Ὅντως δὲ ἄνευ οὐδενὸς ἰχνους κρημικοῦ μνός, καὶ ἐπομένως ἔχοντες τὰς κρήμας αὐτῶν ἐν εἴδει ἀτράκτου, δύνανται νὰ τρέχωσι καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν πλησίον τῶν μικρῶν αὐτῶν ἵππων χωρὶς νὰ δεικνύωσι τὴν ἐλαχίστην κόπωσιν. Κατατριβόμενοι δι' ἐλάτου ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν προσλαμβάνουσι χρῶμα ὠριχάλκου βεβεργισμένου. Ἀναμφιβόλως λοιπὸν εἰς τὴν ἑξίς αὐτῶν ταύτην ὁφείλεται ἡ εὐκαμψία

αὐτῶν. Ἀπαρτες ὁμιλοῦσι τὴν μαλακὴν γλῶσσαν, τρεῖς μάλιστα γνωρίζουσι καὶ τὴν ἀγγλικήν.

Εἰς ἐξ αὐτῶν τοσαύτην ἐδείκνυν ἐπιθυμίαν νὰ προσερέγκη τὰς ὑπηρεσίας αὐτοῦ τῷ Θόμωρ, ὥστε ἀπεφασίσε ν' ἀκολουθήσῃ αὐτῷ πανταχοῦ, ὅπου καὶ ἂν ἤθελε καὶ εἰς αὐτὸν τὸν διάβολον (ὡς ἔλεγε), ἀντὶ πέντε γράκων.

Ἐρρήθην τὴν προσφορὰν, λέγει ὁ ἡμέτερος περιηγητής, διότι ἐφάρταζόμην ἤδη, βλέπων αὐτόν, ὅτι εὐρισκόμην ἐπὶ παρουσίᾳ τῆς Α. Μελαίνης Μεγαλειότητος, ἢ τοῦλάχιστον ἀπέναντι τοῦ πλυντήρος Αὐτῆς.

Τζορτζετόουν, ἡ πρωτεύουσα τῆς νήσου εἶναι ἐκτεσμένη πρὸς τὸ βορειοδυτικὸν μέρος ἀπέναντι τῆς ἡπείρου. Ἀπλοῦς τις μόνον περίπατος εἰς τὴν πόλιν ἀρκεῖ νὰ δείξῃ τὴν σπουδαίαν θέσιν, τὴν ὅποیان κατέχουσιν οἱ Σιναι ἐν τῇ Ποῦλο-Περάγῃ. Δὲν βλέπει τις ἐκεῖ, παρὰ τεχνίτας Σιναι διαφόρων εἰδῶν, ὡς τέκτονας, σιδηροργούς, ράπτας κτλ. καταγινόμενους ἀνεκδότως εἰς τὴν ἐργασίαν τῶν διαφόρων αὐτῶν τεχνῶν ἐντὸς ἀνοιχτῶν ἐργαστηρίων.

Πρὸς τούτοις ἐφ' ἀπάσης τῆς ἐπιφανείας τῆς νήσου, ἔνθα οἱ Σιναι εἰσὶ διεσκορπισμένοι καλλιεργοῦσι τὴν γῆν εἴτε δι' ἴδιον αὐτῶν λογαριασμόν, εἴτε διὰ λογαριασμόν τρίτων.

Τινὲς ἀποκατεστημένοι ἐκεῖ πρὸ πολλοῦ χρόνου καὶ νευρυμενένοι μετ' ἰθαγενῶν γυναικῶν κατοικοῦσιν ἐντὸς μεγάλων καὶ λαμπρῶν οἰκῶν, περιεστοιχισμένων ἐπὶ δειδροφόρων καὶ ἀνθοφόρων κήπων. Ἐνῶ οἱ ταπει-

ρότεροι αὐτῶν ἀδελφοὶ ζῶσιν ἐντὸς κακῶς κατασκευασμένων ἐν τῷ μέσῳ μικρῶν λαχανοκήπων καὶ γρυττειῶν πεπεροδένδρων.

Οἱ Σίται ἐπισύροντες προσηκόντως πρὸς ἑαυτοὺς τὸν σεβασμὸν, εἰσὶν ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ τὰ ὠφελιμότερα μέλη, καὶ, δεόν τὰ ὁμολογήσωμεν τοῦτο, τὰ μᾶλλον ἀπαραιτήτα τῆς κοινωρίας.

Διετήρησαν ὅμως τὰς κακίας τῆς φυλῆς αὐτῶν· καπνίζουσιν ὅπιον, ψεύδονται κατὰ κόρως, ἐξάπτονται ὁσάκις ἢ πρὸς τοῦτο περιστάσις παρουσιασθῇ αὐτοῖς καὶ εἰσὶ δόλιοι, παροῦργοι καὶ ἄπιστοι· ἀλλ' ὅμως μεταξὺ αὐτῶν ἐκείνοι, οἵτινες ἐπέτυχον ὑψηλὰς θέσεις ἀπέχουσιν ὁλως τῶν κακιῶν τούτων, ἢ, ὅπερ πιθανότερον, κρύπτουσιν αὐτὰς μετ' ἐντελοῦς τέχνης, ἰδιαζούσης τοῖς υἱοῖς τῆς «Γ ἦ ς τ ὦ ν ἂ ν θ ἑ ὠ ν».

Πᾶς Εὐρωπαῖος, ὅστις ἐγκαθίσταται ἐν Περύγῃ, ἀμέσως ἔρχεται εἰς σχέσεις μεθ' ἐνὸς ἐργολάβου σίτρου, ἀναλαμβάνοντος ἐγγράφως τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεων αὐτοῦ.

Ἐκ τῆς ἐνδυμιασίας αὐτοῦ, γράφει ὁ Θόμισων, ἐκλαμβάνετε αὐτὸν ὡς ἄνθρωπον ἔξωρ μὴ πολυδαπάνων μὲν, ἀλλ' ἀγαπῶντα τὴν καθαριότητα· ἀναλαμβάνει τὰ κτίσῃ ὑμῖν οἰκίαν κατὰ τὸ σχέδιον, ὅπερ ἠθέλετε εὐαρεστηθῇ τὰ ἐκλέξῃτε, μεθ' ὠρισμένου προστίμου ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἡ οἰκία δὲν ἠθελεν ἀποπερατωθῇ κατὰ τὴν ὠρισμένην προθεσίμian· ὑποχρεοῦται τὰ παρουσιάσῃ ὑμῖν λεπτομερῇ λογαριασμὸν τῆς οἰκοδομῆς, ἐν ᾧ οὔτε εἰς ἥλος λησιμορεῖται. Ἔχει μετ' αὐτοῦ συνάδελφον

τινα, ὅστις ὑποχρεοῦται διὰ συμβολαίου ἐπίσης τὰ κατασκευάσῃ ὑμῖν κατὰ τὰ σχέδια καὶ τὰ πρότυπα, ἅπερ ἠθέλατε δώσει αὐτῷ, ἅπαντα τὰ ἐπιπλατῶν ὁποίων δυνατὸν τὰ ἔχητε ἀνάγκη. Δεύτερός τις συνάδελφος ἀναλαμβάνει τὰ κατασκευάσῃ ὑμῖν, ὡς καὶ τῇ ὑμετέρᾳ κυρίᾳ συζύγῳ ἅπαντα τὰ ἐνδύματα καὶ τὰ εἶδη τῆς πολυτελείας, ἅτινα ἠθέλατε εὐαρεστηθῇ τὰ διατάξῃτε αὐτῷ. Τρίτος τις ἀναλαμβάνει τὰ εὔρη ὑμῖν ὑπηρέτας καὶ ὑποχρεοῦται, ἀρκεῖ μόνον (ὅπερ ὑπονοεῖται) ἡ πληρωμὴ τοῦ μηνιαίου τὰ γίνηται τακτικῇ, τὰ προμηθεύῃ ὑμῖν τὰ καλῆτερα εἶδη τῶν πρὸς τροφήν ἰθαγενῶν ἢ εὐρωπαϊκῶν ἀναγκαίων, τὰ ὅποια ἐν τῇ ἀγορᾷ ἠθελον εὐρίσκεισθαι.»

Ἡ ρῆσος κατοικεῖται ὑπὸ λαοῦ μαλαίου μᾶλλον, παρὰ σιρικῶν· οἱ μαλαῖοι ὅμως δὲν ἐξασκοῦσιν οὔτε ἐπάργελιᾶ τι, οὔτε τέχνην τινα. Τινὲς ἐξ αὐτῶν ἐργάζονται πρὸς καταστροφὴν τῶν ἐν ταῖς γρυτταῖς φθοροποιῶν ἐντόμων, πρὸς κλάδευσιν τῶν δένδρων καὶ πρὸς σκαφήν τῶν γαιῶν, ἐν γένει ἐργάζονται ὅσον τὸ δυνατὸν ὀλιγώτερον. Ὑπάρχουσιν ἐν τῇ ρήσῳ χωρία, ἢ καμπόρη μαλαῖα, ἐν οἷς βλέπει τις καλύβας τινὰς κακῶς κατασκευασμένας ἐξ ἰνδοκαλάμου καὶ περιστοιχισμένας ἐκ συμπλεγμάτων καρποφόρων δένδρων. Ἐν γένει τὰ χωρία ταῦτα εἰσὶν ἐκτισμένα ἐπὶ τῆς ἄκρας τῆς θαλάσσης. Οἱ μαλαῖοι ζῶσιν ἐκεῖ ἀλιεύοντες ὀλίγον καὶ κοιμώμενοι πολὺ, ἀλλ' ἐν τῷ ὕπνῳ αὐτῶν ὡς καὶ ἐν τῇ ἐργηγορῇ μασσῶσι πάντοτε μίγμα τι ἐκ λειμορίου καὶ βιτάλης (1)

(1) Μίγμα μεθεστικῶν οὐσιῶν.

ὅπερ πλατύνει τὸ στόμα, ἐρυθροὶ τὰ χεῖλη καὶ καλῶ-
πτει τοὺς ὀδόντας ἐκ στρώματος ἑλῆς μελαίνης καὶ ἀκα-
ταστρέπτου.

Ἡ παρουσία ὅφρως δέκα πέντε ποδῶν μῆκους, ἐντὸς
θαλάμου πλήθους ὀρχηστῶν εἶναι συμβὰν ἰκανῶς παρά-
δοξον. Ὁ Θόμισων ἐγένετο μάρτυς τοιούτου συμβάντος ἐν
Περάγῃ, ὅτε εἶχε δοθῇ χορὸς ὑπὸ τοῦ Κυρίου Κ. . . ἐκ
Σκωτίας καταγομένου.

Ἰδὸν πῶς διηγείται τὸ συμβὰν τοῦτο.

«Ἡ οἰκία τοῦ φίλου αὐτοῦ πρό τιμος χρόνον κατετα-
ράττετο ὑπὸ τῶν ρυκτερινῶν προσβολῶν τοῦ ὅφρως τού-
του, ὅστις κατηγάριζε τὸ ὀπισθαύλιον αὐτοῦ καὶ ὅστις
μάλιστα τελευταῶς εἶχε καταβροχθίσει ἓνα τῶν χοίρων
αὐτοῦ. Πλήθος ἰθαγενῶν ἐνεδρεῦον τὸ ἔρπετον κατῶρθω-
σεν ἐπὶ τέλους καὶ συλλάβῃ αὐτό, τὸ ὅποιον ἔκειτο ἐντὸς
τῶν μικρῶν δασῶν ἐν καταστάσει νάρκης.

«Οἱ μαλαῖοι ἐν τούτοις, καὶ περ ὄντες ὀλίγον διεγερ-
τικοί, ἐκτὸς ὅταν συμβαλῶσι ῥήξεις καὶ σκληραὶ παρα-
φύρου ἐκδικήσεως, γρῶστῃς ὑπὸ τὸ ὄνομα ἄμ ο κ ῥ ο ὕ-
ν ι γ κ (2) γνωρίζοντες ὅμως, ὅτι δὲν ὑπῆρχε κίνδυνος,
διότι ὁ ὄφρις κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν δὲν εἶχε δύναμιν
ν' ἀντιστῇ ὡς ἐκ τῆς δυσκόλου πέψεως, τὴν ὅποیان ὑφί-
στατο συνεπείᾳ πολυφαγίας, ἀπεφάσισαν εὐρισκόμενοι
ἐν παραφορᾷ χαρᾶς φρενιτιώδους καὶ ἔλθωσι καὶ καὶ θέ-
σωσι τὸ τροπαῖον αὐτῶν παρὰ τοῖς ποσὶ τοῦ οἰκοδεσπό-
του.

«Ἐλαβον λοιπὸν τὸ τέρας ἀπὸ τῆς οὐρᾶς καὶ σύρον-

(1) Κατωτέρω δίδεται ἡ ἐξήγησις τῆς φράσεως ταύτης.

τες αὐτὸ ἐν τῷ μέσῳ τῶν εὐθύμων τόνων τοῦ τετραχόρου,
ἀνελθούσας οὕτως αὐτὸ διὰ τῆς μεγάλης κλίμακος. Ἐπι-
σπεύδοντες δὲ μετὰ θορύβου εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ χοροῦ
ἐξήπλωσαν ἐκεῖ τὸ ὑπερμέγεθες ἔρπετον.

«Τοῦτο μὴ δυνάμενον καὶ κληθῇ ἡρέωξεν ἐπὶ τῆς πα-
ραδόξου ἐκείνης σκληρῆς τοῦς κερκωμένους αὐτοῦ ὀ-
ρθαλοὺς καὶ ὠρευνεῦτο ἴσως περὶ τοῦ λαμπροῦ συμπο-
σίου, ὅπερ ἠθέλει ἐπιτύχῃ ἐκεῖ, ἂν ἠδύνατο ν' ἀναπτύσ-
σεται τὴν προτέρα αὐτοῦ ἰσχὺν καὶ καὶ κατατρίβῃ τοὺς
ξενίζοντας αὐτὸ ἐντὸς τῶν γ.λοιωδῶν αὐτοῦ περιπτύξεων.

«Τινὲς τῶν προσκεκλημένων ἀπεσύρθησαν μετὰ
σπουδῆς, ἄλλοι ἀνέπτυξαν τὴν εὐτολμίαν καὶ ἀνδρίαν
αὐτῶν ὀπισθεν προμαχῶνος κατασκευασθέντος ἐκ καθε-
κῶν, καὶ ἄλλοι, ὀλιγοὶ ὅμως, λαβόντες τὴν κατάλ-
ληλον θέσιν ἴσταντο κρατοῦντες μεταξὺ τῶν βραχιόνων
αὐτῶν τὰς συγχορευτρίδας αὐτῶν, παραφόρους οὖσας ἐκ
τοῦ τρόμου, καθ' ὃν χρόνον τὸ ὀχληρὸν ζῶον ἔστυον
εἰς τὴν ἀνλὴν τῆς οἰκίας, ὅπου περιέμενεν αὐτὸ ὁ δι-
καιος ἐξίλασμος τῶν κρυμμάτων αὐτοῦ.»

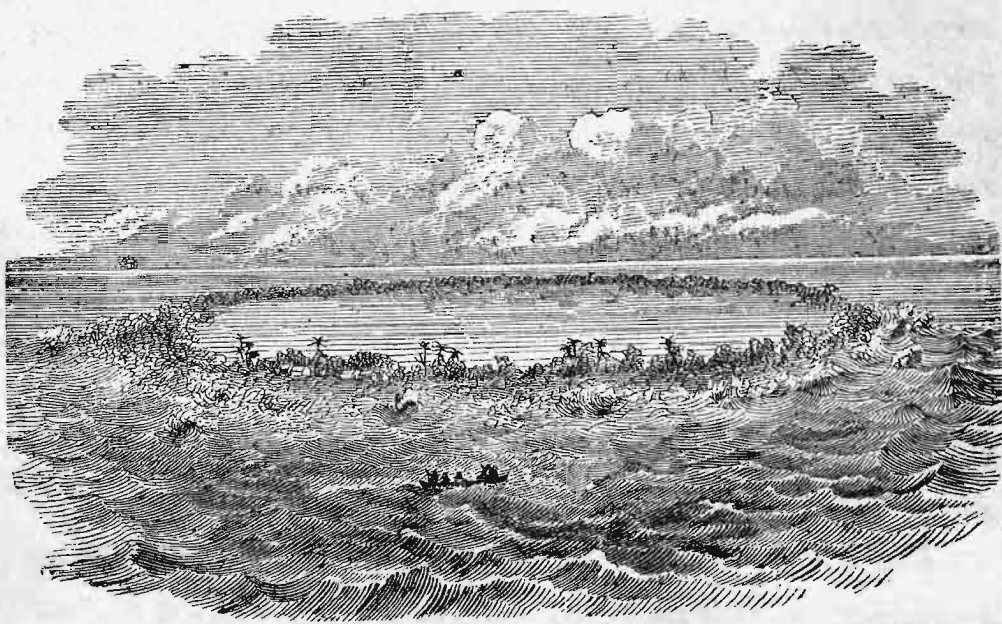
Μετά τινα χρόνον ὁ Θόμισων συνοδευόμενος ὑπὸ τιμος
ἀξιωματικοῦ μετέβη πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ Ραζάχ (1), τῆς
Κεντάχ (2) ἡ πόλις αὕτη ἐνρίσκειται πρὸς τὸ ἕτερον μέ-

(1) Ἡμεῶν ὑποτελὴς τῆς Ἰνδίας.

(2) Ἡ Κεντάχ, εὐρισκόμενη ἐπὶ τοῦ δυτικοῦ μέρους τῆς χερσονήσου
τῆς Μαλαίας, εἶναι ἡ πρωτεύουσα μικροῦ τιμῶς βασιλείου. ἔχοντος μῆ-
κος 400 χιλιομέτρων καὶ πλάτους 80, ὡς καὶ περὶ τὰς 10,000 οἰκογε-
ναίας κατέχοντες πολλὰς κησούς εὐρισκόμενας πέριξ τῶν ὑπῶν καὶ
διατρέφοντες πολλὰς ἐλέφαντας.

ρος τοῦ πορθμοῦ εἰς ἀπόστασιν 96 περίπου χιλιομέτρων πρὸς βορρᾶν τῆς Περάγῃ κατὰ μῆκος τῆς παραλίας.

Καθ' ὁδὸν ἀφίκοιτο εἰς τὴν Πάλω-Ταλώ, ἢ Νῆσον τῶν Ὠῶν, ὀνομασθεῖσαν οὕτως, ἐπεὶ τὴν ταύτην τὴν νῆσον, ἀπαρτιζομένην ἐκ συμπλέγματος νησιδίων ἐξελέξατο αἱ χελῶναι κατὰ προτίμησιν, διὰ τὴν ὠτοκλίαν αὐτῶν. Ἐν

Η ΝΗΣΟΣ ΤΩΝ ΩΩΝ.

τῇ νήσῳ ταύτῃ εὐρίσκεται μία μόνον καλύβη κατεσκευασμένη ἐπὶ χορδοῦ πασάλου πρὸς τὴν παραλίαν καὶ κατοικημένην ὑπὸ δύο μαλαίων, ἐπιφορτισμένων, διὰ λογαριασμὸν τοῦ Ραζᾶχ καὶ ἐπαγρυπνῶσιν ἐπὶ τῶν χελωνῶν καὶ καὶ συνάγῳσιν ἐντὸς σάκκων τὰ ὠά, τὰ ὅποια εἰς ὠρισμένης ἐποχῆς τοῦ ἔτους ἐναποθέτουν ἐπὶ τῆς ἄμμου.

Ἐπώλησαν εἰς τὸν περιηγητὴν ἓνα σάκκον ἐκ τῶν ὠῶν τούτων, θεωρουμένων ὑπὸ τῶν ἰθαγενῶν ὡς τροφῆς τῆς τροφῆς. Τὰ ὠά ταῦτα, ἔχοντα σχῆμα στρογγυλοειδές, ὀλίγον χορδρότερα τῶν τῆς νήσσης εἰς κεκαλυμμένα ὑπὸ κελύφους στερεοῦ, τοῦ ὁποίου τὸ λευκὸν χρῶμα εἶναι κεχρωματισμένον ὡς ὁ ἀσχάτης. Ἀφικόμενος ὁ Θόμισον εἰς Κετὰχι μετέβη ἀμέσως παρὰ τῷ Ρεζᾶχ οὗτος φαινόμενος εἰσέτι νέος, παρῆχε λαμπρὸν δείγμα τῆς φυλῆς αὐτοῦ, ἐκ τῆς φυσιογνωμίας τοῦ ὁποίου ἠκτιροδόλει ἡ ἀγχίνοια. Τὰ ἀνάκτορα αὐτοῦ εἰς κτίριον κατεσκευασμένον ἐκ πλίνθου μετρίου μεγέθους. Λαμπρὰ ὁδὸς ἔχουσα μῆκος χιλιομέτρων τινῶν ἄγει εἰς τοὺς ἐξοχικοὺς αὐτοῦ κήπους, οἵτινες καίτοι δὲν ἔχουσι μεγάλην ἔκτασιν, εἰσὶν ὅμως θαυμαστοὶ διὰ τὴν ἐν αὐτοῖς ποικίλλαν τῶν καρπῶν καὶ τῶν ἀνθέων, ἥτις κατ' οὐδὲν ὑπολείπεται ἐκεῖνης, τὴν ὅποian ὁ ἡμέτερος περιηγητὴς εἶδεν ἐν τῇ ἀνατολῇ.

Ἰδία δὲ ἐν τῷ τόπῳ, ὅπου ἦσαν πεφυτευμέναι αἱ πορτοκαλεῖαι, τὰ δένδρα ἦσαν τοσοῦτε πλήρη καρπῶν, ὥστε οἱ κλάδοι ἤθελον καταθλασθῇ, ἂν δὲν ὑπεστηρίζοντο ὑπὸ στερεῶν κλάδων ἰνδοκαλάμιον. Ὁ ἀνεκφράστου γλυκύτητος ἀήρ ἦτο πλήρης ἐκ τοῦ ἀρώματος τῶν πορτοκαλεῶν καὶ τῆς εὐωδίας τῆς λωτοῦ, (1) εὐρισκομένης ἐν τῇ ἀνθήσει αὐτῆς. Εἰς μάτην ὅμως ὁ Ρεζᾶχ εἶχε προσπαθήσει καὶ καλλιέργησιν τὴν ἄμπελον. Ὁδήγησε τὸν ξένον αὐτοῦ εἰς τὸ πλήρες μαγείας ἀπόκεντρον ἐκεῖνο μέρος, φερόμενον ἐπὶ λαμπρᾷ ἀμάξης εὐρωπαϊκῆς κατασκευῆς.

(1) Λωτὸς ἢ νυμφαία. ἢ Λωτὸς ἢ ἱερά.

Ἡμέρας τινὰς μετὰ τὴν ἐξολοκλήν ταύτην ὁ Θόμισων λαβὼν γνῶσιν τῆς ἀπουσίας τοῦ ἐπηρέτου αὐτοῦ Μίτεο, ἤρξατο ἀναζητῶν αὐτὸν τὸν ὁποῖον ἐπὶ τέλους μετὰ κόπου ἀνεῦρεν ἐν τινὶ οἰκίᾳ τυχηρῶν παιγνιδίων.

Ὁ Θόμισων ἐξήγαγεν αὐτὸν ἐκ τοῦ ἄδου ἐκείνου ἀπαρτήσας τρομερὰν ἀντίστασιν, διότι ἡ οἰκία ἦτο πλήρης μαλαίων οἵτινες ἐξηρεθισμένοι ὄντες ὑπὸ τῶν περιπετειῶν τοῦ παιγνιδίου ἤρξαντο νὰ σφίγγωσιν ἤδη ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν τὴν λαβὴν τοῦ κρὶ αὐτῶν (1) καὶ νὰ ἐτοιμάζωνται πρὸς ἀντίστασιν κατὰ τῆς ἐπεμβάσεως αὐτοῦ. Ἐν τούτοις διὰ τῶν ἐξηγήσεων αὐτοῦ, ὑποστηριζόμενων ὑπὸ τινος τῶν φίλων αὐτοῦ καὶ ὑπὸ τοῦ ὀμίλου ραντῶν, οἵτινες ἀφίκοιτο ἐκεῖ ἀπεκατέστη ἡ τάξις.

Αἱ ἰθυγενεῖς αὗται φυλαὶ ἐξερεθίζονται εὐκόλως καὶ ἡ τρομερὰ αὕτη ἐξίς, ὀρομαζομένη ἄμ ο κ ρ ο ὕ ν ι γ κ περὶ ἧς ἀνωτέρω ἐγένετο λόγος εἶναι ἱκανῶς συνήθης μεταξὺ αὐτῶν. Τοῦτο εἶναι πρᾶξις αἱματηρᾶς ἐκδικήσεως, καθ' ἣν εἰς μόνος μαλαῖος παρυφερόμενος ὑπὸ τῆς λύσσης αὐτοῦ ἐπιτίθεται ἐνίοτε κατὰ τῶν περιστοιχοῦντων αὐτόν· δὲν δύναται τις νὰ σιλλάβῃ ἐν τῷ νῷ αὐτοῦ τρομερωτέραν καὶ διαβολικωτέραν πρᾶξιν τοῦ βλέπειν μαλαῖον, χειριζόμενον τὸ κρὶ αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ ἐξάψει τοῦ παροξυσμοῦ τῆς μαρίας αὐτοῦ, κατασπείροντα περὶ αὐτὸν τὴν θραῦσιν. χωρὶς νὰ φροντίλῃ νὰ μάθῃ ποῖον κτυπᾷ. Καὶ ὅμως, ἐπιβεβαιῶσι ὁ ἡμέτερος περιηγητής, ὁ μαλαῖος

(1) Ἐγχειρίδιον τῶν μαλαίων, ἔχον ἐν γένει λαμπρὰν λαβὴν μετ' ἀναγλύφων· ἡ δὲ κεκαλυμμένη αὐτοῦ λεπίς κατεσκευασμένη ἐκ χάλυβος καὶ σιδήρου συγκεκλημένη τέλει εἰς αἰχμὴν δηλητηριώδη.

ἐν τῇ συνήθει αὐτοῦ καταστάσει εὐρισκόμενος, εἶναι ὁ πιοικνιώτερος, ὁ ἡσυχώτερος καὶ ὁ τρυφερώτερος τῶν Ἀσιατῶν.

Ὁ Θόμισων ἐγκαταλιπὼν τὴν Κετὰχ ἀγίκητο εἰς τὴν ἐπαρχίαν Οὐελλεσλέη, εὐρισκομένην ἐπὶ τῆς παραλίας τῆς χερσονήσου τῆς Μαλάκας ἀπέναντι τῆς Περάγη. Τὸ μέρος τοῦτο ἔχον μῆκος 45 χιλιομέτρων καὶ 8—16 πλάτος εἶναι σήμερον τὸ παραγωγότερον ὅλων τῶν πορθμικῶν ἐκείνων μερῶν· ἐξάγει ἐτησίως μεγάλην ποσότητα ζακχάρεως, ὀρύζης καὶ ταπιόκας. Ὁμοιον ὂν τῆς Κετὰχ καὶ συμπεριλαμβανόμενον ἐν τῷ κράτει τοῦ Ραζὰχ ἠγοράσθη παρὰ τῶν Ἀγγλῶν τῷ 1800. Κατοικεῖται ὑπὸ πολυαρίθμους μαλαῖον λαοῦ, ἅπανα δὲ ἡ ἐργασία τοῦ μέρους τούτου, οὔσα ὀλίγον τραχεῖα, ἐκτελεῖται ὑπὸ Σινῶν, ἢ ὑπὸ κριγκ τῆς Παραλίας Κοροματζέλ. (1)

Καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ Θόμισων εὐρίσκειτο ἐν τῷ μέρει ἐκείνῳ τὰ ἄγρια ζῶα ἤρξαντο νὰ ἐξαφανίζωνται, διότι, τῶν ἀγρῶν καλλιεργουμένων ταῦτα κατηρηγάζοντο νὰ ὀπισθοχωρῶσι πρὸς τὸ ἐσωτερικότερον. Ὁ ἐλέφας, ὁ τίγρις, ὁ ῥινόκερος, ὁ σῦαγρος, ἡ ἔλαφος, ἡ πλατύκερις ἀπήντων μόνον κατὰ τὰ ἐρημότερα μέρη τοῦ μέρους τούτου τῆς χερσονήσου. Ἰδίᾳ δὲ μᾶλλον κατὰ τὰ μέρη

(1) Παραλία δυτικὴ τῶν Ἰνδιῶν ἐντεῦθεν τοῦ Γάγγου ποταμοῦ. Ἐκτείνεται πρὸς τὸ μεσημβρινὸν μέρος τοῦ κόλπου τῆς Βεγγάλης ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Κιστνὰχ μέχρι τοῦ κόλπου Καλυμένη. Ἐπὶ τοῦ μέρους τούτου εὐρίσκεται ἡ Μαρταίρ ἡ Πορτικέρη καὶ ἡ Τρανκεμπάρ. Ἡ θαλασσοπολιτεία ἐκεῖ εἶναι λίαν ἐπικίνδυνος ἀπὸ τοῦ Ἰανεναρίου μέχρι τοῦ Ἀπριλίου.

ὅπου οἱ Σῖραι εἶχον ἐπιδοθῇ εἰς ἐκχέρσασιν· περιορισμέ-
των ἐκτάσεων γῆς, ὡς καὶ κατὰ τὰ μέρη ὅπου ἀφροστη-
κότα ἀπ' ἀλλήλων μαλαὰ χωρίδια εἰσὶ διεσπαρμένα
κατὰ μεγάλας ἀποστάσεις ἐντὸς τοῦ παρθένου δάσους.
Συνεπεία τούτου δένονται τις τὰ διαμέτρη ἐπὶ πολλὰ ἔ-
τη ἐν τινι τῶν κεκαλλιεργημένων ἐκείνων μερῶν χωρὶς
ποτε τὰ συμβῇ αὐτῷ τὰ καταδιωχθῇ ὑπὸ τίγρεως, καί-
τοι τοιαύτην καταδιώξιν ὑπέστη κύριός τις Μὰκ-Νάμπ
καλούμενος, τοῦ ὅπου οὗτος ὁ θόμσων διηγείται τὸ συμβε-
βηκός.

Οἱ καλλιεργηταὶ γυτειῶν τῆς ἐπαρχίας Οὐέλλισλέη
καίτοι κατοικοῦσιν ἐν μέρεσιν ἀπεχουσὼν ἀπ' ἀλλήλων
κατὰ λίαν μεγάλας ἀποστάσεις, εἶχον ὅμως τότε τὴν συ-
νήθειαν τοῦ συνέρχεσθαι ἐπὶ τῷ αὐτῷ ἄπαξ τῆς ἐβδομά-
δος παρά τινι ἐξ αὐτῶν ἐξ ὑπαμιοβῆς. Ἡ εὐθυμὸς αὕτη
ὀμήγυρις ἦτο γνωστὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα μ ο υ τ τ ὁ γ-Νάϊτ
(ἢ τὸ τοῦ προβάτου) διότι πρόβατον, ὅταν ἠδύνατο τὰ
προμηθευθῶσιν αὐτό, ἀπετέλει τὸ σπουδαιότερον μέρος
τοῦ συμποσίου.

"Αλλοτε οἱ καλλιεργηταὶ γυτειῶν ἦσαν ἄπαντες ἄγα-
μοι, ἀλλ' αἱ ὀμηγύρεις αὐτῶν δὲν ἐγένοντο οὔτε ἦττον
εὐθυμοί, οὔτε ἦττον θορυβώδεις. Οἱ πλείστοι αὐτῶν εἶχον
τὰ διατρέξωσι μακρὰς ἀποστάσεις διὰ τὰ ἐπιστρέψωσιν
εἰς τὰς κατοικίας αὐτῶν. Ἐσπέραν δέ τινα, ἀφοῦ μετὰ
τὸ συμπόσιον εἶχον ἀδολεσχῆσαι ἱκανῶς καὶ τραγωδή-
σει διάφορα ὄσματα κατὰ τὸ πλεῖστον τῆς νυκτός, προ-
σπρέχθη ἐπὶ τέλους τοῖς συνδαιτηγέσιν ἐπὶ ποδὸς ποτῆ-

ριον ἐμπεριέχον οὐίσκι (1) σκωπικὸν δὲ τὰ καταβύλωσι
τὸ ὕψος καὶ τὰ ἐνισχύσωσι τὸ τευρικόν αὐτῶν σύστημα
κατὰ τῆς δυνατῆς προσβολῆς διρόκρω, οὐραγκουτάγκου
ἢ τίγρεως τιρος. Ἦν δὲ ἦτον ὄλλγον ζοφώδης· αἱ δὲ ἐω-
θιναι ὦραι ἐπλησιάζον ὅτε ὁ Μὰκ-Νάμπ, ἀραβὰς ἐπὶ τοῦ
πιστοῦ αὐτοῦ ἵππου διηυθύνετο πρὸς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ.
Μὴ ἔχων ὅμως ἐχθρικὰς προθέσεις μήτε κατὰ προσώπου
τινὸς μήτε κατὰ τῶν σαρκοβόρων ζώων ἐβάδιζε μετ' ἐλα-
γροῦ καλπασμοῦ, ἀκολουθῶν ὁδὸν τινα, ἔχουσαν πρὸς
τὰ παρακείμενα αὐτῇ μέρη μαγγίλλας, καὶ θαυμάζων τὴν
λάμψιν τῶν λυχρούχων (2) αἵτινες πετώσαι ἐνθεν καί-
κειθεν ἐφαίνοντο ἀνάπτουσαι τὰς μικρὰς αὐτῶν νυκτερι-
κὰς λυχρίδας ἐν τῷ μέσῳ τῶν δένδρων.

Ἐν τούτοις ἡ ὁδὸς καθίστατο μετ' οὐ πολὺ ζοφωδεστέ-
ρα καὶ ὁ Ντονάλτ, τὸ ἱππάριον, ἠνέρωθωσε μετ' ἀνησυ-
χίας τὰ ὦτα αὐτοῦ στρεφόμενος πρὸς τινα ὁδὸν διερχο-
μένην καλαμοφόρον τινα βάλλον κατέληγεν εἰς ῥυάκιον·
ὁ Ντονάλτ ἀναπνέων μετὰ μυχθισμοῦ τὸν ἀέρα ἐδιπλα-
σίασε μετ' οὐ πολὺ τὴν ταχύτητα αὐτοῦ.

Οἱ διεσταλμένοι ῥώθωνες, τὰ ἀνηρθωμένα ὦτα καὶ ἡ
κυμαινομένη αὐτοῦ χάλτη ἐπετάχυνε τὸ βάδισμα τοῦ ἱπ-
παριου. Μετ' ὄλλγον ὁ γρικτὸς βρυχηθμὸς τίγρεως κα-
ταδιωκούσης τὸν Μὰκ-Νάμπ ἐκ τῶν νώτων ἐπέβαλεν αὐ-

(1) Εἶδος οἰνοπνεύματος, κατασκευαζομένου ἐκ σιτηρῶν.

(2) Ἔντομα πτερωτά, φέροντα τὴν νύκτα ἐπὶ τῶν κεφαλῶν αὐτῶν
ἰστίαν φωτὸς τῆς αὐτῆς φύσεως πρὸς τὴν τῆς πυρολαμπίδος, ἀλλ' ἔ-
χουσαν μεγαλητέραν ἐντασιν, ἐξ ἧς καὶ τὸ ὄνομα λυχρούχοι· αἱ ἰθιγέ-
ρεῖς γενναῖαι γέγονται αἰτὰς ἐπὶ τῶν ἔτων ἐν εἴδει ἐνωτίων.

τῷ τὰ ἐννοήσῃ τὸν ἔσχατον κίνδυνον, ἐν ᾧ εὗρίσκετο, τὸ δ' αἷμα αὐτοῦ ἐπάγῃ ἐν ταῖς γλεψὶν αὐτοῦ ἐπὶ τῇ σκέλει ὅτι ἡ τίγρις ἐπλησίαζε ταχέως πρὸς τὸ ἱππάριον αὐτοῦ καὶ ὅτι ἐντὸς στιγμῆς ἐμελλε τὰ ἐφορμῆσιν ἐπ' αὐτοῦ καὶ τὰ κατασφίγγῃ αὐτὸν ὑπὸ τοὺς ἀδιαλλάκτους αὐτῆς ὄνυχας.

Ὡ! ποία ἡ θέσις τοῦ δυστυχοῦς! πρὸ τῶν ποδῶν αὐτοῦ εὗρίσκετο τὸ πεπηγὸς ῥυάκιον, ὅπισθεν αὐτοῦ ἡ πυρρὸς ἀναπνοὴ τῆς καταδιωκούσης αὐτὸν ἐμμιανοῦς τίγρεως. Ἐκέρδισεν ἐν τούτοις ἐκ τῆς καταδιώξεως λεπτά τινα ῥίπτων ὀπισθεν τὸν πῖλον αὐτοῦ· οὕτως δ' ἐπλησίασεν εἰς τὸ ῥυάκιον, τὸ ὅποσον ὁ Ντονὰλ διεπέρασεν δι' ἐνὸς ἁλματος. Ἡ τίγρις παρεκτραπείσα τῆς ὁδοῦ ἀπώλεσε τὰ ἴχνη τοῦ Μὰκ-Νάμπ, ὅστις ἐπὶ τέλους ἀφίκετο εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ὀφείλων τὴν σωτηρίαν αὐτοῦ εἰς συμβεβηκός, ὅπερ ἠρέσκετο πάντοτε τὰ θεωρῇ θαυμάσιον.

Ἀλλὰ πόσον συγχράκις συμβαίνει ἡμῖν ν' ἀνακαλύπτωμεν, ὅτι οἱ ἀσπονδότεροι ἡμῶν ἐχθροὶ εἰσὶν ἀκριβῶς ἐκεῖνοι, οἵτινες διακηρύττουσι ὅτι εἰσὶν οἱ προσφιλέστεροι ἡμῶν φίλοι! οἱ φίλοι τοῦ Μὰκ-Νάμπ ἠρτήσαντο μετὰ τῆς μεγαλητέρας ἀπιστίας τὰ πιστεύωσιν εἰς τὴν ἱστορίαν αὐτοῦ τῆς ἀποπλανηθείσης τίγρεως καὶ ἀπέδωκαν τὸν φόβον τοῦ ἱππάριου καὶ τὸν παράφορον αὐτοῦ ὁρμημον πρὸς τὴν κατοικίαν εἰς μικρὸν τεμάχιον ἀκαρθῶδους ἰνδοκαλάμου, ὅπερ τυχαίως ἐνεπάγῃ ὑπὸ τὴν ὑπογαστρίαν αὐτοῦ λωρίδα.

Μετὰ τινος ἡμέρας ἔδειξαν τῷ ἡμετέρῳ περιηγητῇ ὑπερμεγέθη ἀλλιγκάτορα τὸν ὅποσον εἶχον συλλά-

βει ἐντὸς τοῦ ποταμοῦ, ὅστις ἔρρεεν ἐκεῖ πον πλῆσιον.

Φαίνεται, ὅτι ἐνῷ καλλιεργητῆς τις φυνειῶν, ἔλουε τὸ τέκνον αὐτοῦ παρὰ τὴν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ, τὸ τέρας ἐφορμῆσαν ἐπ' αὐτῶν ἐγένετο ἀφανὲς φέρον τὸ παιδίον ἐντὸς τοῦ ὑπερμεγέθους αὐτοῦ στόματος. Τοῦ θορόβου διαδοθέντος ἅπαντες οἱ κοῦλοὶ (ἐργάται μισθοδοτούμενοι ὑπὸ τῶν Σινῶν) συνηθροίσθησαν ἐπὶ τῷ αὐτῷ ἐνέγραξαν τὸν ποταμὸν ἐξ ἑκατέρων τῶν μερῶν κατὰ τὴν φορὰν τῶν ῥείθρων αὐτοῦ καὶ οὕτω κατέρωθωσαν ἐπὶ τέλους τὰ συλλάβωσι τὸ ἔρπετον δι' ὑπερμεγέθους ἀγκίστρου.

Ἐν τινι ἄλλῳ μέρει τῆς ἐπαρχίας ὁ Θόμσων συνηΐε σχέσεις μεθ' ἐνὸς παραδοξοτάτου καλλιεργητοῦ φυνειῶν, ὀνομαζομένου Μπέρρη· οὗτος ἔζη μόνος, ὅτε μετὰ τῶν ἡμερῶν, ὁ ἡμέτερος περιηγητῆς μετὰ τινῶν αὐτοῦ φίλων μετέβη πρὸς ἐπισκεψίαν αὐτοῦ.

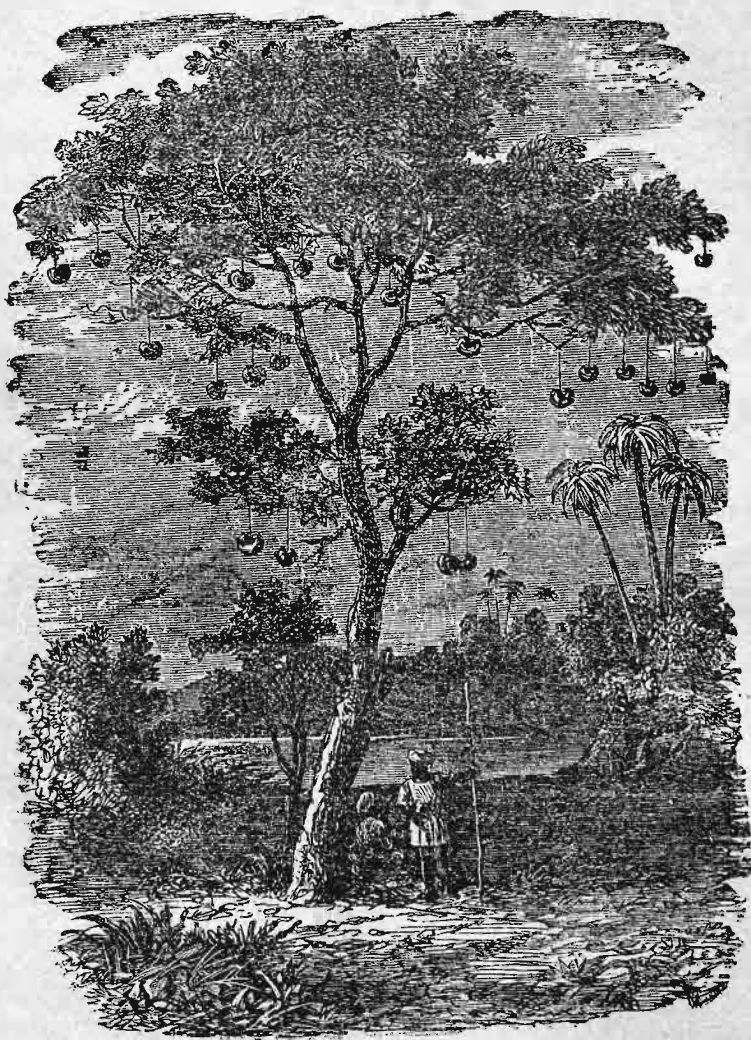
Ὁ κύριος Μπέρρη ἦτο ἄνθρωπος μεσηλιξ, ἡ φυνειῶν τρωμά τοῦ ὀποίου, καίπερ προδίδουσα θλίψιν, οὐδόλως ὁμῶς ἐξέφραζε τὸ δυσάρεστον, εἶπε τοῖς ἐπισκεπταῖς αὐτοῦ, μετὰ φωνῆς πλήρους μελαγχολικῆς θλίψεως, ὅτι ἦτο ἠγαπασμένος πρὸ ὀλίγου τὰ ἐπιδιορθώσῃ ὁ ἴδιος τὴν ἐσχάραν τῆς ἐστίας τῆς μηχανῆς αὐτοῦ, διότι δὲν εἶχε μηχανικὸν πρὸς ὑπηρεσίαν αὐτοῦ.

Ἀκολουθῶς προσεκάλεσεν αὐτοὺς τὰ ἐπισκεφθῶσι τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, ἔχουσαν ἐξωτερικοῦ ἐρημίας καὶ ὑπερβολικῆς θλίψεως.

«Περιμένετε ὀλίγον, εἶπεν αὐτοῖς ὁ Μπέρρη, προχω-

ρῶν μόνος ἐπὶ τοῦ ἐξώστου, ἐπιθυμῶ γὰρ παρουσιάσω
ὑμῖν τινὰς τῶν φιλῶν μου.

Ὁ Θόμισων καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ ἐσταμάτησαν παρευθὺς

ΙΝΔΙΚΗ ΒΑΝΑΝΑ.

καὶ ἀφῆκαν τὸν ξενίζοντα αὐτοῦς γὰρ προχωρήσει μί-
τος μέχρι τοῦ ἀνωτάτου ἄκρου τοῦ ἐξώστου, κεκαλυμμέ-

μερου ὑπὲρ ἀναδενδράδος. Ἐκεῖ εἶδον αὐτὸν ἐκτείνοντα
τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ συρίζοντα μετὰ φωνῆς θωπευτι-
κῆς, τότε παρευθὺς πτηνόν τι ἐξελθὼν ἐκ τῶν φυλλωμά-
των ἐκάθησεν ἐπὶ τοῦ δακτύλου αὐτοῦ.

«Τὸ μικρὸν τοῦτο πτηνόν, εἶπεν, εἶχε σύντροφον μετὰ
τοῦ όπολου συνειθίξε γὰρ ἔρχεται πρὸς με, ἅμα τῇ προσ-
κλήσει μου, καὶ γὰρ λαμβάνωσιν ἀμφοτέρω τὴν τροφήν
αὐτῶν μετ' ἐμοῦ· φαίνεται ὅμως, ὅτι τὸ θῆλυ ἀπέθανε,
διότι πρὸ ἰκανῶν μηνῶν δὲν εἶδον αὐτό. Μοὶ ἀφῆκεν ὁ-
μως τὸν σύντροφον αὐτοῦ ὑπὸ τὴν προστασίαν μου, δι' ὃ
καὶ καθ' ἐκάστην πρωΐαν παρέχω τὴν τροφήν τῷ ἀξιο-
λυπῆτῳ καὶ ἐγκαταλελειμμένῳ τούτῳ πτηνῷ. Ἡ σκηρὴ
αὕτη ἐφάρη τοῖς ἐπισκέπταις οὐ μόνον παράδοξος ἀλλὰ
καὶ συγκινητικὴ. Μάτην ἔσκωπτον τὸν Μπέρρη, διὰ φι-
λικοῦ ἄλλως τε τρόπου ἐπὶ τῇ μονώσει, ἐν ἣ ἔζη. Οὐδό-
λως ἠδυνήθησαν γὰρ καταπεισῶσιν αὐτὸν γὰρ καταφύγη
εἰς ἕξεις κοινωνικωτέρας καὶ ὑγιεστερας. Προδήλως ἦτο
ἄνθρωπος γλυκεὸς μὲν χαρακτήρος, ἀλλ' ὀλίγον ἀγρίου.
Μετὰ πολλὰς δὲ προσπάθειας κατώρθωσαν γὰρ μάθωσι
τὸν τρόπον, διὰ τοῦ όπολου κατέστησε τόσον οἰκεια τὰ
πτηνὰ τῶν μικρῶν δασῶν τῶν κήπων αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Σιγκαπόρη—Τὸ βασίλειον τῆς Σιάμ.

Ὁ Θόμσων ἀκολουθῶς μετέβη εἰς τὴν Μαλάκκαν ⁽¹⁾ πόλιν παράδοξον, ἔχουσαν ἐξωτερικὸν κατειλημμένον ὑπὸ νάρκης. Εὕρισκει τις ἐκεῖ ἐξαιρετοὺς καρπούς καὶ ἀπολαμβάνει λαμπρὰν φιλοξενίαν ὑπὸ τῶν ἀπογόνων τῶν ἀρχαίων ἀποίκων πορτογάλλων καὶ Ὀλλανδῶν.

Ὁ ἡμέτερος ὅμως περιηγητὴς μὴ εὐρῶν ἐν αὐτῇ οὐδὲν ἄξιον λόγου μετέβη εἰς Σιγκαπόρην. ⁽²⁾

Ὅταν ὁ Θόμσων εἶδε τὴν Σιγκαπόρην κατὰ πρῶτον τῷ 1861 ἐξέστη ἐπὶ τῇ θέᾳ τῆς Εὐρωπαϊκῆς πόλεως, ἥτις ἔκτοτε ἐξακολουθεῖ αὐξάνουσα καὶ ἐξωραϊζομένη. Σειραὶ μεγαλοπρεπῶν ἐπιρλείων, γέφυραι, ἀποθήραι διαγω-

(1) Ἡ Μαλάκκα, ἡ Μαλάγκα εἶναι πόλις τῆς ὑπεργαργείου Ἰνδίας. Πρωτεύουσα τῆς ὁμωνύμου ἐπαρχίας, εὕρισκομένης ἐπὶ τῆς μεσημβρινῆς ἁκρᾶς τῆς χερσονήσου καὶ κατοικομένης ὑπὸ 30,000 κατοίκων, σινῶν, μαλαίων καὶ εὐρωπαίων. Ὑπαγομένη κατ' ἀρχὰς τοῖς πορτογάλλοις, κατεκτήθη ἀκολουθῶς ὑπὸ τῶν Ὀλλανδῶν τῷ 1641, Προσηρτήθη δὲ ὀριστικῶς εἰς τὰς ἀγγλικὰς κτήσεις τῷ 1825.

(2) Σιγκαπόρη ἡ Σίγκα-Πούρα (Πόλις τοῦ Λέοντος) ἐν τῇ ὑπεργαργείᾳ Ἰνδίᾳ, ἐπὶ τῆς διυτικῆς παραλίας τῆς ὁμωνύμου νήσου, εὕρισκομένης μετὰ τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς χερσονήσου τῆς Μαλάκκας καὶ τῆς νήσου Σουμάτρας. Ἡ νῆσος αὕτη προσηρτήθη εἰς τὰς Ἀγγλικὰς κτήσεις τῷ 1819 ὑπὸ τοῦ Σίρ Θωμᾶ Ραφφλέ, ἰδρυτοῦ τῆς πόλεως Σιγκαπόρης.

γικαί, κτίρια δημόσια ἐν ἀρμονικῇ διατάξει εὕρισκόμενα μαρτυροῦσι τὴν ἀδιάλειπτον αὐτῆς εὐημερίαν. Τὸ κέντρον τῶν ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων εἶναι τὸ Κομέρσιαλ-Σκούαρ (Ἐμπορικὴ Ἀγορὰ), ὅπου ἀπαντᾷ τις τοὺς ποικιλωτέρους ἐθνικοὺς τύπους: κλίγκ τῆς παραλλίας Κορομαντέλ, σίνας, ἄραβας, ἀρμενίους καὶ εὐρωπαίους, (πρὸ πάντων ἄγγλους). Περὶ τὴν ἀγορὰν ταύτην δύο εἶδη κτιρίων εἰσὶ τὰ ἀρχαῖα καὶ τὰ νέα. Τὰ τελευταῖα ταῦτα εἰσὶ τὰ καταστήματα, αἱ διαγωγικαὶ ἀποθήκαι, αἱ τράπεζαι καὶ τὰ ἐμπορικὰ γραφεῖα. Ἐκεῖ οἱ τε εὐρωπαῖοι καὶ οἱ σῖναι ἐνασχολοῦνται εἰς τὰς ἐργασίας αὐτῶν. Ὀλίγον ἀπωτέρω εὕρσκεται ἡ ἰθαγενῆς συνοικία «Κλίγκ-Παζάρ» καλουμένη, ὅπου μικροὶ καταστηματαῖται πωλοῦσι διάφορα λιπὰ καὶ βαμβάκερὰ υφάσματα, διάφορα ἔργα τῆς μαχαιροποιίας ὡς καὶ διάφορα εἶδη τῆς ὑελουργίας καὶ πηλινοσκεπυουργίας.

Πρὸς τὸ ἕτερον μέρος τῆς ὁδοῦ κατοικοῦσιν οἱ σῖναι καταστηματαῖται, ὅπου κατασκευάζουσιν ὅτι εἶναι χρήσιμον πρὸς τὰς ἀνάγκας ἐκάστου. Οἱ Σῖναι οὗτοι ἐμποιοῦσι τῇ ἀληθείᾳ τὴν φρίκην τῷ παρατηρητῇ. Πολλοὶ μετὰ τῶν αὐτῶν μόλις φαίνονται, ὅτι εἰσὶν ἐνδεδυμένοι. Καίπερ ὄντες ἐλάχιστοι πολύσαρκοι, εὐαρεστοῦνται ὅμως τὰ ἐκθέτῳ τὰς ἀηδεῖς αὐτῶν ὠραιότητος πανταχοῦ ὅπου νομίζουσιν, ὅτι εἰσὶν ἐστραυμένα τὰ πλήρη θαυμασμοῦ βλέμματα τοῦ θελγομένου δημοσίου. Ἡ εὐρύτης τοῦ προσώπου καὶ τῆς κοιτίας θεωρεῖται ὑπὸ τῶν Σινῶν ὡς ὠραιότης πρώτης τάξεως. Ὁ κάτοχος τοιούτων χαρακτηριστικῶν εἶναι ἀναγκαῶς πρὸ τῶν ὀφθαλ-

μῶν αὐτῶν, ἄνθρωπος πλούσιος, μεγαλόψυχος, πλήρης σοφίας καὶ προωρισμένος διὰ μακροβιότητα. Πρὸς τοῦτοις φροντίζει οὗτος γὰρ ἐκθέτη ἄνθρωπος οὐδενὸς εἶδους καλύμματος τὴν πολυσαρκείαν αὐτοῦ εἰς τὸν θαυμασμὸν τῶν συμπατριωτῶν αὐτοῦ. Ἐπομένως βλέπει τις αὐτόν, ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ, φέροντα ζεύγος ἀχυρίων εἰμαρίδων, καὶ περισκελιδὰ βαμβακίην, ἔχουσαν μῆκος ἐξ σχεδὸν δακτύλων· τοῦ δὲ καιροῦ ὄντος δροσεροῦ, καλύπτει τὰς πλάτας αὐτοῦ διὰ λευκοῦ βαμβακίου ἐνδύματος (ζακέτας), ἣν φροντίζει ν' ἀφίρη ἀκούβωτον.

Ἴδὼν καὶ ἐν κατάστημα ῥαπτικῆς.

Μακρά τις τράπεζα κεκαλυμμένη ὑπὸ λευκοῦ ἐξ ἀχυρίων καλύμματος μετέχει τὸ κέντρον τοῦ καταστήματος. Περὶ αὐτὴν κάθεται δωδεκάς ἐργατῶν, ραπτόντων διάφορα εἶδη φορεμάτων. Οἱ φίλεργοι οὗτοι ῥάπται, ὅπως καὶ τὸ παχὺ πρόσωπον, ὅπερ ἔχει αὐτοὺς ὑπὸ τὴν διευθυρσίαν αὐτοῦ, εἰσὶ γυμνοί. Κατασκευάζουσι φορέματα διὰ τοὺς ἄλλους, ἀλλ' αὐτοὶ οὐδόλως λαμβάνουσι πρόνοιαν περὶ τῆς συγκαλύψεως τῆς γυμνότητός των. Αἱ βελόλαι αὐτῶν εἰσὶν ἀγγλικῆς κατασκευῆς, καίτοι κατασκευάζουσι καὶ ἐν Σίρῃ ἀκριβῶς ἀπαραλλάκτους πρὸς τὰς ἀγγλικάς. Ράπτοντες δὲ ἀπωθοῦσι τὴν βελόνην μακρὰν αὐτῶν, ἀντὶ γὰρ σύρῳσιν αὐτὴν πρὸς ἑαυτούς, ὅπως πράττουσιν οἱ ἡμέτεροι ἐργάται.

Ἐν Σιγκαπόρῃ οἱ σῖραι εἰσι πολυπληθέστεροι τῶν μαλαιῶν, ἐπομένως κατέχουσι θέσιν σπουδαιοτέραν ἐν αὐτῇ, παρὰ ἐν τῇ γῆσιν τοῦ Πρίγκηπος-δε-Γκαλ ὅπου οἱ μαλαιῶτες εἰσι πολυπληθέστεροι τῶν σιρῶν.

Μεταξὺ τῶν σιρῶν τούτων ὑπάρχουσι πολλοί, οἵτινες κατέχουσιν ὑψηλὰς θέσεις· οἱ μὲν εἰσι μέλη τοῦ νομοθετικοῦ σώματος, οἱ δὲ εἰρηοδίκαι, ἄλλοι προνομοιοῦχοι ἐπὶ τῶν ἐκμισθώσεων τοῦ ὀπίου καὶ τοῦ οἰνοπνεύματος καὶ ἄλλοι τέλος, οὗτοι δ' εἰσὶν οἱ πλείστοι αὐτῶν, κατέχουσιν ἀπεράντους ἐκτάσεις κεκαλλιεργημένων γαιῶν, ἢ ἔχουσι μεγάλα χρηματικὰ ποσὰ κατατεθγμένα ἐν τῷ ἐμπορίῳ. Πρὸς τοῦτοις τὰ σπουδαία ταῦτα πρόσωπα ἕνεκα τοῦ ἰδίου αὐτῶν συμφέροντος ἐνισχύουσι τὰς εἰρηρικὰς καὶ βιομηχανικὰς ἐξείς τῶν συμπατριωτῶν αὐτῶν τῆς κατωτέρας τάξεως.

Λέον ὁμῶς γὰρ εἰπόμεν, ὅτι οἱ σῖραι ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν σχεδίων αὐτῶν οὐδόλως σκέπτονται περὶ τῆς ἐκβάσεως αὐτῶν· ὁ σῖρης κλέπτης διερχόμενος πρὸ τῆς οἰκίας εἰς τὴν ὅποιαν προτίθεται γὰρ εἰσελθὼν διὰ γὰρ κλέψῃ, ῥίπτει ἐντὸς αὐτῆς διὰ τῆς ἀνοιχτῆς θύρας δράκα ὀρυζίου, ἐμβεβαμμένου ἐντὸς ἀρωματικοῦ φαρμάκου. Τὸ φάρμακον τοῦτο βυθίζει μετ' οὐ πολὺ τοὺς ἐν τῇ οἰκίᾳ εἰς βαθὺν ἵπνον, ἐξ οὗ ἀπαλλάττονται συνήθως ἱκανὸν χρόνον μετὰ τὴν ἀποδοῦσαν τῆς οἰκίας ὑπὸ τοῦ κλέπτου καὶ τοῦτο συμβαίνει μεθ' ἡσυχίας καὶ τέχνης, εὐαρεστούσης τὰ μέγιστα τοὺς σῖρας (1). Ὅποιονδήποτε καὶ ἂν ᾖ τὸ ἔργον, εἰς τὸ ὅποιον ἐνασχολοῦνται· ἐκεῖνο τὸ ὅποιον τὰ μάλιστα ἀποστρέφονται ἐν τῷ κόσμῳ εἶναι ἢ περὶ

(1). Οἱ Γάλλοι τῆς Σιγκαπόρῃ θεωροῦσι τὴν πρῶτην ὡς ἀπόκρυφον, τὸ βέβαιον εἶναι, ὅτι οἱ σῖραι κλέπτει ὡς ἐκ τοῦ εἶδους τῶν ὑποδημάτων αὐτῶν, τῶν ὁποίων τὸ πέδιλον εἶναι κατέσκευασμένον ἐκ πηλῆματος, δύνανται γὰρ ἀποδοῦναι οἰκίαν τινὰ ἄντι τοῦ ἐλαχίστου θορύβου.

αὐτὸ τετριμμένη σπονδή. Δὲν ἀγαπῶσι τοὺς θαυμασμούς, τὰς αἰφρηθίας προσβολάς· ἐπομένως προσπαθοῦσι τὰ λαμβάνωσι τὰς πρὸς τοῦτο καταλλήλους προφυλάξεις. Ὁ ἐλαφρότερος θόρυβος ἀναγκάζει αὐτοὺς ν' ἀπέρχονται καὶ τὰ ἐγκαταλείπωσι τὴν λείαν αὐτῶν, πρὸς δὲ καὶ αὐτὰς τὰς περισκελίδας αὐτῶν, ἂν φορῶσιν, ἐὰν διὰ τῆς ἐγκαταλείψεως αὐτῶν δύναται τὰ κατορθώσωσι εὐχερέστερον τὰ δραπετεύσωσιν.

Ὅταν ἡ προσχεδιαζομένη κλοπὴ ἀπαιτῇ τὴν τολμὴν περισσότεραν τῆς συνήθους, τότε ὁλοσχερῶς ἐκδύονται, τρίβονται δι' ἐλαίου ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν καὶ κατασκενάζουσι διὰ τῆς κόμης αὐτῶν τολύπην, προσαρμοζομένην ὀπισθεν τῆς κεφαλῆς καὶ ἀπορροϋμένην πανταχόθεν διὰ βελονῶν.

Ἴδον περὶ αὐτοῦ τοῦ ἀντικειμένου συμβεβηκός τι, τοῦ ὁποίου ἤρως ὑπῆρξεν εἰς τῶν φίλων τοῦ θόμῳ.

Περὶ τὸ μεσονύκτιον μὴ κοιμώμενος, καὶ τοι ἡ λυχρία αὐτοῦ ἦτο ἐσβεσμένη καὶ τὸ παράθυρον ἀνοικτὸν, διὰ τὴν εἰσοδὸν τοῦ ἀέρος, εἶδε μελαιρὰν τινα εἰκόνα, ἀναρριχωμένην ἀπὸ τοῦ κάτω μέρους τοῦ παραθύρου καὶ διολισθαίνουσαν ἐντὸς τοῦ ἐνδιατήματος.

Κατ' ἀρχὰς ἔμεινεν ἀκίνητος ἕως ὅτου ὁ κλέπτης, φανταζόμενος, ὅτι τὸ ἔργον αὐτοῦ ἔβαινε κατ' εὐχὴν, προῦχώρησεν εἰς τὸ μέσον τοῦ δωματίου· τότε πηδήσας ἀπὸ τῆς κλίνης ἐπέπεσεν ἀπροσδοκῆτως κατὰ τοῦ τολμητίου· ἀμφοτέρων ὅμως ὄντων ῥωμαλέων, συνήφθη μεταξύ αὐτῶν πάλη μαριώδης· ἀλλ' ἐπὶ τέλος ὁ κλέπτης ἐπερίσχυσε, διότι φορῶν ὡς μόνον ἔνδυμα τὸ ἐξ ἐλαίου

στρώμα, δι' οὗ εἶχεν ἀλείψει ἑαυτὸν, διωλλοθήσεν ὡς ἔρχετο διὰ τῶν χειρῶν τοῦ ἀνταγωνιστοῦ αὐτοῦ, ἔφθασε πρὸς τὸ παράθυρον καὶ ἐπλησίαζε τὰ ῥίψη ἑαυτὸν εἰς τὸν κῆπον, ὅτε ὁ ἀντίπαλος αὐτοῦ, ἐν τῇ τελευταίᾳ αὐτοῦ προσπαθείᾳ κατῶρθωσε τὰ συνλάβῃ αὐτὸν ἀπὸ τῆς κόμης. Πλὴν δυστυχῶς, ἡ πλήρης βελονῶν κόμη, ἦτο πλαστὴ κόμη, ὅθεν ἀποσπασθεῖσα ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τοῦ σίνου ὡς ἐκ τοῦ βάρους τῆς εἰς τὸν κῆπον πτώσεως αὐτοῦ, ἔμεινεν ὡς γελόντων τρόπαιον ἐν ταῖς χερσὶ τοῦ εὐρωπαίου, τὸν ὁποῖον ἄνευ ἐπιτυχίας ὁ ἰδιοκτήτης αὐτοῦ προσεπάθησε τὰ λωποδοτήσει.

Τὸ ἐσωτερικὸν τῆς ρήσου Σιγκαπόρης ἔχει ὅψιν ἥτον μεγαλοπρεπῆ τῆς Περάγης. Ὁ ὑψηλότερος αὐτῆς λόφος Μπονκελ-Τίμπρ ὑψοῦται ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης κατὰ 150 μέτρα, καὶ ἐν τούτοις ἡ Σιγκαπόρη ἔχει τοιαύτας ἰδιαζούσας ὠραιότητας, ὥστε εἰς ὀλίγας μόνον χώρας δύναται τις ν' ἀπαντήσῃ ὁμοίας πρὸς αὐτάς.

Οἱ λόφοι, ὀλίγον ὑψηλοὶ ὄντες, ἀλλὰ πολυπληθεῖς, παρέχουσι ποικίλιαν εἰς τὴν ἄψιν τῆς χώρας, δι' αὐτῶν διέρχονται πλατεῖαι καὶ ὁμαλαὶ ὠραιόταται ὁδοὶ περιοριζόμεναι ἀπεράντως ὑπὸ καρποφόρων δένδρων, ἢ ὑπὸ φοινίκων, τῶν ὁποίων τὸ φύλλωμα σχηματίζει ἐπιμήκεις πρασινοχρόους καμπὰς ἀψίδων. Ἐνθεν καὶ κειθεν ἐξ ἑκατέρου μέρους τῶν ἀγρῶν τούτων ὁδῶν διακρίνονται ἐπὶ τῶν κλιτύων, ἢ ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν λόφων αἱ ἐξ ἐρυθρῶν κεράμων στέγαι τῶν ὑπὸ εὐρωπαίων κατοικουμένων οἰκιῶν.

Αἱ μεγαλοπρεπεῖς αὐταὶ δειδρυμένοι οδοί, αἰτνες φέ-
ρουσιν εἰς τὰς κατοικίας ἐκείνας. διεγείρουσι πάντοτε
τὸν θαυμασμὸν τῶν περιηγητῶν. Ἐκεῖ πανταχοῦ ὑπάρ-
χει μεγάλη ἀφθονία φυλλωμάτων καὶ σκιᾶς. Εἰς τὴν
καλλονὴν ταύτην ἐνίοτε προστίθεται καὶ ἡ τῶν ἐξ ἁ-
γρίου ἡλιοτροπίου θαυμασίων φραγμῶν κεκοσμημένων
κατ' ὀρθὴν γωνίαν, ἐν σχήματι πληθύνων τοίχων καὶ
σχηματίζοντων πυκνὰ διαφράγματα ἐκ πρασίνου φυ-
λώματος ἐπὶ τοῦ ὁποίου βλαστάνουσι πορφυρόχροα καὶ
χρυσόχροα ἄνθη.

Ὅπισθεν τῶν φραγμῶν τούτων ἀνυψοῦνται βανα-
ρεαί (1), αἰτνες διὰ τῶν κρημαμένων αὐτῶν φύλλων ρι-
πίζουσιν ἠδέως τὴν θερμὴν ὁδόν, ἐνῶ ἀπ' ἑτέρου αὖραι
δροσερώτεραι διακυμαίνουσι τὸ φύλλωμα τῶν μεγάλων
φουρικών. Λαμπραὶ πρασιναὶ καὶ λευκῶν, κεκαλυμμένος
ὑπὸ χθαμαλῆς καὶ πυκνῆς χλόης, τὸν ὅποιον ὥρισαν
διὰ τὴν παιδιὰν κροκίῶν εἰσὶν ἐν γένει ὁ κόσμος
ἐκείνων τῶν κατοικιῶν.

Ἐν τῇ Σιγκατόρη κατοικοῦσιν ὀλίγοι μαλαῖοι ἐργά-
ται. Εἰς ἐξ αὐτῶν, Τουκάρκ-Τυμπάρκω ὀνομαζόμενος,
τοῦ ὁποίου τὸ κατάστημα ὁ Θόμσων ἐπεσκέπτετο ἐνίοτε,
κατεργαζόμενος τὸν χαλκὸν κατεσκεύαζε τρυβλία θερ-
μαστῆρας διὰ τείον καὶ γυάλας διὰ τὰ πνευματώδη
ποτά.

Διὰ τὰ χωρεῖν τὰ χαλκὰ αὐτοῦ ἄγγεα μετεχειρί-
ζετο εὐφρεστάτην μέθοδον, ἡ ὁποία δὲν ὁμοιάζε πρὸς
οὐδεμίαν ἐξ ἐκείνων, τὰς ὁποίας ὁ Θόμσων εἶδε μεταχει-

(1). Ἡ σελὴ τοῦ Ἀδάμ.

ριζόμενας ἀλλαχοῦ. Τὰ πρότυπα αὐτοῦ ἐπεξεργάζετο
κατ' ἀρχὰς μετὰ λεπτότητος ἐπὶ τινος ὀργάνου, ὁμοιά-
ζοντος πρὸς τὸν τροχὸν τοῦ κεραμέως.

Πρὸς τοῦτο ἐπὶ τοῦ τροχοῦ αὐτοῦ ἔθετε σφαῖραν ἐκ
κηροῦ, εἰς τὴν ὁποίαν μετὰ τινα λεπτὰ ἔδιδε διὰ τῶν
δακτύλων αὐτοῦ τὸν τύπον τοῦ ἀγγείου, τὸ ὅποιον ἤθε-
λε τὰ χωρεῖν. Ὁ κήριος οὗτος τύπος ἦτο λίαν λε-
πτός, ἀν' ὅμως τὸ ἀγγεῖον ἐμελλε τὰ ἔχει στενὸν λαι-
μόν, τότε κατεσκεύαζε τὸν κήρινον αὐτοῦ τύπον κεχωρι-
σμένον εἰς δύο ἡμισὴ τὰ ὅποια ἀκολουθῶς συνήνουν.

Τούτου γενομένου προσήρμοζε μικροῦς κηρίνους κυ-
λινδρους, προωρισμένους τὰ σχηματίσωσι σωλήνας πρὸς
ἐγχύσιν τοῦ διαλελυμένου μετάλλου.

Ἀφοῦ προητοίμαζεν οὕτω τὸ κήρινον αὐτοῦ πρότυ-
πον, ἐκάλυπτε τότε αὐτὸ ἐκ τε τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξω-
τερικοῦ αὐτοῦ μέρους διὰ λεπτοῦ στρώματος ἀργίλλου,
ἀκολουθῶς διὰ δευτέρου στρώματος, ὅταν τὸ πρῶτον
ἐξηραίνετο, μετὰ ταῦτα διὰ τρίτου καὶ οὕτω καθεξῆς
ἕως ὅτου τὸ πρότυπον ἐντελῶς ἐκαλύπτετο ὑπὸ τῆς
ἀργιλλώδους μάζης. Ἐπὶ τέλους ἐξήραινεν αὐτὸ ἐν-
τός κλυθάνου· τὸ δὲ πῦρ, τὸ ὅποιον ἐσκήρυνε τὴν ἄρ-
γίλλον, διέλυεν ἐν ταύτῃ τὸν κήρον τοῦ προτύπου,
ὅστις ἐξεχέετο διὰ τῶν σωλήνων· τοιοῦτοτρόπως τὸ ἀ-
ποτέλεσμα τῆς ἐργασίας ταύτης παρῆχε τὸν τύπον τοῦ
ἀγγείου ἐντελῶς ὠρισμένον.

Οὕτω λοιπὸν ἀγγεῖόν τι, κατασκευαζόμενον διὰ ταύ-
της τῆς μεθόδου ἔχει ἐπιφάνειαν ἐντελῶς λείαν καὶ πᾶ-

χος ομοιόμορφον· ακολουθῶς στιλβοῦται ἐπὶ τοῦ τροχοῦ καὶ παραδίδεται εἰς τὴν χρεῖαν τοῦ δημοσίου.

Ἡ Ζωχὸρ ἐπὶ τῆς ἡπείρου οὔσα ὑπὸ πολλὰς ἐπόψεις· ἡ σπουδαιότερά τῶν μαλαίων ἐπαρχιών, διαχωρίζεται ἀπὸ τῆς Σιγκαπόρης διὰ τιος στεροῦ πορθμοῦ. Ἐπὶ τῶν ὁρέων καὶ τῶν ἀγρίων αὐτῆς δασῶν εὗρίσκεται ἡ ἀρχαιότερα τῶν φυλῶν τὴν ὁποίαν ἐπὶ τῶν χωρῶν ἐκείνων δύναται τις ν' ἀπαντήσῃ. Εἶναι δ' αὕτη ἡ τῶν Γλακοῦν, ἥτις, λέγεται, ὅτι ἔχει τὰς κατοικίας αὐτῆς ἐπὶ τῶν δένδρων, ὅπως ὁ οὐραγγουτάγγος.

Ἡ φυλὴ αὕτη, ἐπαναπαυομένη σχεδὸν ἀπολύτως ἐπὶ τῆς καλῆς ποιότητος τῆς χώρας αὐτῆς, τρέφεται διὰ τῶν καρπῶν τῶν δένδρων καὶ τῶν θύμων τοῦ δάσους. Αὕτη νομίζει ἐαυτήν, ὅτι εἶναι ἡ ἀληθὴς αὐτόχθων φυλὴ τοῦ τόπου καὶ διακρίνεται ἐκ τοῦ δέρματος αὐτῆς, ἔχοντος χρῶμα μαρ βαθὺ καὶ ἐκ τῶν οὐλῶν αὐτῆς τριχῶν· ἀνήκουσα δὲ εἰς τὸν αὐτὸν ἀνθρώπινον τύπον, εἰς ὃν καὶ οἱ Παποὺ τῆς Νέας-Γουινέας, εὗρίσκεται ἐν πολλαῖς νήσοις τοῦ Εἰρηρικοῦ Ὠκεανοῦ ὅπως καὶ ἐπὶ τῶν ὁρέων τῆς Ἰνδοσίνης.

Ὁ Θόμισων ἐγκαταλιπὼν τὴν Σιγκαπόρην μετέβη πρὸς ἐπισκεψιν τοῦ βασιλείου τῆς Σιάμ (1) ἀναπλεύσας τὸν Μειράμ διὰ τοῦ ἀτμοπλοίου.

(1) Τὸ βασίλειον τῆς Σιάμ, ἢ Τάϊ, εἶναι ἐν τῶν μεγάλων κρατῶν τῆς Ἰνδοσίνης. Ἐχει μῆκος 1400 χιλιομέτρων καὶ πλάτος 600· κατοικεῖται δὲ ὑπὸ 6,000,000 ψυχῶν. Ἡ κυβέρνησις αὐτῆς εἶναι ὁ ἀπολυτότερος δεσποτισμὸς, ἡ δ' ἐξουσία εἶναι διηρημένη μεταξὺ δύο βασιλέων, ὧν ὁ εἷς εἶναι ὑπέρτερος τοῦ ἑτέρου. Ἡ ἰδιαιτέρα φυλακὴ τοῦ βασιλέως σὺν

Ὁ Μειράμ (1) εἰς ἀπόστασιν πολλῶν χιλιομέτρων ἀπὸ τῆς ἐκβολῆς αὐτοῦ σχηματίζει εὐρὺν ποταμὸν, διαρρέοντα βραδέως μεταξὺ χθαμαλῶν νήσων διὰ μέσου γητρῶν ἐκτάσεων, σχηματιζομένων ἐκ προσχώσεων (2). Ὁ Θόμισων ἀφίκετο εἰς Μπαγκὼν (3) τῇ 16)28 7)βρίου τοῦ 1865.

«Καθ' ἣν στιγμὴν, λέγει, τὸ ἀτμόπλοιον ὅπερ ἔφερεν ἡμᾶς, προσωρμίσθη ἐκεῖ, ἡ «κυμαινόμενη πόλις» ἣτο εἰσέτι βεθυθισμένη ἐντὸς τοῦ φωτὸς τοῦ λυκανγοῦς τῶν πρώτων πρωϊνῶν ὥρων.

«Καίτοι ἐγένοντο ἤδη πολλαὶ περιγραφαὶ τῆς Μπαγκὼν, ἐν τούτοις ὅμως ἐπειδὴ ἱκανὸν χρόνον διέμεινα ἐν τῇ πόλει ταύτῃ πέπειθα, ὅτι ὁ ἀναγνώστης θέλει μοι ἐπιτρέψῃ νὰ παράσχω αὐτῷ τὰς ἰδίας μου ἐντυπώσεις περὶ τῶν ἀξιοθαυμαστοτέρων πραγμάτων, τὰ ὅποια ἐκεῖ εἶδον.

«Μεταχειριζόμενος τὴν λέξιν «κυμαινόμενην πόλιν» ἀπλῶς ἐννοῶ, ὅτι αἱ κατοικίαι αὐτῆς διατελοῦσι πάντοτε ἐν κυμάνσει καθότι εἰσὶν ἐκτισμέναι ἐπὶ σχεδίων οὔτως, ὥστε ἀδύνατον νὰ εἴπῃ τις πόθεν ἀρχεται ἡ ξηρὰ καὶ ποῦ καταλήγει. Ἐπιτραπήτω μοι δὲ παρὰ τοῦ ἀναγνώ-

κεται ἐκ γυναικείου τάγματος, ἐν δὲ τῷ στρατῷ ὑπάρχει μέγα πλῆθος ἰθαγενῶν.

(1) Ὁ Μειράμ (Μήτηρ τῶν ὑδάτων) πηγάζει ἐκ τῆς σιρικῆς ἐπαρχίας Γουνὰν καὶ χύεται εἰς τὸν κόλπον τῆς Σιάμ (λίμνη τῆς Σίνης), ἀφοῦ διαρρέουσι 1400 χιλιομέτρα.

(2) Ὁνομάζουσι πρόσχωσιν τὴν τοῦ ἐδάφους ἀΐξιν, παραγομένην ἐκ τῆς ὑποστάθμης, τὴν ὁποίαν οἱ ποταμοὶ ἐγκαταλείπουσι κατὰ τὴν ἔκχυσιν αὐτῶν.

(3) Ἡ Μπαγκὼν κατέστη ἀπὸ τοῦ 1766 ἡ πρωτεύουσα τοῦ βασιλείου τῆς Σιάμ. Εἶναι ἐκτισμένη ἐπὶ τῆς ἐκβολῆς τοῦ Μειράμ ἐν τῷ κόλπῳ τῆς Σιάμ καὶ κατοικεῖται ὑπὸ 400 ἢ 500 χιλιάδων κατοίκων τῶν πλείστων ὀντων σινῶν καὶ κατοικοῦντων ἐπὶ τῶν ὑδάτων.

σευ γὰ παρατηρήσω αὐτῷ πρὸ τῆς περιγραφῆς τῶν ἐνύδρων τούτων κατοικιῶν καὶ τῆς φαινομενικῆς ἀμφιβίου ὑπάρξεως, ἥτις ἐπικρατεῖ ἐκεῖ παρὰ τοῖς κατοικοῖς, ὅτι ἡ προσδόκησις ἡμῶν ἐγένετο περὶ τὸ λυκαυγὲς καὶ ὅτι τότε ἔβλεπον περὶ ἐμὲ διὰ τῆς θαλασσίας πρῶντ' ὁμιχλῆς, ὅτι διεκρίνοντο ἀμυδρῶς οἱ πύργοι καὶ αἱ στέγαι τῶν ὑπὲρ τοὺς πεντήκοντα ραῶν. Τὸ θέαμα τοῦτο μοὶ παρέσχε τὴν πρώτην ιδέαν περὶ τῆς λαμπρότητος τοῦ ἀνατολικοῦ τούτου ἄστεως.

« Ἡρώτητα ἐκ τινος εἰδους ὑλικοῦ ὠκοδομήθησαν τὰ παράδοξα ἐκεῖνα κτίρια τῶν ὁποίων οἱ πύργοι φαίνονται κεκαλυμμένοι ὑπ' ἐξαστραπτόντων κοσμημάτων καὶ λάμποντες ὡς ὁ χρυσός. Ἀνεξαρτήτως τῆς θελήσεώς μου, ὁμολογῶ τοῦτο, ἐσκέφθην κατ' ἐμὲαυτὸν περὶ τῶν σπουδαίων κερδῶν, τὰ ὅποια ἤθελε κερδίσει ἰσχυρά τις χρεστιανικὴ κυβέρνησις ἀπογυμνοῦσα τὰ εἰδωλολατρικὰ ἐκεῖνα εἰδῶλα καὶ κατακρημνίζουσα τὰ κτίρια ἐκεῖνα τὰ ὅποια ἔχουσι μᾶλλον ἐξωτερικὸν «θερινῶν ἀνακτόρων» παρὰ ραῶν.

« Ἀλλ' ἡ γενομένη ἀπάντησις εἰς τὸ ζήτημά μου μετέβαλεν ἐπαισθητῶς τὰ σχέδιά μου· διότι ἔμαθον θετικῶς, πρὸς μεγάλην διάψευσιν τῶν ἐλπίδων μου, ὅτι τὰ κτίρια ἐκεῖνα, τὰ τόσον ὥραϊον ἐξωτερικὸν ἔχοντα ἦσαν κατεσκευασμένα ἐκ πλινθῶν καὶ κεραμικοῦ ἐπὶ τῶν ὁποίων κατέσπειραν, οὕτως εἰπεῖν, παροψίδας καὶ τρυβλία, ἐν μέρει ἐπικεχρυσωμένα, ἅτινα μετηνέχθησαν ἐξ Εὐρώπης καὶ τεμάχια ὑάλου διαφόρων χρωμάτων.

« Φαίνεται, ὡς ἐπληροφορήθην βραδύτερον, ὅτι ἔμπο-

ρὸς τις εἰσαγαγὼν ἐν ἐποχῇ, τὴν ὅποιαν δὲν δύναμαι ἀκριβῶς γὰ ὁρίσω, φορτίον ἐπίπλων καλλωπισμοῦ, τραπέζης, ἐπιδορπίων κτλ. κτλ. εὐρωπαϊκῆς κεραμορρικῆς τέχνης, δὲν ἠδυνήθη ἐπὶ πολλὸν χρόνον γὰ εἶρη

ΕΡΓΟΛΑΒΟΣ ΣΙΝΗΣ.

ἀγοράστὰς διὰ τὰ ἐμπορεύματα αὐτοῦ. Ἐν τούτοις ἐπὶ τέλους κατέπεισεν εὐγενῇ καὶ πλούσιόν τινα ἰθαγενῇ, ὅστις ὠκοδομεῖτο ραόν τινα πρὸς τιμὴν τοῦ Βούδδα γ' ἀγοράσῃ ὅλον αὐτοῦ τὸ ἐμπόρευμα, βεβαίῳ αὐτὸν ὅτι ἐκ

ταῖς θρησκευτικαῖς οἰκοδομαῖς, αἱ λεπάραι, τὰ τριῖς καὶ ἄλλα ἀργεῖα ἥττον ἄξια ὅσα ἴσως διὰ τὰ χρησιμεύοντα πρὸς διακόσμησιν τῶν ναῶν, ἀλλ' οὐχ ἥττον ὠφέλιμα, ἐθεωροῦντο ὡς τὰ μᾶλλον περιζήτητα κοσμήματα.

«Ὁ εὐλαβὴς καὶ ἀφελὴς ἐκεῖνος ἰνδὸς ἤρξατο μετὰ πάσης εἰλικρινείας περικοσμῶν τὸν ναὸν αὐτοῦ καὶ ἐμπηγνύων ἐνθεν καὶ ἐκεῖθεν ἐν τῇ ἀσβέστῳ σειρὰς τρυβλίων ἐκ τῶν κοινοτέρων. Οὕτω δ' ἔδωκε τῇ κατασκευῇ τῶν ἐξωστῶν καὶ τῶν ἀνδρήρων τοῦ ναοῦ φαρτασιώδη κόσμον, ἀποτελούμενον ἐκ κυμβίων, τρυβλίων καὶ διαφόρων ἐπιθεμάτων. Ἐν τούτοις ὁ δόλος δὲν ἐβράδυνε ν' ἀνακαλυφθῇ· ὁ δ' ἔμπορος ἀπώλεσε τὴν τῆς τιμιότητος φήμην ὡς καὶ πᾶσαν ἐλπίδα τοῦ ἐμπορευέσθαι ἐν τῷ μέλλοντι μετὰ τῶν σιαμιτῶν.

«Λέγεται ἐπίσης, ὅπερ καὶ προθύπως πιστεύω, ὅτι οὐδέποτε τὸ ἰσότημον τῶν πηλινῶν ἐκείνων ἀργεῶν, τῶν ὁποίων δελγμάτα φαίνονται στερεῶς προσκεκολλημένα ἐπὶ τοῦ κεραμωτοῦ, ἐπληρώθη τῷ ἐμπόρῳ σιωπηλὸν ἀλλ' εὐφραδὲς μάθημα «περὶ τῶν συνεπειῶν τῆς ἐμπορικῆς δολιότητος».

Ἡ Μπαγκόκ εἶναι ἐν τῶν μεγάλων κέντρων τοῦ βουδδισμού· ἡ δὲ θρησκεία ἐξασκεῖται ἐκεῖ καθαρώτερον καὶ αὐστηρότερον, παρὰ ἐν τῇ σιρικῇ αὐτοκρατορίᾳ, ὅπου αἱ διδασκαλαὶ τοῦ Γκαουτάμα εἰσὶ συγκεχυμέναι μετὰ τοῦ ταουισμού, κομφουκιαισμοῦ καὶ τῶν λευφάνων θρησκειᾶς τινὸς ἀρχαιοτέρας τούτων. Οὐδεὶς σιαμιτῆς δύναται νὰ καταλάβῃ ἐπίσημον θέσιν, ἀν' ἐπὶ τούτῳ δὲν προετοιμα-

σθῇ προηγουμένως διαμέρων τοῦλάχιστον ἐπὶ τρεῖς μῆρας ἐντὸς μοναστηρίου διὰ τὰ τελέσῃ ἀπάσας τὰς τελετὰς τοῦ ιερατικοῦ ἀξιώματος φορῶν τὴν κυρίνην ἐσθῆτα τοῦ βουδδισμού. Αὐτὸς δὲ ὁ βασιλεὺς εἶναι μέγας ἱερεὺς καὶ ὑπερασπιστὴς τοῦ νόμου.

Οἱ τοῦ Βουδδα ἱερεῖς ζῶσι διὰ δημοσίας ἐλεημοσύνης ἐκάστην πρωίαν, περὶ τὸ λυκαυγὲς, δύναται τις νὰ ἴδῃ τοὺς ἐπαλτας τούτους καλογήρους, ὅτινες εἴτε μετὰ σιωπηλοῦ βαδίσματος πεζῇ περιφέρονται, εἴτε ἀκίνητοι ὡς ἀγάλματα διατελοῦντες ἐντὸς μικρῶν μονοξύλων, ὁδηγοῦνται ἀπὸ θύρας εἰς θύραν ὑπὸ τινων μαθητῶν αὐτῶν καὶ λαμβάνουσι μετὰ σιωπῆς τὴν συνήθη προσφοράν, τὴν ὅποیان οὐδέποτε ἀρνεῖται τις αὐτοῖς,

Τὰ δωμάτια αὐτῶν ἐντὸς τῶν μοναστηρίων ὁμοιάζουσι πρὸς τὰ κελλία τῶν ἡμετέρων καλογήρων.

Ἱερεὺς τις, τὸν ὅποion ὁ Θόμισων ἐπεσκέπτετο ἐντοτε, διένεμε τὸν χρόνον αὐτοῦ εἰς τὸν τῆς σπουδῆς, εἰς τὸν τῆς ἀγνῆς μελέτης καὶ εἰς τὸν τῆς ἐξημερώσεως οἰκογενείας τινὸς λευκῶν μυῶν.

Τὸ κελλιον αὐτοῦ ἐφωτίζετο διὰ μικροῦ παραθύρου, ὅπου ἦτο ἀρηρητημένῃ ἐν εἵδει παραπετάσματος παλαιὰ καὶ ρυπαρὰ κυρίνη ιερατικὴ ἐσθῆς. Διὰ τοῦ παραθύρου ἐκείνου εἰσῆρχετο ἀσθενὴς τις φωτεινὴ ἀκτὶς ἐντὸς τοῦ ψυχροῦ καὶ σκοτεινοῦ δωματίου. Πλησίον ἐνδὸς τῶν τοίχων ἦσαν διηυθετημέναι σανίδες τινὲς, αἵτινες σχηματίζουσαι εἶδος κλίτης στρατοπέδου, ἦσαν κεκαλυμμέναι ὑπὸ τινοῦ ἀχυρίνου καλύμματος.

Πρὸς τὸ ἄνω μέρος ἐν τινι σκοτεινῇ γωνίᾳ ἦτο ἀρη-

τημέρον κλωβίον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου οἱ εὐνοούμενοι αὐ-
τοῦ, οἱ λευκοὶ μῦς, περιέστρεφον τροχόν τινα. Ἡ ἰδιαιτέ-
ρα φροντίς, τὴν ὁποίαν περὶ αὐτῶν εἶχεν ἐρέκειτο ἐν τῷ
λευκῷ τριχώματι αὐτῶν, ἱερῷ ὅντι παρὰ τοῖς βουδδισταῖς.
Κατὰ τὰς θρησκευτικὰς πεποιθήσεις αὐτῶν πράγματι
ἐκαστον τῶν μικρῶν τούτων ζώων φέρει ἴσως ἐν ἑαυτῷ τὸ
πνεῦμα μέλλοντός τινος Βουδδα.

Καθ' ἑξίν ἐνιαυσίαν ὁ βασιλεὺς μεταβαίνει κατὰ νοέμ-
βριον μῆνα πρὸς ἐπισκεψιν βασιλικῶν τινῶν ναῶν, ὅτε
προσφέρει καὶ δῶρα πρὸς τοὺς ἱερεῖς.

Ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ δύναται τις νὰ ἴδῃ τὸν βασι-
λεῖα ἐν πάσῃ τῇ λαμπρότητι τῆς στολῆς αὐτοῦ, καταπε-
πληρωμένης πολυτίμων λίθων· οὗτος κάθηται ἐπὶ τοῦ
θρόνου αὐτοῦ ἐν τῷ βασιλικῷ αὐτοῦ ἀκατίῳ, κωπηλατου-
μένῳ ὑφ' ἑκατοστάδος κωπηλατῶν. Κατόπιν ἀκολουθοῦ-
σιν αὐτῷ οἱ εὐγενεῖς τῆς αὐλῆς αὐτοῦ μετὰ τῆς αὐτῆς
σχεδὸν μεγαλοπρεποῦς στολῆς. Οὕτω δὲ ἡ πομπὴ διέρ-
χεται, μετὰ μεγάλης ἐπιδειξέως τὸ μῆκος τοῦ ποταμοῦ,
ἢ τῶν διωρύχων, αἵτινες ἐν αὐτῷ καταλήγουσιν. Ἡ ἐκ-
τενὴς αὕτη πομπὴ τῶν μεγαλοπρεπῶν ἀκατίων εἶναι,
κατὰ τὸν ἡμέτερον συγγραφέα, ἐν τῶν μεγαλοπρεπεστέ-
ρων θαυμάτων, ἅτινα δύναται τις νὰ ἴδῃ ἐν τῇ Ἀνατολῇ.

Ὁ ἄγγλος περιηγητὴς μετέβη πρὸς τούτοις πρὸς ἐπι-
σκεψιν ἐνδὸς τῶν ναῶν ἐκείνων, τὸν τοῦ Οὐατ-Σίκετ, τοῦ
ὁποίου ἡ κυρία οἰκοδομὴ, οὕσα μεγαλοπρεπῆς ἀτελὴς
κατασκευὴ ἐκ πλινθῶν καὶ κεραμικοῦ, εἶναι προωρισμέ-
νη νὰ χρησιμεύῃ πιθανῶς ὡς σύμβολον τοῦ ὅρου Με-
ροῦ, κέντρον τοῦ βουδδιστοῦ κόσμου. Ἄλλ' ἐκεῖνο τὸ ὁ-

ποῖον διακρίνει μετὰ τῆς μεγαλητέρας θλίψεως τὸ ἱερὸν
τοῦτο οἰκοδόμημα πάντων τῶν ἄλλων εἶναι, ὅτι χρησι-
μεύει ὡς ὀπισθαύλιον, ὅπου ῥίπτονται τὰ πτώματα τῶν
νεκρῶν, τῶν στερουμένων φίλων πρὸς ταφὴν αὐτῶν, διὰ
τὰ χρησιμεύσωσιν ὡς βορὰ τοῖς κυσὶ καὶ τοῖς γυνῖνι. Ὁ
Θόμσων ἐπεσκέψατο τὸ μέρος τοῦτο, τὸ ὁποῖον, λέγει, ὁ-
λγοὶ ἐπιθυμοῦσι νὰ ἴδωσι καὶ δευτέραν φορὰν.

Ἀκολουθῶς διὰ στενῆς ἀτραποῦ περιοριζομένης ὑπὸ
δένδρων, ὠδηγήθη εἰς τὸν ὑπὸ τοίχους περιτετοιχισμένον
περίβολον, τὸν χρησιμεύοντα πρὸς ταφὴν τῶν νεκρῶν.
Ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ μέρους τούτου ὑψοῦτο μικρὸν οἰκοδό-
μημα ἐν εἰδει ὀστεαποθήκης· περὶ δ' αὐτῆς ἡ λιθόστρω-
τος ἐξηφανίζετο ὑπὸ εὐρείας μελαίρας κηλίδας καὶ σω-
ροὺς ἀνθρωπίνων ὀστέων, λευκῶν ἤδη καταστάντων ὑπὸ
τοῦ ἡλίου. Ἀνυπόφορος δὲ δυσωδία τῶν πτωμάτων ἐπλή-
ρου τὴν ἀτμόσφαιραν.

Αἰφνης ἡ ἡμέρα ἐσκοτίσθη ὑπὸ πλήθους γυνῶν, οἵτι-
νες ἐκ τοῦ ὕψους τῶν δένδρων κατήρχοντο πλήττοντες
τὸν ἀέρα διὰ τῶν μεγάλων αὐτῶν πτερῶν, ξηρῶν ὄντων
ὡς ἡ μεμβράνη· διερχόμενοι δὲ πρὸ τῶν περιηγητῶν ἐ-
πεμπον πρὸς τὸ πρόσωπον αὐτῶν προὐν ροσῶδους ἀέρος.
Ἀκολουθῶς ὀρδὴ ψωραλέων κυνῶν ὠρουμένων ἐφώρμη-
σεν πρὸς τὸ νεκροταφείον, ὅτε ἐπὶ τέλους ἐνεφανίσθη
πομπὴ δούλων, φερόντων γυμνόν τι σῶμα ἐπὶ νεκροκραβ-
βάτου. Τὸν νεκρὸν, τὸν ὁποῖον ἔφερον κατέθηκαν ἐπὶ
τοῦ ἐδάφους.

Ἐν τούτοις οἱ γῦπες ὑπεπήδων πρὸ τοῦ νεκροῦ, πέμ-
ποντες εἶδος συριγμοῦ καὶ ἐκτείνοντες τὸν γυμνὸν καὶ

φολιδωτὸν αὐτῶν λαιμὸν πρὸς τὸν νεκρὸν, εἰς ἀπόστασιν ποδῶν τινῶν μόνον, ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἀπεδλωκεν αὐτοὺς φύλαξ ὠπλισμένος διὰ μακροῦ ἰνδοκαλάμου. Ἀπομακρυνθείσης μετ' οὐ πολὺ τῆς νεκρικῆς πομπῆς, ὁ ἀρχηγὸς τῶν γυνῶν ἐφωρμήσας ἐκτύπησε τὸν νεκρὸν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς διὰ τὰ βεβαιωθῆ ὅτι ἦτο τεθνηκώς, καὶ ἐν μιᾷ στιγμῇ ἐξώρυξε καὶ τοὺς δύο αὐτοῦ ὀφθαλμούς.

Φρονάττων ὁ περιηγητὴς ἐκ τοῦ τρόμου καὶ τῆς προξενθείσης αὐτῷ ἀηδίας ἀνεχώρησε ταχέως ἀπὸ τοῦ νεκροταφείου ἐγκαταλιπὼν τὰ φρικώδη ἐκεῖνα πτηνὰ τὰ συμποσιάζουσι καὶ τὰ ἐρίζουσιν ἐπὶ τοῦ πτώματος.

Μετά τινος ἡμέρας ὁ Θόμσων ἐζήτησε διὰ τοῦ ἄγγλου προξένου τὴν ἄδειαν τὰ φωτογραφῆσαι τὰ ἀνάκτορα τοῦ πρώτου βασιλέως. Αὕτη παρεχωρήθη αὐτῷ ἀμέσως καὶ ἡ Α. Μεγαλειότης ὥρισε προθύμως τὴν ἡμέραν τῆς ὑποδοχῆς.

«Τῇ δευτέρᾳ 24)6 8)βριον, γράφει ὁ Θόμσων, προσεκληθὴν τὰ παρουσιασθῶ πρὸς τὸν βασιλέα, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Κρουμ-μουν-αλλογκ-κὼτ, κυρίου κατέχοντος θέσιν πρώτου ἀστρονόμου, ἄλλως λεγομένου ἀρχηγοῦ τῶν ἀστρολόγων (1) τῆς αὐλῆς.

Ἡ ἐπιστολὴ τῆς Α. Μεγαλειότητος μοὶ ἐγνωστοποίησε μεταξὺ ἄλλων, ὅτι ὁ βασιλικὸς ἀδελφὸς Αὐτῆς ἐννοῶν καλῶς τὴν φωτογραφίαν καὶ συνοδεύων τὸν κύριον Θόμσων εἶχε τὴν πληρεξουσιότητα τὰ ἐνεργῆσαι κατὰ τὴν

(1) Οὕτως ὀνομάζονται οἱ προλέγοντες τὰ μέλλοντα διὰ τῆς παρατηρήσεως τῶν ἀστέρων.

ἐπιθυμίαν αὐτοῦ ἐν τε τῷ ἐσωτερικῷ καὶ τῷ ἐξωτερικῷ τῶν ἀνακτόρων».

Ἰδὼν, ἐλπίζω, ὥρατον δειγμα σιαμικοῦ βασιλικοῦ ρυθμοῦ.

«Εὐρον ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Κρουμ-μουν γέροντα μαρδαρινόν (1) ἱκανῶς προσφυλῆ, ἐλαχίστην κλίσιν ἔχοντα πρὸς τὸ καυχᾶσθαι διὰ τὰς ἐπιστημονικὰς αὐτοῦ γνώσεις. Ἦτο ἡλικίας πεντήκοντα τριῶν ἐτῶν καὶ ὑψηλὸς πέντε ποδῶν. Εἶχε πρόσωπον ἀγριωπὸν, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ αὐτοῦ ἐφαίνετο γεροντότερος, παρ' ὅτι ἦτο πράγματι. Ἐφόρει ἐνδυμα (ζακέταν) λεπτὴν καὶ τόσον μικρὴν ὥστε δὲν ἠδύνατο τὰ καλύψῃ ἑαυτὸν, διὰ δὲ μεταξωτοῦ παντίου (2) ἐτύλισσεν τὴν ὀσφύν αὐτοῦ· αἱ ἰσχυραὶ αὐτοῦ κνήμαι ἦσαν γυμναί, ἐνῷ τοῦραντιον ἐφόρει εἰς τοὺς πόδας πέδηλα κεντητά. Ἐν ἄλλαις περιστάσεσιν, ὅταν π.χ. προὔτιθετο τὰ μὲ ἐπισκεφθῇ ἐνεδύετο ἐνδυμασίαν ἐντελεστέραν καὶ λαμπροτέραν καὶ διὰ τὰ μὴ ἐλλείπη οὐδὲν ἐκ τοῦ καλλωπισμοῦ αὐτοῦ ἔθετεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ εὐρωπαϊκὸν κέπι, κεκοσμημένον ὁλως διὰ χρυσῶν σειραδίων.

Ἀπέναντι τῆς θύρας τῆς εἰσόδου τῶν ἀνακτόρων ἵστατο κατὰ σειρὰν ἡ στρατιωτικὴ φυλακὴ, ἥτις ὠπλοφόρησε τῷ πρίγκηπι ἀδελφῷ τοῦ βασιλέως, ὅταν διήλθομεν. Ἐν τῇ ἐσωτερικῇ αὐλῇ ἀπηντήσαμεν πλῆθος εὐ-

(1) Ἀξιωματικὸς ἐν Σίρῃ.

(2) Οὕτως ὀνομάζουσι κυρίως τὸ ὕφασμα διὰ τοῦ ὁποῦ καλύπτονται οἱ ἄγριοι τῆς Ἀφρικῆς, τῆς Ἀμερικῆς κτλ. ἀπὸ τῆς ὀσφύος μέχρι τῶν γονάτων.

γειῶν, οἵτινες προσέπεσον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἐπὶ τῇ πα-
ρουσίᾳ τοῦ ἡμετέρου βασιλικοῦ ὁδηγοῦ καὶ ἐφαίνοντο ζη-
τοῦντες, ἀλλ' εἰς μάτην, γὰρ καλύψωσι τὰς παχέας αὐτῶν
σάρκας ἀπέναντι προσώπου τόσοῦ ὑψηλῆς περιωπῆς.

«Μετά τι εὐάρεστον πρόγευμα, ἀποτελούμενον ἐκ καρ-
πῶν, πλακουντιῶν καὶ οἴνου, ἐγνωστοποιήθημεν, ὅτι ἡ
Α. Μεγαλειότης ἦτο ἐνησχολημένη περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν
τῶν θρησκευτικῶν αὐτῆς καθηκόντων, καὶ ὅτι κατὰ τὴν
ἀπουσίαν Αὐτῆς ἡδυνάμεθα γὰρ παρατηρήσωμεν ἐν τῇ
αἰθούσῃ τῶν ἀκροάσεων ὅ,τι ἡδύρατο γὰρ κινήσῃ τὸ ἐν-
διαφέρον ἡμῶν.

«Τὰ ἀνάκτορα ταῦτα ἦσαν κατεσκευασμένα ἐν μέρει
κατὰ τινὰ ῥυθμὸν ξένον. Εὐρεῖα μαρμαρίνη κλίμαξ ὁδη-
γεῖ εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν ἀκροάσεων ἀπέναντι ἡμῶν
εἶναι ὁ θρόνος, ὅστις λάμπων ἐκ τοῦ ἐπ' αὐτοῦ χρυσοῦ
καὶ τῶν πολυτίμων λίθων, ἠρείδετο ἐπὶ τοῦ τοίχου ἐν τῷ
βάθει τῆς αἰθούσης. Τὰ ἐπιπλά ἀπετέλουν ποικιλωτάτην
συλλογὴν σιρικῶν, σιαμικῶν καὶ εὐρωπαϊκῶν σκευῶν. Οἱ
δ' ἀσύμμετροι στῦλοι, ὅντες περιεκοσμημένοι ἐκ στιλβω-
τοῦ χαλκοῦ, εἶχον ὕψος 1 μέτρον καὶ 20 ἑκατ. ἀπὸ τοῦ
ἐδάφους. Ἐπὶ τιρὸς τῶν τοίχων τῆς αἰθούσης ἦσαν ἀνηρ-
τημέναι αἱ εἰκόνες ἐν σχήματι γυσικῷ Ναπολέοντος
τοῦ Γ' καὶ τῆς αὐτοκρατορίας Εὐγενείας· ἐπὶ δὲ τοῦ ἄλ-
λου ζωγραφία, ἱκανῶς ἐπιτυχῶς ἐξεργασμένη, εἰκονίζε
τὸν μακαρίτην βασιλέα τῆς Σιάμ.

«Αἰφνης ὁ ξέος σαλπισματος ἀναγγελλαντος τὴν ἐλευ-
σιν τοῦ βασιλέως, κατέβημεν ταχέως εἰς τὴν ἀνλήν. Ἡ
Α. Μεγαλειότης διεβόδουσα ὑπὸ μεγάλην τινὰ θύραν, εἰς-

ἦλθεν ἐκεῖ. Ὁφείλω δὲ γὰρ ὁμολογήσω, ὅτι ἐνθουσιαστικῶς
κατὰ πρώτην φορὰν ἀπέναντι ἄρχοντος ὑπέστην ἱκανὴν
ταραχήν.

«Ὁ βασιλεὺς εἶχεν ὕψος 1 μέτρον καὶ 72 ἐκατοστμ.
καὶ ἐξωτερικὸν Μαν ἐπιβλητικόν. Ἐκφρασις ἀνστηρᾶς
σοβαρότητος μόλις μοι ἐπέτρεπε γὰρ παρατηρήσω, ὅτι ἡ
φυσιολογία αὐτοῦ εἶχε τι τὸ ἀγριωπόν. Ἦτο ἐνδεδυμέ-
νος ἐσθῆτα ὁλοσχερῶς λευκῇ, κατερχομένην μέχρι τῶν
ποδῶν αὐτοῦ, τὴν δὲ κεφαλὴν εἶχεν ἀσκεπῇ. Ἐθαύμαζον
τὸν ἀπλοῦν καὶ ἀφελῆ τοῦτον τρόπον τοῦ ἐνδύεσθαι, ὅτε
αἰφνης ἡ Α. Μεγαλειότης ἔρευσέ μοι γὰρ πλησιάζω πρὸς
Αὐτήν. Μοι ἐδήλωσεν, ὅτι ἐπεθύμει ἡ φωτογραφία αὐτοῦ
γὰρ εἰκονίζῃ αὐτὸν γορυκλίῃ καὶ προσευχόμενον.

«Διηυθέτησα λοιπὸν προσηκόντως τὸ φωτογραφικόν
μου ὄργανον· ἀλλὰ κατελείφθη ἐπ' αἰσθήματος ἐκπλή-
ξεως, διότι ἤμην προπεπεισμένος, ἐσφαλμένως ὅμως ὡς
ἐνόησα τοῦτο βραδύτερον, ὅτι οἱ βουδδισταὶ οὐδόλως
προσηύχοντο. Πάντα τὰ πρὸς φωτογράφησιν αὐτοῦ ἀ-
ναγκαῖα ἦσαν ἤδη προητομασμένα ἐν τῇ ἀνλή, τῆς ὁ-
ποίας μέρος πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον περιεκοσμήθη καὶ
ἐκαλύφθη διὰ στεγάσματος χρυσωτοῦ. Ὅταν δ' ἀκριβῶς
ἠρξάμην γὰρ λαμβάνω τὴν φωτογραφίαν τοῦ βασιλέως,
αἰφνης οὗτος μετέβαλε γνώμην καὶ ἐγείετο ἄφαντος χω-
ρὶς γὰρ εἶπη τι εἰς οὐδένα. Ἐξέλαβον τοῦτο ὡς Μαν παρά-
δοξον συμβεβηκός, καὶ ἐσκεπτόμεν κατ' ἐμαυτὸν μὴ τυ-
χὸν ἀκουσίως προσέβαλον αὐτόν· ἀλλ' ἴσως ὅμως ἡ πρᾶ-
ξις αὐτοῦ αὕτη ἦτο εἰδός τι τῶν συνήθων αὐτῷ χαριεν-
τισμῶν.

«Ἀπετάθην πρὸς τὸν πρίγκηπα, τοῦ ὁποίου ἡ ἀπάντησις ἦτο, ὅτι ὅ,τι καὶ ἂν ἐπραττεν ὁ βασιλεὺς ἦτο καλῶς πεπραγμένον. Ἄν τὴν ἡμέραν ἐνοχλήσει αὐτὸν, προσέθηκεν, ἵσως ἡθέλει ἐπέλθει αὐτῷ ἡ διάθεσις νὰ δώσῃ τέρψιν τῇ πρώτῃ διατάσσων νὰ μὲ κατατομήσωσιν.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ Α. βασιλικὴ Ὑψηλότης ἡμιστά εἶχε τοιαύτην διάθεσιν, περιεμένοντες μεθ' ὑπομονῆς, ὅτε ἐπὶ τέλους ἐνεφανίσθη ἐκ νέου ὁ βασιλεὺς ἐνδεδυμένος τῇ φορᾷ ταύτῃ στολὴν γάλλου ὑποστρατήγου.

Ἡ φωτογραφία ἐπέτυχεν ἐντελῶς. Μετὰ δὲ τὴν πρώτην ταύτην ἐπιτυχίαν ὁ βασιλεὺς περιεβάλετο τὴν βασιλικὴν αὐτοῦ στολὴν καὶ παρεκάλεσέ με νὰ θέσω αὐτὸν καταλλήλως ὅπου καὶ ὅπως ἐπεθύμουν. Ἐπὶ τούτῳ ἐλήθησα τὴν συμβουλὴν τοῦ πρίγκηπος.

Μάλιστα, μοὶ εἶπε, θέσατε αὐτὸν ὅπως ἐπιθυμεῖτε· ἀλλ' ἂν φειδῆσθε τῆς ζωῆς ὑμῶν, μὴ θέσητε τὴν χεῖρα ἐπ' αὐτοῦ καὶ μάλιστα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, ἥτις εἶναι ἱερωτάτη.

Τοῦτο μοὶ ἦτο δυσκολία, τὴν ὁποίαν δὲν εἶχον προτεῖν. Πῶς νὰ θέσω ἀνατολικὸν βασιλέα, ὅστις ἔχει γνώσει ἐν ἑαυτῷ περὶ τῶν ἁρμονικῶν στάσεων, καὶ τοῦτο νὰ πράξω χωρὶς νὰ ἐγγίσω οὔτε μιαν πτυχὴν τῶν ἐνδυμάτων αὐτοῦ! Εἰπὼν ἀγγλιστὶ πρὸς τὸν βασιλέα ὅ,τι ἐπεθύμουν νὰ πράξω, ἔλαβον τὴν ἀπάντησιν ταύτην: «Κύριε Τόουν-σουν, πράξατε ὅ,τι εἶναι ἀναγκαῖον διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἐργασίας ὑμῶν.» Ἐξετάσας τὰ περὶ τῆς ἐθνικότητός μου καὶ μαθὼν ὅτι ἐγεννήθην ἐν Ἐδιμβούργῳ «ὦ! ἐστὶ σκῶτος, ἀνεφώρησε, καὶ ὁμιλεῖτε τὴν ἀγγλικὴν οὕτως ὥστε δύναμαι νὰ ἐννοῶ αὐτήν! Ὑπάρχουσιν ὅμως ἐνταῦθα ἄγγλοι, οἵτινες δὲν ἐννοοῦσι τὴν ἰδίαν αὐτῶν γλῶσσαν, ὅταν ὁμιλῶ αὐτήν».

«Μετὰ τὴν διεκπεραίωσιν τῆς ἀναγκαίας ἐργασίας ἡ Α. Μεγαλειότης εὐχαριστήσασά με ἀπεσύρθη. Τότε ὁ Κρουμ-μουν-αλογκ-κὸτ μὲ προσεκάλεσε νὰ καθίσω μετ' αὐτοῦ περὶ τὴν τράπεζαν, ἥτις ἦτο πεπληρωμένη ἐξ ἐδεσμάτων ξένων καὶ σιαμικῶν. Ἐν τῷ συμπόσιῳ τοῦτο παρεκάθησαν ἐπίσης καὶ οἱ εὐγενεῖς κατὰ πρόσκλησιν τῆς Α. Ὑψηλότητος.»

Μετὰ τρεῖς μῆνας κατ' αἴτησιν τοῦ βασιλέως ὁ Θόμσων παρέστη ἐν τῇ μεγάλῃ ἐορτῇ τῆς τριχοκουρίας τοῦ ἐπιδόξου διαδόχου, ὅτε ὁ πρίγκηψ Κόφρα-κουλ-αλογκ-κὸρ, ὅστις ἔπειτα ἀνέβη ἐπὶ τοῦ θρόνου, ἐστερήθη τὸ πρῶτον τῆς ἐφηβικῆς αὐτοῦ θυσάνου. Ἡ τριχοκουρία αὕτη συνίστησι πάνδημον τελετὴν, τελουμένην μετὰ πάσης τῆς πομπῆς, τῆς μεγαλοπρεπειᾶς καὶ τῆς μετὰ φόβου ἀκριβείας, μεθ' ἧς τελοῦνται αἱ ἱερὰ θρησκευτικαὶ τελεταὶ τοῦ βουδδισμού. Ἡ ἐορτὴ διαρκέσασα ἐπὶ ἑξ ἡμέρας ἐτελείωσε τῇ 25/6 Ἰανουαρίου τοῦ 1866.

Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ αὐτοῦ ἔτους ὁ Θόμσων μετέβη πρὸς ἐπισκεψὶν τῆς ἐπαρχίας Πετχιμπουρῆ, μιᾶς τῶν ὡραιότερων ἐπαρχιῶν τοῦ βασιλείου τῆς Σιάμ. Ἡ ὁμώνυμος πρωτεύουσα πόλις εἶναι, ἀντιθέτως πρὸς πᾶν τὸ ὑπάρχον ἐν Μπαγκόκ· σχεδὸν ὁλόκληρος ἐκτισμένη ἐπὶ τῆς ξηρᾶς καὶ ἔχει ὑπὸ τινος ἐπόψεως ὁμοιότητά τινα πρὸς ἀγγλικὴν πόλιν. Ἰδίως δὲ βλέπει τις ἐκεῖ σειρὰς κομψῶν ἀγροκηπίων ἐκ πλίνθων καλῶς κατεσκευασμένων καὶ μιαν

Λιθίην γέφυραν ἱκανῶς εὐρεῖαν καὶ ἰσχυράν, ὥστε τὰ δύνηται τὰ χρησιμεύη ὡς τόπος τῆς ἀγορᾶς τῆς πρωτευούσης.

Ὁ θεμελιωτὴς τῆς νέας ταύτης πόλεως ἦτο γένος τις εὐγενὴς ἄνθρωπος πεπαιδευμένος, ὅστις εἶχεν ἐπισκεφθῇ τὴν Ἀγγλίαν μετὰ τοῦ πρέσβεως τῆς Σιάμ. Κατὰ δὲ τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν ἐπεσχεφάμην τὸ μέρος τοῦτο ἦτο ἀντιδιουκτης τῆς Πειχυμπούρῃ. Οὗτος εἶχε δώσει τὸ σχέδιον τῶν βασιλικῶν θερινῶν ἀνακτόρων καὶ ἐπιστατήσῃ ἐπὶ τῆς οἰκοδομῆς αὐτῶν.

Τὰ ἀνάκτορα ταῦτα, τὰ ὅποια ὡς πρότυπον αὐτῶν ἔσχον τὰ ἀνάκτορα τοῦ Οὐίνδσορ καὶ φέρουσιν ἐν ἑαυτοῖς τὸν Κοου-Φρα-Νακοῦ-Κιροῦ, εἶναι ἐκτισμένα εἰς ἀπόστασιν σχεδὸν τριῶν χιλιομέτρων ἀπὸ τῆς πόλεως ἐπὶ τοῦ ὕψους ἡφαιστειώδους ὄρους, τοῦ ὅπου τὸ ἀγέρωχον μέτωπον ὑπέρκειται τῶν περιστοιχιζουσῶν αὐτὸ πεδιάδων. Ἐπομένως δὲν ἦτο εὐκόλος ἡ κατασκευὴ τῶν ἀνακτόρων τούτων, διότι ἐπὶ τοῦ ἡφαιστειώδους ἐκείνου βράχου ἔπρεπε τὰ κατασκευάσωσι καὶ τὴν κατάλληλον ὁδὸν διὰ τὰ ἀνέρχονται ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ λόφου καὶ διὰ τὰ ἀνολέωσι τὰ θεμέλια αὐτοῦ τοῦ οἰκοδομήματος. Ὅθεν ἐδέησε τὰ θέσωσιν ἐπὶ τῆς πεδιάδος γραμμὴν σιδηρῶν ἐλασμάτων διὰ τὴν μεταφορὰν τῶν λίθων καὶ τῆς ξυλικῆς ὕλης καὶ τὰ κατασκευάσωσιν ὑδραγωγέον διὰ τὰ ῥεῖν τὸ ὕδωρ τοῦ ποταμοῦ εἰς τὰ ἀνάκτορα.

Ἐν τῇ ἄκρᾳ τοῦ ὑδραγωγέου πρὸς τὸ μέρος τῶν ἀνακτόρων κατεσκευάσθησαν λουτρὰ πρὸς ἰδίαν χρῆσιν τοῦ βασιλέως. Πρὸς δὲ ὑπάρχει καὶ σάλα ἥτοι μέγα βῆμα,

ὅπου ἀναπαυομένη ἡ Α. Μεγαλειότης δύναται τὰ παριστῆται ἐν τοῖς δρόμοις, ἀθλητικαῖς πεδίαῖς καὶ ἄλλαις ἐπιτοπiais διασκεδάσειν.

Εἰς ἀπόστασιν δύω ἢ τριῶν χιλιομέτρων πρὸς βορρᾶν τῆς πόλεως ὑπάρχει ἡφαιστειώδης τις λόφος, ὀνομαζόμενος Κοου-Σάγκ, κεκοιλασμένος ὑπὸ μεγαλοπρεπῶν σπηλαίων, ἅπερ ἡ εὐσέβεια τῶν κατοίκων μετέβαλε δι' ὑπερόγκων ἐξόδων εἰς ραΐδια πρὸς τιμὴν τοῦ Βούδδα.

Ἡ δειδροφόρος ὁδὸς, ἣτις φέρει εἰς τὸ μεγαλύτερον σπήλαιον, κατασκιάζεται ὑπὸ καμφορχᾶ, εἰδους δένδρου, τοῦ ὅπου τὰ πολυπληθῆ ἄνθη διαχέουσιν ἡδύπνοον εὐωδίαν καὶ χρησιμεύουσιν ὡς ἀναθήματα τοῖς εὐσεβέσιν, οἵτινες ἐνθέτουσιν αὐτὰ ἐν τῇ χειρὶ τοῦ Βούδδα. Ἡ εἰσοδος τοῦ σπηλαίου ὑποστηρίζεται ὑπὸ ἀσυμμέτρων φυσικῶν κιόνων, ἐχόντων 9 μέτρων ὕψος. Τὸ δὲ σπήλαιον ἔχει ἔκτασιν 55 μέτρων ἐξ ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς καὶ 43 ἀπὸ βορρᾶ πρὸς μεσημβρίαν. Τὸ ἔδαφος αὐτοῦ εἶναι λιθόστρωτον, τὸ δὲ φῶς διεισδύει ἐν αὐτῷ ἄνωθεν ἔκ τιος ἀρχαίου κρυτῆρος, εὐρισκομένου ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους. Ὑπερμεγεθεὶς σταλακτίζται (1) ἔχοντες καθαροτάτην λευκότητα αναρτῶνται ἐκ τοῦ θόλου καὶ πολυάριθμοι σηκοὶ, κεκοιλασμένοι ἐντὸς τοῦ βράχου περιέχουσιν ἀγαλμάτια καὶ διάφορα ἱερὰ ἀναθήματα. Μέρος δὲ ἱκανῶς ἐκτεταμένον τῆς ἐπιφανείας τοῦ σπηλαίου κατέχεται ὑπὸ τῶν μεγάλων χρυσῶν ἀγαλμάτων τοῦ Βούδδα.

(1) Ἐπιμήκεις συμπυκνώσεις. αἵτινες σχηματίζονται ἐπὶ τῶν θόλων τῶν σπηλαίων.

Πλησίον τῆς Πετχιμπουρῆ εἶναι ἐγκατεστημένη συμπαθὴς τις ἀποικία, ἀπαρτιζομένη ἐξ εὐαριθμῶν κομψῶν χωρίων, κατοικουμένων ὑπὸ τῶν ἀπογόνων τεσσάρων, ἢ πέντε χιλιάδων αἰχμαλώτων τοῦ Λαοῦ (1), ἐγκαταστάντων ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. Οἱ δυστυχεῖς οὗτοι εἰσι δοῦλοι τοῦ στέμματος καὶ, καθὼς τοιοῦτοι, ἔχουσι γαλας ἐπὶ τῶν ὀπείων δύνανται καὶ καλλιεργῶσι τὴν ὄρυζαν αὐτῶν χωρὶς καὶ πληρῶνωσι δασμοὺς, ἀλλὰ πρὸς ἀντιστάθμισμά εἰσιν ἡναγκασμένοι ν' ἀποτίνωσι τοὺς βαρυτέρους φόρους. Ὑπάρχουσιν ἔτη, καθ' ἃ ὑπόχρεοι εἰσι καὶ παρέχωσι δωρεὰν τῇ κυβερνήσει ἐπὶ ἑξ μῆνας τὴν ἐργασίαν αὐτῶν. Αὐτοὶ δ' εἰσὶν ἐκεῖνοι, οἵτινες ἔκτισαν τὰ ἀνάκτορα, περὶ ὧν ἀνωτέρω ἐγένετο λόγος, χωρὶς ἐν τούτοις ἡ κυβερνήσις καὶ πληρώσῃ αὐτοῖς τοῦλάχιστον τὴν τροφήν αὐτῶν καθ' ἁπασαν τὴν διάρκειαν τῆς ἐν τοῖς ἀνακτόροις ἐργασίας αὐτῶν. Οὗτοι εἰσι φυλὴ ὀλιγαρχικῆς, φιλόπορος, ἀφελὴς καὶ τιμὴ καὶ ἀνέχουσι φυλὴ τιμὴ ἀνωτέρα τῆς τῶν σιαμιτῶν.

Ὁ Θόμων, συνοδευόμενος ὑπὸ τινος τῶν φίλων αὐτοῦ μετέβη πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν χωρίων τούτων, ἐφ' ἵππων τῶν βασιλικῶν σταύλων, εὐχαρίστως τεθέντων ὑπὸ τὴν διάθεσιν τῶν ὁδοιπόρων.

Ἡ ὁδὸς, λέγει, ἦτο ἐν μέρει κατάκλυστος ἐν τούτοις περὶ ἡμᾶς δὲν εἶδομεν, οὕτως εἰπεῖν, οὕτε ἓνα δάκτυλον γῆς, μὴ ὄντα ἀφιερωμένον πρὸς καλλιέργειαν τῆς ὄρυ-

(1) Ὁ Λαὸς ἀρχαῖον βασιλεῖον τῆς ὑπερραγγείου Ἰνδίας, περιορίζεται ὑπὸ τοῦ Τογκίγκ καὶ τῆς Κοσινσίγης ἐκ τοῦ ἀνατολικοῦ μέρους καὶ ὑπὸ τῆς χώρας τῆς Σιάμ ἐκ τοῦ δυτικοῦ. Σήμερον εἶναι διασημὴν μετὰ τῶν Βιρμανῶν, τῶν Ἀραμιτῶν καὶ τῶν Σιαμιτῶν.

ζης. Ἐκατέρωθεν ἡ ὁδὸς ἦτο περιπεφραγμένη ὑπὸ πετρῶν φραγμῶν, ἀποτελουμένων ἐκ τοῦ εὐώδους μιμόζα, ἐξ οὗ παράγεται τὸ ἀραβικὸν κόμμι, ἢ ἐκ τοῦ Μαί-Φι, ἢ ἐξ ἰνδοκαλάμου, τοῦ ὁποίου αἱ ἄκανθαί εἰσι μὲν φοβεραὶ, ἀλλ' ὥς ἐκ τῆς θαυμαστῆς ἰσχύος αὐτοῦ σχηματίζονται φραγμοὶ ἀδιαπέραστοι.

Ἐπειδὴ αἱ τεθειμέναι γέφυραι ἐπὶ τῶν ῥυακίων, τὰς ὁποίας ἀπηρτήσαμεν, ἦσαν κατεσκευασμέναι ἐξ ἐνὸς μόνου κλάδου ἰνδοκαλάμου, προὔτιμήσαμεν καὶ διέλθωμεν διὰ τοῦ ὕδατος μᾶλλον, παρὰ καὶ ριψοκινδυνεύσωμεν διαπερῶντες τὰς τόσον λεπτοκατεσκευασμένας ἐκεῖνας γέφυρας. Οὕτω δ' ἀφικόμεθα εἰς τι τῶν λαοικῶν χωρίων, ὅπου εὐαρέστους ἐντυπώσεις ἡσθάνθημεν ὑπὸ τοῦ ὥραλου ἐξωτερικοῦ τῶν κατοίκων.

Οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖ ἦσαν ἡψηλότεροι καὶ κατὰ τὰ μέλη συμμετρικώτεροι τῶν σιαμιτῶν καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ μεταξὺ αὐτῶν πτωχότεροι ἦσαν ἐνδεδυμένοι κόσμια ἐνδύματα, κατεσκευασμένα ἐκ βαθέος κναροῦ βάμβακος καὶ ὁμοιάζοντα κατὰ πολὺ πρὸς ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα φοροῦσιν οἱ ἐργάται ἐν τισὶ τόποις τῆς Σίνης. Σύγκειται δὲ ἡ ἐνδυμασία αὐτῶν αὕτη ἐκ τινος πλατέος ἐνδύματος (ζακέτας) καὶ περισκελίδος, κατερχομένης μέχρι δύο ἢ τριῶν δακτύλων ὑπὸ τὸ γόνυ.

Αἱ γυναῖκες, ἡ τοῦλάχιστον τινες ἐξ αὐτῶν, ἔχουσαι τὴν ὄψιν τοῦ προσώπου καθαρὰν, ἦσαν κομψόταται. Ἐφερον τοὺς ἐπιμήκεις αὐτῶν μέλανας πλοκάμους, περιεστραμμένους οὕτως, ὥστε καὶ σκιάζωσι τὴν κεφαλὴν ὑπὸ τι εἶδος κεκρυφάλου, πλατέος ἅμα καὶ ζωγραφικοῦ. Ὁ

ἱματισμὸς αὐτῶν ἀπηρτίζετο εἴτε ἐξ ἐνδύματός τινος (ζακίτας) κεντητοῦ, εἴτε ἐκ πλατεῖων ταινιῶν, κατεσκευασμένων ἐξ ὑρίσματος, δι' ὧν ἐκάλυπτον τὸ στῆθος αὐτῶν, καὶ ἐκ τινος ἡμιραβίου, ἔχοντος ἐρυθρὰς, κιτρίνας καὶ κυανὰς ραβδότητες (τὰ τρία πρῶτα χρώματα). Τὸ ἐνδύμα τοῦτο, κατασκευαζόμενον ὑπ' αὐτῶν τῶν ἰδίων, εἶναι ἴδιον παρὰ ταῖς λαοικαῖς φυλαῖς.

«Αἱ οἰκίαι τοῦ χωρίου, ὑψοῦνται πέντε ἢ ἐξ πόδας ὑπὲρ τὸ ἔδαφος, ἦσαν τεθειμενωμέναι ἐπὶ χορδῶν πασσάλων καὶ κατεσκευασμέναι ἐκ ξύλου καὶ ἰνδοκαλάμου· αἱ δὲ στέγαι αὐτῶν, ἔχουσαι σχῆμα σκηρῆς, ἦσαν κεκαλυμμέναι ἐκ τινος εἰδους ἀχύρου, παραγομένου ἐκ μακρῶν ξηρῶν χόρτων.

«Ἐξαιρέσει σκευῶν τινῶν, ὄντων σιλικῆς κατασκευῆς, πάντα τὰ ἐν χρήσει οἰκιακὰ σκεύη ἐν τῷ χωρίῳ φαίνεται ὅτι εἶναι λαοικῆς βιομηχανίας.

«Μακρόθεν, ἢ μικρὰ αὕτη ἀποικία, ἡμιεκκρημμένη εὖσα μεταξὺ τῶν φοινίκων καὶ τῶν καρποφόρων δένδρων, ἐξήρχετο ἐν τῷ μέσῳ τῆς εὐρείας καὶ ὁμοιομορφοῦ πεδιάδος ὡς νῆσος ἐν τῷ μέσῳ τῶν θαλασσῶν. Αἱ περὶ αὐτὴν ὀρυζοφυτεῖαι, οἱ καλῶς διατηρούμενοι λαχανόκηποι, καὶ οἱ μικροὶ ἄγροί, οἵτινες, ἐσπαρμένοι ἐκ καπνοῦ καὶ βάμβακος, περιφράττονσι τὸ χωρίον, πάντα ταῦτα προσεμαρτύρουν τὴν ἐκεῖ ὑπάρχουσαν ἀνένδοτον ἐνεργητικότητα. Αὐτοὶ οἱ ἴδιοι κάτοικοι βάφουσι τὸν βάμβακα διὰ φυτικῶν καὶ ὀρυκτῶν οὐσιῶν τοῦ τόπου, ὑφαίνουνσι καὶ μεταβάλλουσι τοῦτον εἰς ὑφάσματα καὶ ἐνδύματα διὰ τὰς οἰκιακὰς αὐτῶν χρήσεις.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

Καμπότζ — Κοσινσίν.

Τῇ 15/27 Ἰανουαρίου τοῦ 1866 ὁ Θόμσων ἀνεχώρησε διὰ τὴν Καμπότζ (1) ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ φωτογραφῆσαι τοὺς ἐκεῖ κατηρειπιωμένους ναοὺς καὶ μελετῆσαι τὰς ἀρχαιότητας τῆς αὐτοκρατορίας ταύτης, τῆς πάλαι μὲν τοσοῦτον ἰσχυρᾶς, νῦν δὲ τοσοῦτο παρηκμακυίας. Συκοδενόμενος λοιπὸν ὑπὸ τοῦ κίτρου Κεννεντῆ, ἀκολουθοῦν τοῦ ἀγγλικοῦ προξενείου, ἐπεβιβάσθη ἐπὶ τινος πλοίου, τοῦ ὁποίου αἱ κατάλληλοι κινήσεις ἐξετελοῦντο ὑπὸ ὀκτὼ ῥωμαλαίων σιαμιτῶν. Ἀμφότεροι οἱ κύριοι οὗτοι συνωδεύοντο ὑφ' ἐνὸς μαλαλου, ἐνὸς σιαμίτου, ὀνομαζομένου Κούτ (2) καὶ ὑπὸ δύο σιαμιτῶν ὑπηρετῶν, τοῦ Ἀχόγκ καὶ τοῦ Ἀκούμ.

(1) Τὸ βασίλειον τῆς Καμπότζ εὐρίσκεται μεταξὺ τῆς Λαὸς, τῆς κυρίως Κοσινσίνης, τοῦ βασιλείου τῆς Σιάμ καὶ τῆς θαλάσσης. ἔχει ἐπιφάνειαν 700 χιλιομέτρων ἐπὶ 400 καὶ κατοικεῖται ὑπὸ 1,500,000 ψυχῶν. Περὶ τὰ μέσα τοῦ 18ου αἰῶρος ἐγένετο ἐπαρχία τῆς αὐτοκρατορίας τῆς Ἀννάμ· τῷ 1809 διανεμήθη μεταξὺ τῶν ἀνταμιτῶν καὶ σιαμιτῶν. Τῷ 1858 διὰ τῆς γενομένης γαλλικῆς ἐκστρατείας κατὰ τῆς αὐτοκρατορίας τῆς Ἀννάμ ἀνεκτῆσατο τὴν ἀνεξαρτησίαν αὐτῆς, ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Γαλλίας.

(2) Τὸ πρόσωπον τοῦτο, ἐν λίαν ἐπινοητικῆς φαντασίας, ὅταν ἐπε-

Οἱ περιηγηταὶ ἀφοῦ διεπέρασαν τὴν διώρυχα τοῦ Κλόγκ-Σωζέπ, ἥτις, ἔχουσα μῆκος 80 χιλιομέτρων, συνέκοι τὸν Μὲ-Κόγκ⁽¹⁾ μετὰ τοῦ Μπάρ-Φρα-Κόγκ, ἀνέπλευσαν τὸν τελευταῖον τοῦτον ποταμὸν, ὅπου κατὰ γράμμα κατεβροχθίσθησαν ὑπὸ τῶν σκιριτῶν.

Ὁ βραχίων τοῦ Μπάρ-Φρα-Κόγκ, ὀνομαζομένου Καμπίν, εἶναι, κατὰ τὸν ἡμέτερον περιηγητὴν, εἰς τῶν ὠραιότερων καὶ χαριεστέρων ποταμῶν, τοὺς ὁποίους δύναται τις νὰ ἴδῃ ἐφ' ὁλοκλήρου τοῦ κόσμου. Ὅταν εἰσῆλθεν ἐντὸς τῶν ἡρεμούντων αὐτοῦ ὑδάτων, ὑπέλαβεν ὅτι προσῆγγιζεν εἰς τι μέρος ἄγνωστον τῷ ἀνθρώπῳ, κατοικοῦμενον ἀποκλειστικῶς ὑπ' ἀβλαβῶν ζώων. Οἱ πίθηκοι περιεπάτουν ἀφόβως ἐπὶ τῆς παραλίας, ἢ παρετήρουν περιχαρῶς φωνάζοντες καὶ πηδῶντες ἀπὸ κλάδου εἰς κλάδον, ἐνῶ ἀφ' ἑτέρου μεγάλα φιλνδρα πτηνὰ, ἔχοντα πόδας μακροὺς, κεφαλὴν λοφωτὴν, πτέρωμα χιονώδους λευκότητος, πτερὰ μετὰ ῥοδοχρόων θυσάνων, ἴσταντο ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀλίας αὐτῶν, παρατηροῦντα μετὰ σοβαρᾶς ἀξιοπρεπείας τοὺς παρεισαγομένους, οἷτινες ἐτόλμων νὰ ρυψοκινδυνεύσωσιν ἐντὸς τῶν ἐνδιατημάτων αὐτῶν.

σκέπτετο τὰς ἀρχὰς τοῦ τόπου, διὰ τοῦ ὁποίου διήρχοντο, ἐνεδύετο ἄλλο-
κίτως πῶς διὰ τιος παλαιᾶς στολῆς τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, ἥτις εἶχε
βαθμὸν ἀξιωματικοῦ ἐν τῷ τάγματι τῶν ἀμαζόνων τῆς βασιλικῆς φρουρᾶς.

(1) Ὁ Μὲ-Κόγκ, πηγάζων ἐκ τοῦ Τιβέτ, διέρχεται τὴν σιρικὴν ἐπαρχίαν Ὑουνάν, τὴν Λαὸς καὶ τὴν Καμπότζ. Ἀφοῦ δὲ διατρέξῃ 2000 σχεδὸν χιλιόμετρα, χύνεται διὰ πολλῶν ἐκβολῶν εἰς τὴν Σιρικὴν θάλασσαν πρὸς ἀνατολὰς τοῦ κόλπου τῆς Σιάμ, διασχίζων τὴν γαλλικὴν Κοκκινίστην ὑπὸ τὸ ὄνομα Σουαράπ. Ἐπὶ τιος δὲ ρήσιν τοῦ ποταμοῦ τούτου ὑπάρχει ἡ ἀρχαία πρωτεύουσα Οὐντέν.

Τῇ 19)31 Ἰανουαρίου ὁ Θόμσων ἀφίκετο εἰς τὴν Πάκ-
ράμ-Καμπίν, ἡ λιμένα τῆς Καμπίν, σχεδὸν ὁλοσχερῶς
κατεχομένην ὑπὸ τῶν Σιρῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὑπάρ-
χει ὁ δραστηριώτερος συναγωνισμός.

Ἐκείθεν διὰ δύνω ἀθλῶν διτρώων ἀμαζῶν, συρομένων
ὑπὸ βουβάλων, καὶ δι' ἐνὸς ζεύγους μικρῶν ἵππων ὁ πε-
ριηγητὴς καὶ ὁ φίλος αὐτοῦ ἀνέχώρησαν διὰ τὴν Καμ-
μπότζ. Διανυκτερεύοντες δὲ τὴν νύκτα ὅτε μὲν ὑπὸ τὰ
δένδρα τῶν δασῶν, ὅτε δὲ ἐν τῷ μέσῳ ἀνύδρων πεδιάδων,
σταματῶντες συνεχῶς ἵνα ἐπιδιορθώσωσι τὰς ἀμάξας αὐ-
τῶν, ἢ ἵνα ἀνταλλάξωσιν ἐκείρας δι' ἄλλων, τὰς ὁποίας
ἐνίοτε ἀπὴντων καθ' ὁδόν, ἠραγκάσθησαν ὑπὲρ τὸν μῆνα
νὰ σύρωνται οὕτω διὰ μέσου διαφθόρων τόπων. Συνεχῶς
ἐστεροῦντο τροφῶν, διότι ἡ καταλαβοῦσα αὐτοὺς κατα-
γίς κατὰ τὴν ἀναχώρησιν αὐτῶν ἀπὸ τῆς Καμπίν κατέ-
στρεψεν, ἢ τοῦλάχιστον ἐβλάψεν τὸ πλεῖστον μέρος τῶν
προμηθειῶν αὐτῶν.

Τοιοιτοτρόπως λοιπὸν οἱ περιηγηταί, ἄλλοτε δι' ἀμα-
ζῶν, ἄλλοτε διὰ πλοίου, ἄλλοτε καθήμενοι ἐπὶ τῆς ρά-
χεως ἐλέφαντος, ἄλλοτε διὰ τῶν ἵππων αὐτῶν ἀφί-
κοιτο εἰς Μάκον-Οὐάτ⁽¹⁾, ἀρχαίαν πρωτεύουσαν τῆς αὐ-
τοκρατορίας τῆς Καμπότζ, τῆς ὁποίας τὰ γιγάρτεια ἐ-
ρεῖπια μαρτυροῦσι τὴν ὑπαρξίν αὐτῆς γηραιοῦ πολιτισμοῦ.

Τὰ διασωθέντα μεγαλοπρεπῆ λείψανα ἀπὸ τῆς ἐπο-
χῆς τῶν ἀρχαίων λαῶν τῆς Καμπότζ παρέχουσι θαν-

(1) Ἀγγκὸρ-Οὐάτ, Ἀγγκὸρ-Ρὼμ καὶ Μπάϊον ἀνακαλεσθέντα κατὰ τὴν
ἐκστρατείαν τοῦ Γκαριᾶ καὶ Ντουντάρ-δὲ-Λαγκρέ, ἀποτελοῦσιν εὐρεῖαν
σειρὰν ἱερῶν ἀνακτόρων ἐγκαταλείμμενων σήμερον.

μάσιον στάδιον ἐρευνῆς τοῖς ἐνδιαφερομένοις περὶ τῶν μεγάλων λαῶν τῆς Ἀνατολῆς. Τὰ ἄσθη αὐτῶν, τὰ πλήρη λίθινων οἰκοδομῶν, εἰσὶ σήμερον τεθαμμένα ἐν τῷ μέσῳ τῶν δασῶν καὶ τῶν ροσῶδων καλαμοφόρων βάλτων. Καίτοι δὲ πολλὰ ἀνακαλύψεις τῶν οἰκοδομῶν τούτων ἐγένοντο, οὐχ ἥτιον ὅμως ὑπάρχουσιν εἰσέτι πολλὰ, αἵτινες δὲν ἀνεκαλύφθησαν.

Αἱ ὅτι ἀφορᾷ τὸ Μάκρον-Οὐὰτ ἀφήσωμεν αὐτὸν τὸν ὀμίονον καὶ ὀμιλήσῃ.

«Τὸ Μάκρον-Οὐὰτ, ὡς καὶ τὸ πλείστον τῶν οἰκοδομῶν τῆς Ἰνταπαταπουρῆ καὶ τῶν ἄλλων ἄστων τῆς Καμπότζ, εἶναι ἀνεγερημέρον ἐπὶ τιος λίθινον ἀνδρόν. Σύγκειται ἀπὸ τῆς βάσεως αὐτοῦ ἐκ τριῶν ὑπερχειμένων πρὸς ἀλλήλα τετραπλεύρων ἀνδρόνων καὶ ἐξ ἐνὸς κεντρικοῦ πύργου, ἔχοντος 54 μέτρων ὕψος. Ὁ τοίχος τοῦ ἐξωτερικοῦ περιβόλου περικλείει τετραγωνικὴν ἑκτασιν, τῆς ὁποίας αἱ πλευραὶ ἔχουσι μῆκος σχεδὸν 1200 μέτρων· περὶ δὲ τὸν μικρὸν τοῦτον τοίχον ὑπάρχει τάφος, ἔχουσα 100 μέτρων πλάτος. Ἡ τάφος αὕτη διατέμνεται πρὸς δυσμὰς ὑπὸ λιθοστρώτου ὁδοῦ, ἐκ λίθων λελατομημένων· αἱ δὲ κλίμακες, αἵτινες ὑπάρχουσιν ἐκεῖ, κατεσκευασμένοι οὐσαι ἐκ λίθων γλυπτῶν, φέρουσιν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ πρὸς τὸ χεῖλος τοῦ ὕδατος.

«Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα αἱ κλίμακες αὗται κατεσκευάσθησαν διὰ τὰ δύνηνται οἱ εὐλαβεῖς προσκυνηταὶ κατερχόμενοι καὶ ἐκτελῶσι τὸν θρησκευτικὸν αὐτῶν καθαρισμόν.

«Ἐν τῷ κέντρῳ ἐκάστης τῶν τεσσάρων πλευρῶν τοῦ

ἐξωτερικοῦ τοίχου, αἵτινες κεῖνται ἀπέναντι τῶν τεσσάρων ἀρχικῶν σημείων τοῦ ὀρίζοντος ὑπάρχουσιν ἐπιμήκεις στοαὶ μετὰ στεγῶν ἐν σχήματι θόλου καὶ ἀσυμμέτρων κόνων ἐκ μονολίθου, τῶν ὁποίων ἡ κλασικὴ μορφή μας προσβάλλει τὴν ὄρασιν.

«Διευθυνόμενοι πρὸς τὴν κυρίαν εἰσόδον τῆς πλευρᾶς τοῦ περιβόλου, ἥτις εἶναι ἐστραμμένη πρὸς δυσμὰς καὶ διερχόμενοι διὰ τιος πλατείας ἐσωτερικῆς λιθοστρώτου ὁδοῦ, ἐστρωμένης, καθὼς καὶ ἡ ἐξωτερικὴ, ἐκσιλδόντων λαξευτῶν λίθων, ἀφικόμεθα πρὸς τὸ δυτικὸν μέτωπον τοῦ κυρίως ναοῦ. Ἀνερχόμεθα ἐπὶ τιος ἀνδρόν ἐν σχήματι σταυροῦ διὰ τιος λίθινης κλίμακος, κεκοσμημένης διὰ τῶν ὠραιότερων γλυφῶν καὶ φυλασσομένης ἐξ ἐκάτερου τῶν μερῶν ὑπὸ λίθινων λεόντων κολοσσιαίων διαστάσεων· οὕτω δ' εὐρισκόμεθα τέλος ἀπέναντι τῆς κυρίας εἰσόδου τοῦ ναοῦ.

«Τὸ μέτωπον τοῦ μέρους τούτου ἔχει ὑπὲρ τὰ 180 μέτρα μῆκος· κατὰ δὲ τὸ κέντρον ὑπάρχει τοίχος, ὅστις ἔχει μῆκος ὑπὲρ τὰ 60 μέτρα. Τὸ τετοιχισμένον τοῦτο μέρος εἶναι διηρημένον κατὰ συμμετρικὰς διαιρέσεις, ὧν ἐκάστη ἔχει παράθυρα, διὰ τῶν ὁποίων διέρχεται τὸ φῶς. Ἐκαστον τῶν παραθύρων τούτων ἔχει ἐπὶ κίγκλιδας ἐκ λίθου γλυπτῶν, ὁμοιοζούσας πάσας κατὰ τε τὸ σχῆδιον καὶ τὰς διαστάσεις. Αἱ κοσμητικαὶ γλυφαὶ τῶν κίγκλιδων τούτων, φαίνεται, ὅτι παριστάνουσι τὴν λωτὸν τὴν ἱερὰν, τὰ δὲ ἄρθρα τοσοῦτόν εἰσιν ἀκριβῶς ὅμοια πρὸς ἀλλήλα, ὥσπερ ἐξῆλθον ἅπαντα ἐκ τοῦ αὐτοῦ τύπου. Αἱ συμμετρικαὶ αὗται διαιρέσεις ὑπάρχουσιν ἐν τῷ κεντρικῷ

μέρει ἀπασῶν τῶν στοῶν. Τὰ δὲ μένοντα, δύο τρίτα τοῦ μετώπου σύγκεινται ἐξ ἀνοιχτῶν κιοροστοιχιῶν, ὅπισθεν τῶν ὁποίων ἐκτείνονται οἱ κεκοσμημένοι τοῖχοι ὑπὸ τῶν παραδόξων ἐκείνων ἡμιαναγλύφων, περὶ τῶν ὁποίων ἅπας ὁ κόσμος ἤκουσε νὰ γίνηται λόγος.

«Εἶπον προηγουμένως, ὅτι τὸ οἰκοδόμημα συγκείται ἐκ τριῶν ὑπερτεθειμένων ἀνδρήρων καὶ ἐκ τινοῦ μεγάλου πύργου, ἀνυψουμένου κατὰ τὸ κέντρον τοῦ ἀνωτέρου ἀνδρήρου. Τέσσαρες δὲ πύργοι ἥττον ὑψηλοὶ ὑψοῦνται περὶ τὸν μέγαν. Ἐν γένει τὸ ὅλον οἰκοδόμημα, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, προώριστα ἵνα χρησιμεύῃ ὡς σύμβολον τοῦ ὅρου Μερουῦ, κέντρον τοῦ βουδδιστοῦ κόσμου.

«Τὰ γεγλυμμένα ἡμιανάγλυφα ἐπὶ τῶν τοιχῶν δεξιέρουνσι Μαν τὸ ἐνδιαφέρον. Ταῦτα ἐμπεριέχονται ἐντὸς ὁπῶ συμμετρικῶν διαιρέσεων, ὧν ἐκάστη ἔχει 75 ἕως 90 μέτρων μῆκος καὶ 2 μέτρων ὕψος. Ἐν ἐκάστη δ' ἀποστάσει 2 τετραγωνικῶν μέτρων ὁ μέσος ἀριθμὸς τῶν ἀνθρώπων, ἢ τῶν ζώων ἀνέρχεται εἰς ἐξήκοντα. Αἱ εἰκόνες αὗται, κατὰ τὸ πλειστόν εἰσι τοσοῦτον ἀξιοπαρατήρητοι, εἴτε ὑπὸ τῇ ἐποψίᾳ τῶν σχεδίων, εἴτε ὑπὸ τῇ ἐποψίᾳ τῆς κατεργασίας αὐτῶν, ὥστε ἀποβαίνει ἀδύνατον νὰ μὴ συμπεράνῃ τις ἐκ τούτων, ὅτι ἡ τέχνη Μαν ἐνεθαροῦντο καὶ εἶχε προσλάβει μέγαν βαθμὶν τελειοποιήσεως παρὰ τοῖς Καμὲν-τέ-μπουριν, ἢ ἀρχαίους Καμμποτζιέιν.

«Τὰ κυριώτερά ἀντικείμενά εἰσι σκηναὶ μαχῶν ληφθεισῶν παρὰ τῶν ἰνδικῶν ἐπεικῶν ποιημάτων, τὰ ὁποῖα οἱ σιαμῖται ἔλαβον, λέγεται, περὶ τὸν Δ' ἢ Ε' αἰῶνα μ. Χ.»

Ὁ Θόμσων διέμεινεν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας παρὰ τοῖς ἔρειπλοις τοῦ Μακὸν καὶ τῷ μεγαλοπρεπεῖ δάσει, ὅπερ, ὡς μὴ ὤφειλε, κατακαλύπτει αὐτά. Ἀδύνατον εἶναι νὰ παράσχη τις ἰδέαν τινὰ τοῦ μεγαλείου καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἔρειπων τούτων. Μία μόνη τῶν οἰκοδομῶν τούτων, κατέχουσα εὐρεῖαν ἑκτασὶν χώρον, ἦτο ἐστεμμένη ἐκ 51 λιθίνων πύργων. Ἐφ' ἐκάστου τῶν πύργων τούτων φαίνεται εἰς Βουδδὰς τετραπρόσωπος καὶ 204 κολοσσισαίαι σφίγχες (1), τῶν ὁποίων τὰ εὐμενῆ πρόσωπα, ὄντα ἐστραμμένα πρὸς τὰ τέσσαρα ἀρχικὰ σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος, ἔχουσιν ἐπ' αὐτῶν ἐγκεχαραγμένην τὴν καθαρὰν καὶ ἡρεμὸν ἐκείνην ἐκφραστηκότητα, τὴν ὁποίαν οἱ βουδδιστὰι τὰ μάλα ἀγαπῶσι νὰ παριστάνωσι, καὶ φέρουσιν ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτῶν τοῦ βαρυτιμωτέρου καὶ ἀφελεστέρου σχεδίου διαδήματα.

Ἐκείθεν οἱ περιηγηταὶ ἀναβάντες καὶ πάλιν ἐπὶ τῶν εὐεφάρτων αὐτῶν διηυθύνθησαν πρὸς τὴν Πανομπέγκ (Φνὼμπενχ), τὴν ἐνεστῶσαν πρωτεύουσαν τοῦ βασιλείου τῆς Καμμποτζῆς. Ἀφικόμενοι εἰς τὴν Μυνην Τάλε-Σάπ ἐγκατέλιπον τὰ ζῶα αὐτῶν καὶ ἐπεβιβάσθησαν ἐπὶ πλοιαρίον. Ἐν τῇ Τάλε-Σάπ, τῆς ὁποίας τὰ ὕδατα σχηματίζουν εἶδος δεξαμενῆς, χρησίμου διὰ τὸν ποταμὸν Μή-Κόγκ, ὑπάρχουσι πολλὰ ἀλιευτικὰ χωρία, ἐκτισμένα ἐπὶ χονδρῶν πασσάλων· τινὰ δ' αὐτῶν εἰσιν ἐν ἱκανῇ ἀπὸ τῶν ὀχθῶν ἀποστάσει.

Ὁ Θόμσων καὶ ὁ συνοδοιπόρος αὐτοῦ διελθόντες τὴν

(1) Εἶδωλα ἔχοντα πρόσωπον καὶ μαστοὺς γυναικείους, κατὰ δὲ τὸ ἐπίλοιπον ἄνδρος σχῆμα.

λίμνην εἰσῆλθον εἰς τὸν ποτάμιον βραχίονα, ὅστις ὠδήγησεν αὐτοὺς εἰς τὸν Μὲ-Κόγκ.

Τῇ 14)26 Μαρτίου ἀφίκετο εἰς τὴν Κάμπογκ-Λούαγκ, τὴν πρώτην ἐμπορικὴν ἀγορὰν, ἣτις ἔχει σπουδαιότητά τινα. Ταύτην ἀπαντᾷ τις καταπλέων τὸν ποταμόν. Τῇ ἐπαύριον ἦσαν ἐν τῇ Παρομπίγκ καὶ ἠγκυροβόλουν πρὸ τῶν βασιλικῶν ἀνακτόρων, ἐκτισμένων ἐν αὐτῷ τῷ κέντρῳ τῆς πόλεως.

«Ὁ βασιλεὺς, λέγει ὁ Θόμφων, ὑπεδέξατο ἡμᾶς μετὰ πολλῆς τῆς εὐπροσηγορίας, παρεχώρησεν ἡμῖν διὰ κατοικίαν οἰκίαν, ὑρισκομένην ἐντὸς τοῦ παραδείσου, ὅστις περιτοιχίζει τὰ ἀνάκτορα καὶ πολλάκις προσεκάλεσεν ἡμᾶς εἰς τὴν τράπεζαν αὐτοῦ, ὅπου λαμπρὰ εὐρωπαϊκὰ γεύματα προσηρέχθησαν ἡμῖν.

Ἡ Α. Μεγαλειότης εἶχε μάγαιρα γάλλον· οὕτω δ' ἐξηγείται ἡ μαγειρικὴ ἱκανότης τῆς ὁποίας τὸ προϊόν εὐάρεστον ἐκπληξίᾳ ἐνεποίησεν ἡμῖν. Τοσοῦτο δὲ μᾶλλον ἐξετιμήσαμεν τὰ λαμπρὰ ταῦτα γεύματα, καθότι πρὸ πολλοῦ χρόνου δὲν ἐτύχομεν ἐνὸς μόνου λαμπροῦ ἐδέσματος.

«Ὁ ἀναγνώστης θέλει δυνηθῇ νὰ κρίνῃ περὶ τούτου, ὅταν εἰπῶ αὐτῷ, ὅτι ἐν Μάκον-Οὐάτ πιεζόμενος ὑπὸ τῆς ἀνάγκης τροφῆς ἱκανῶς ἐνδυναμωτικῆς καὶ μὴ ἔχων τότε οὐδεμίαν ἰδέαν περὶ τοῦ ἀμερικανικοῦ συστήματος, συνισταμένου ἐν τῷ τέμνειν τεμάχιόν τι ἀπὸ τοῦ ζώου καὶ ἀφίρειν ἀκολούθως αὐτὸ ἵνα ἀπέλθῃ, ὑπεχρεώθημεν ν' ἀγοράσωμεν ὁλόκληρον τὸ ζῶον ἵνα προμηθευθῶμεν ἐξ αὐτοῦ ἐψήτων βόειον (μπιφτέκ). Ἐκ τοῦ ζώου τούτου

κατεσκευάσαμεν τρεῖς ἐδέσματα διὸ καὶ ὑπέλαβον ἡμᾶς ὡς δαίμονας οἱ εὐσεβεῖς βουδδισταί, οἵτινες δὲν ἀρέχονται τὴν ἰδέαν, ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ φρονέσῃ τις ἓνα βόειον.

ΝΕΟΣ ΜΑΛΑΙΟΣ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΤΟΥ ΠΡΙΓΚΙΠΟΣ ΔΕ-ΓΚΑΛ.

Πολὺν προσεπαθήσαμεν νὰ φυλάξωμεν τεμάχιόν τινα τοῦ ζώου, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθημεν νὰ κατορθώσωμεν τοῦτο.

«Πρὸς τούτοις ἔσχομεν τὴν τιμὴν νὰ προσκληθῶμεν ὑπὸ τῆς Α. Μεγαλειότητος νὰ ἴδωμεν ὀρχομένης τὰς

Βαιγιάδρας (1). Ὁ χορὸς αὐτῶν διαρκέσας ἱκανῶς, ἐκτὸς τῆς ρεοφαρείας τοῦ θεάματος, οὐκ ὀλίγην ἀρίαν προῦξεν ἡμῖν. Ὁ βασιλεὺς ἐξηπλωμένος ἐπὶ στρωμνῆς δὲν ἔπαισεν ἀπὸ τοῦ καπνίζειν καὶ μασσᾶν βεταλον καθ' ἅπασαν τὴν διάρκεια τῆς παραστάσεως ταύτης, διότι αἱ φρονιίδες τοῦ Κράτους δὲν εἶχον τὸν χαρακτήρα τοῦ βαρύνειν διὰ βαρυτάτου βάρους τὸ μέτωπον τοῦ ἄρχοντος τούτου.

«Ἀπέναντι τῶν δώρων, τὰ ὅποια προσηνέγκαμεν τῷ μονάρχη, οὗτος ἔπεμψεν ἡμῖν εὐμενῶς πρῶταν τινὰ ἕνα ὀλόκληρον χοῖρον. Βεβαίως δὲ ἐν ἀγροίᾳ τοῦ συμβουλίου αὐτοῦ διέπραξε πράξιν τόσον ἀπερίσκεπτον. Ὅπως δὴποτε ὅμως ἡ θεὰ ὀλοκλήρου χοίρου ὑπῆρξε θέαμα τοιοῦτον, ὥστε δὲν ἠδυνήθησαν οἱ ἡμέτεροι σῖναι ἀπέναντι αὐτοῦ ἢ ἀντίσχωσι. Νὰ ἔχῃ τις ἕνα ὀλόκληρον χοῖρον, ἕνα χοῖρον ὑπὸ τὴν διάθεσιν ἡμῶν, ἕνα χοῖρον δεδορημένον! Ἐγγρώριζον ἄλλως τε, ὅτι οἱ κύριοι αὐτῶν δὲν ἐπέτρεπον νὰ τρώγῃσι χοῖρον. Σχεδὸν μηχανικῶς φορέσαντες εὐτελές τι ἔνδυμα (ζακέταν), γελῶντες δὲ μορφαίζοντες καὶ πάταγον διὰ τῶν χειλέων αὐτῶν ποιοῦντες μετὰ φαιδρᾶς παραφορᾶς ἐνησχολοῦντο εἰς τὴν προετοιμασίαν τοῦ συμποσίου. Ὁ χοῖρος καὶ τὸ συμπόσιον διήρκεσαν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, κατὰ τὴν λήξιν τῶν ὁποίων οἱ οὐράριοι ἡμῶν ὑπηρετᾶται ἐξήτησαντο παρ' ἡμῶν διὰ τοῦ συγκλητικωτέρου τρόπου νὰ πληρώσωμεν αὐτοῖς τὸν μισθὸν αὐτῶν καὶ νὰ ἐπιτρέψωμεν νὰ διαμελίσωσιν ἐν χώρᾳ ὅπου παράγονται οἱ χοῖροι.

(1) Ἐρεῖται δοχοῦμεναι ἐμπροσθεν τῶν ἀγαλμάτων τῶν ἱερδικῶν θεῶν.

«Ἐφωτογράφησα τὸν βασιλέα φέροντα λαμπρὰν στολὴν· ἔπειτα ἐφωτογράφησα καὶ πάλιν αὐτὸν φέροντα τότε στολὴν γάλλου στρατάρχου. Ἐνθυμούμαι δὲ, ὅτι πρὸς συμπλήρωσιν τῆς στολῆς ταύτης ἀπῆντησα, ὥς πρὸς τὰ ὑποδήματα, δυσκολλᾶν τινὰ, τὴν ὅποیان ὅμως ὁ γάλλος μάγειρος ἔλυσε, δαρείσας τῇ Α. Μεγαλειότητι ἐν ξεύγος ἐκ τῶν ἑαυτοῦ.»

Νύκτα τινὰ, κατὰ τὴν διαμονὴν τῶν κυρίων Θόμσων καὶ Κερρεντῇ ἐν Πανομπίγκ, ἐξερράγη πυρκαϊὰ ἐν μεγάλῳ τινὶ μαλαῷ καταστήματι, εὐρισκομένῳ κατὰ τὴν ἀπέναντι ὁχθὴν τοῦ ποταμοῦ. Τὸ θέαμα ἦτο οὐ μόνον μεγαλοπρεπές, ἀλλὰ καὶ τρομερόν. Καὶ ὅμως ὅταν οἱ περιηγηταί, διαπεράσαντες τὸν ποταμὸν, παρέσχον τὰς ἑαυτῶν ὑπηρεσίας τοῖς πυρπολουμένοις, εἶδον τοὺς μαλαλοὺς ἄνδρας, γυναῖκας καὶ παιδία ἠρέμα καθημένους παρὰ τὴν ὁχθὴν καὶ θεωμένους ἀκινήτῃ τᾷ προσόδου τῆς πυρκαϊᾶς.

Μάτην ἀπετελοῦντο ἐπιμόνως πρὸς τὸν ὀραγκ-ντάτον, ἢ ἀρχηγόν, ἵνα ὑποχρεώσωσιν αὐτὸν νὰ παροτρύνῃ τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους νὰ παράσχῃσι βοήθειάν τινά ἵνα σώσωσι τὰ πολυτιμότερα αὐτῶν σκεύη «τοῦτο εἶναι ἔργον τοῦ θεοῦ! Τί δυνάμεθα ἡμεῖς νὰ πράξωμεν;» ἀπῆντησε τὸ σπουδαῖον πρόσωπον. Ὅταν δὲ ἡ οἰκία κατέρρευσε καὶ οἱ κάτοικοι αὐτῆς προητοιμάζοντο νὰ διαφυγῇ, εὐρύνοντες ἐν ὑπαίθρῳ «Προσφέρωμεν δόξαν τῷ θεῷ», ἀνέφωρε μετὰ τῆς ἀπαθεστέρως ἀπαθείας.

Προτιμότερον ἠθέλην εἶναι νὰ προσενέγκωσι δόξαν τῷ διαβόλῳ, διότι ὁ Θόμσων ἐπληροφορήθη βραδύτερον,

οὗαι αἱ πυρκαϊαὶ εἰσιν ἐν γένει ἔργον ἐμπρηστῶν, οἵτινες ἔχοντες πρὸς πώλησιν μεγάλης ποσότητος ξυλικῆς ἰνδοκαλάμου, γίνονται αἷτιοι τῶν πυρκαϊῶν ἵνα ὑπερτιμήσωσι τὴν οἰκοδομικὴν αὐτῶν ξυλικὴν καὶ παράσχωσιν οὕτω νέαν κλησίαν τῇ ἐμπορίᾳ αὐτῶν.

Οὕτως αἱ πυρκαϊαὶ συμβαλνουν ἐκεῖ συχνάκις, καὶ πάντοτε οἱ τάλανες ἐκεῖνοι εὐήθεις, οἵτινες γίνονται θύματα τῶν πυρκαϊῶν, θεῶνται ἐν αὐταῖς τὴν τιμωρίαν τῶν ἁμαρτημάτων αὐτῶν, ἐνῶ οἱ δόλιοι σίται κερδοσκόποι, πλουτοῦντες πρὸς ζημίαν ἐκείνων, εὐρίσκουσιν ἐν αὐταῖς τὴν ἀμοιβὴν τῶν ἰδίων αὐτῶν ἐγκλημάτων. Αἱ ἐπιτόπιοι ἀρχαὶ γνωρίζουσι τοῦτο, ἀλλὰ φαίνεται μετὰ πιθανότητος, ὅτι δωροδοκούμεναι κλείουσι τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἀπέναντι τῶν πράξεων τούτων.

Ἐφοδιασθέντες οἱ περιηγηταὶ δι' ἐλεφάντων παρὰ τοῦ βασιλέως, παρὰ τοῦ ὁποίου εἶχον λάβῃ, ὡς καὶ παρὰ τῶν γάλλων ἀξιοματικῶν, εὐρίσκομένων ἐν Καμπούγκ-Λούαγκ, πᾶν δαίγμα εὐμενείας ἀνεχώρησαν διὰ Καμπούτ, ὅπου ἀφίκορτο τῇ 28/9 Ἀπριλλίου. Τὸ ταξιδιον τοῦτο διήρκεσεν ἐπὶ πέντε ἡμέρας.

Ἡ Καμπούτ εὐρίσκεται ἐπὶ τῆς ἀκτῆς, παρὰ τῇ νοτίᾳ ἄκρᾳ τοῦ κόλπου τῆς Σιάμ. Ἀφικνοῦνται δ' ἐκεῖ διὰ μικροῦ τιος ἀβαθοῦς ποταμοῦ, τοῦ ὁποίου ἡ εἰσόδος ἀπαγορεύεται διὰ μοχλοῦ τιος, ἀναγκάζοντος τὰ πλοῖα τὰ ἀργυροβολῶσιν ἐν τῷ ὄρμῳ. Οἱ κυρίως ἐμποροὶ εἰσι σίται. Οὗτοι πρὸς τοῦτοις καλλιεργοῦσι τὸ ζακχαροκάλαμον, τὴν ὄρυζαν καὶ τὸ πέπερι, τῶν ὁποίων ἡ ἐξαγωγή συντίσσει σχεδὸν ὅλον τὸ ἐμπόριον τοῦ λιμένος. Ἄλλ' ἢ ἐμ-

πορικὴ αὕτη ἀγορὰ εὐρίσκεται ἐν παρακμῇ καὶ ὁ λιμὴν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἦτο ἀποκεκλεισμένος ὑπὸ σιρικοῦ πειρατικοῦ στόλου.

Ἐπισημὸς τις μαλατος, ὀνομαζόμενος Μωχαμέτ, ἀκόλουθος ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ βασιλέως τῆς Καμπύτζ, διηγήθη ἐπὶ μακρὸν ἡμέραν τιὰ τῷ Θόμσων περὶ τιος εὐρηρικῆς ἐνιολῆς, ἣν ἀρέθηκεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς, καὶ ἡ. ις ἐβεβαλον, ὅτι εἶχε μεγάλην σπουδαιότητα ὡς πρὸς τὴν κυβέρνησιν.

Ἐπεφορτωθὴν ἡμέραν τιὰ, εἶπε, τὰ ὑπάγω πρὸς ἀναζήτησιν, εἰς τὰ ὄρη τοῦ ἐσωτερικοῦ, λευκοῦ τιος ἐλέφαντος, ὅστις, ἐλέγετο, ὅτι ἐωράθη ἐκεῖ ὑπὸ τῶν Ὁ. ἀγκ-Οὐτάγκ ἢ Ὁράγκ-Μπουκίτ, ἀνθρώπων ἀγρίων κατοικούντων ἐπὶ τῶν ὄρέων ἐκείνων.

— Τι εἶναι οἱ ἄγριοι οὗτοι ἄνθρωποι ;

— "Α! γνωρίζετε μὲν πολλὰ πράγματα ὡς φαίνεται, ἀλλὰ δὲν γνωρίζετε τοῦτο.

— Εἶδετέ ποτέ τινα ἐξ αὐτῶν ὑμεῖς αὐτοὶς, Μωχαμέτ ;

— Οὐχί, κύριε, ἐπακριβῶς, οὔτε ἐντελῶς. Εἶδον ὅμως αὐτοὺς φεύγοντας διὰ τοῦ δάσους. Εἰσὶ Μαν μέλανες καὶ Μαν τριχωτοὶ, ἔχουσιν ἰδιάζουσιν αὐτοῖς διάλεκτον, τρώγουσι κάρνα καὶ καρποὺς ὡς οἱ πῖθηκοι καὶ χρῆσιν ποιοῦνται τόξων καὶ βελῶν. Ἐλθετε μετ' ἐμοῦ καὶ θέλω δείξει ὑμῖν αὐτούς. Πρὸς δὲ τοῦτοις, ἂν ἀγαπᾶτε τὴν θήραν ὑπάρχουσιν ἐκεῖ ἐλέφαντες, ρινόκερω, τίγρεις, ἔλαφοι αἱ πλατύκερω καὶ πλῆθος ἄλλων ζώων, ἅτινα κατοικοῦσιν ἐντὸς τῶν ἀγρίων ἐκείνων μερῶν καὶ ἀπὸ τῶν ὁποίων οἱ Ὁράγκ-Μπουκίτ τρέφονται. Ἀλλὰ δὲν εἶναι

τοῦτο μόνον· ἂν ἐπιθυμῆτε· ἡ δὲ μοι παραχωρήσητε δέκα ἡμέρας, ὑπόσχομαι ἡμῖν, δοῦναι τῆς ἐπιστολῆς τοῦ βασιλέως, τὴν ὅποیان ἔχετε, ἡ δὲ ὁδηγήσω ὑμᾶς μέχρις αὐτῆς τῆς κορυφῆς τῶν ἀπομεικνυσμένων ἐκείνων ὄρεων, εἰς τι μέρος, ἔνθα ἀνθοῦσι λευκοὶ αἱ ἱεραὶ καὶ κρῖνα τοσοῦτο μεγάλα, ὥστε δύναται τις ν' ἀναπαυθῇ ὑπὸ τῆς σκιάς αὐτῶν. Ἐκεῖ, ἐν καιρῷ κυκλῶς, ἀκούεται πέριξ ἱερῶν λιμνῶν ὁ κελαρημὸς παραδόξων ὄντων καὶ φαίνονται τὰ μαγικὰ φῶτα τῶν Ὁράγκ-Ἀρτώ (πνευμάτων), τὰ ὅποια τρέφουσι διὰ τῶν ἐαυτῶν χειρῶν τὰ ἔρπετα, ἅτινα ἐνδαιψύονται ἐντὸς τῶν ὑδάτων ἐκείνων. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους, ἐντὸς τοῦ σκληροτέρου βράχου φαίνονται τύποι ποδῶν ζώων παντὸς μεγέθους. Τινὲς ἐξ αὐτῶν ἔχουσι τριῶν ποδῶν διάμετρον, ἄλλοι δ' εἰσὶ μικρότεροι. Καὶ ἄλλοι μὲν τῶν τύπων τούτων παριστάνουσι πόδας διχῆλους, ἄλλοι δὲ τινες πόδας, ἔχοντας δακτύλους καὶ ὀνυχας. Ἀπαντες δ' οὗτοι τόσον ἐντελεῖς εἰσιν, ὥσανεῖ ἔχον τυπωθῇ ἐντὸς ἀργίλλου. Ἦδη ἔρχομαι εἰς τὸ τελευταῖον ἀφήγημα, ὅπερ ἠθέλον εἶπει πρὸς ὑμᾶς, καὶ ὁρκίζομαι ὑμῖν, ὅτι θέλω εἶπει τὴν καθαρὰν ἀλήθειαν.

Ἐνταῦθα ἔκαμε χειρονομίαν τινα, δι' ἧς ἐδείκνυνεν, ὅτι προὔτιμα μᾶλλον ἡ λαίμοτομηθῇ, παρὰ ἡ ψευδοθῇ· καὶ ἐξηκολούθησεν.

Ἐπὶ τοῦ ὄρους ὑπάρχει λίθινον πλοῖον, ὅπερ στερεῖται μὲν ἰστών, εἶναι ἀληθές, ὑφίσταται ὅμως ὁλόκληρον, διότι ὑπάρχουσιν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος αὐτοῦ τὰ πάντα μέχρι καὶ κυλινδρῶν τινὸς λίθινων καλωδίων. Τὸ πλοῖον τοῦτο εἶναι ὑπερμέγεθος· ἐφθαρμένον μὲν κατὰ τινὰ μέρη,

ἀλλ' εἰσέτι ἐντελής. Τίς δύναται εἶπειν πρὸ πόσων χιλιῶν, ἢ δεκάδων χιλιῶν ἔτων ὑπάρχει ἐκεῖ, ἐπὶ τοῦ ὄρους ἐκείνου, ὅπου δύναται τις ἡ δὲ ἰδῆ αὐτό.»

Περὶ δὲ τοῦ λευκοῦ ἐλέφαντος, εἶπεν, ὅτι δὲν ἠδυνήθη ἡ δὲ εὐρὴ αὐτῶν, καὶ ὅτι ἐπίσης ἦτο ἀδύνατον αὐτῷ ἡ δὲ ἔλθῃ εἰς σχέσιν καὶ συνεννόησιν μετὰ τῶν Ὁράγκ-Μπουκίτ.

Τί δύναται τις ἡ δὲ σκεφθῇ περὶ τῆς ἱστορίας ταύτης; Ὁ Μωχαμὲτ ὡμύλει μετ' εἰλικρινοῦς φωνῆς ἀνθρώπου διηγούμενου ὅτι εἶδε· καὶ ἐσχεδίασεν ἐπὶ τῆς ἄμμου διὰ τῆς αἰχμῆς τοῦ ξίφους αὐτοῦ τὸ σχῆμα τοῦ πλοίου.

Ἰσως εἶχεν ἰδῆ πάντα ταῦτα καθ' ἑπὶνον· καὶ συνεπεία τῶν ἐπαρειλημμένων διηγήσεων αὐτῶν ἐπεισθῇ ἐπὶ τέλους καὶ αὐτὸς, ὅτι ταῦτα ἦσαν πραγματικά. Ἰσως εἶχεν ἀνυπαλάττει τὴν κιβωτὸν τοῦ Νῶε ἀπολελιθωμένην καὶ τὸ πραγματικὸν ὄρος Ἀραράτ. Ἰσως τέλος ἦσαν πάντα ταῦτα διήγησις τις, βασιζομένη ἐπὶ τῆς ἱστορίας τοῦ κατακλυσμοῦ, τοῦ ἀναφερομένου ἐν τοῖς ἱεροῖς βιβλίοις.

Ὁ Θόμισων σφοδρὰν ἐπιθυμίαν εἶχε ἡ δὲ βεβαιωθῇ περὶ τῆς πραγματικότητος τῆς ἀφηγήσεως ταύτης, ἀλλ' ἡ ὑγεία αὐτοῦ, ὡς καὶ ἡ τοῦ συνοδοιπόρου αὐτοῦ, ἦτο καταβεβλημένη ἔνεκα τῆς θερμότητος τοῦ κλίματος, τῆς ἐλλειψέως καθαροῦ ὕδατος καὶ τῆς στερήσεως ἐις δυναμωτικῆς τροφῆς· ἀλλαγὴ λοιπὸν αἶρος δι' ἀμφοτέρους τούτους ἦτο ἀναγκαῖα. Ἐναλίσσατο λοιπὸν λέμβον τινα, κωπηλατουμένην ὑφ' ἐξ ἀνθρώπων καὶ διηγεύθησαν πρὸς τὴν Μπαγκχόκ. Πρὸς τοῦτο εἶχον ἡ δὲ διαπλεύσωσι 150 ναυτικὰς λέμβας ἀναπλέοντες τὸν κόλπον τῆς Σιάμ.

Τινὲς τῶν νήσων, ὅπου διερχόμενοι ἀπεβιβάσθησαν δὲν

είχον άλλους κατοίκους, παρὰ πτηνὰ, ἐντομα καὶ ζῶα ἄγρια. Ἐπὶ τινος ἐξ αὐτῶν παρατήρησαν τὰ ἴχνη ἐλέφαντος, ὅστις, κατὰ τὰς παρατηρήσεις αὐτῶν, ἀρτίως ἐκεῖ εἶχε φάγει· γεγονός σπουδαῖον, καθότι τέλνει τὰ ἐμπεδώγη τὴν θεωρίαν, ἣτις παραδέχεται, ὅτι αἱ νῆσοι ἐκεῖναι συνελχόντο κατ' ἀρχὰς μετὰ τῆς στερεᾶς, ἐξ ἧς ἀπεχωρίσθησαν τῇ ἐνεργείᾳ πυρογενοῦς διαταράξεως.

Τῇ 7)19 Ἀπριλίου οἱ περιηγηταὶ εἰσῆλθον σῶοι καὶ ὕψις εἰς τὴν Μπαγκκὸκ, πρὸς μεγάλην ἐκπληξίν τινων τῶν φίλων αὐτῶν, οἵτινες εἶχον συστήσει αὐτοῖς, κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἀναχωρήσεως αὐτῶν τὰ λάβωσι μεθ' ἐαυτῶν τοὺς νεκροκραββάτους αὐτῶν καὶ τὰ παραγγείλωσι τὰ ψάλλωσι ὑπὲρ ἐαυτῶν τὴν νεκρόσιμον ἀκολουθίαν.

Ἡ Κοσιנסίρη ἦτο ἡ τελευταία χώρα τῆς Ἰνδοσίρης, ἣτις ἐμπεριλαμβάνετο ἐν τῷ περιηγητικῷ προγράμματι τοῦ Θόμσων, τοῦλάχιστον μέχρι μεταγενεστέρως σκέψεως. Ἐγκαταλείπων λοιπὸν τὴν Μπαγκκὸκ διηρθύνθη κατ' εὐθείαν πρὸς τὴν Σαῖγκὸν πρωτεύουσαν τῆς γαλλικῆς Κοσιנסίρης (1).

(1) Ἡ Κοσιנסίρη ἀποτελεῖ μέρος τῆς αὐτοκρατορίας τῆς Ἀννάμ· ἔχει 1300 χιλιομέτρων μῆκος καὶ 120 πλάτος καὶ κατοικεῖται ὑπὸ κατοίκων 2,500,000, ἐκ τῶν ὁποίων 70,000 εἰσὶ χριστιανοί· ἡ ὑπερσχεύουσα θρησκεία εἶναι ὁ βουδδισμός, ἡ δὲ πρωτεύουσα αὐτῆς εἶναι ἡ Χονή. Οἱ Πορτογάλλοι ἔδωκαν τῷ μέρει τούτῳ τὸ ὄνομα Κοσιנסίρη ὡς ἐκ τῆς ὁμοιότητος, τὴν ὁποίαν εὗρισκον ἐν αὐτῇ μετὰ τῆς χώρας Κοσιν, ἐπὶ τῆς ἀκτῆς τῆς Μαλακτὰρ καὶ ὡς ἐκ τῆς γειτνιάσεως αὐτῆς μετὰ τῆς Σίρης. Αὕτη κατ' ἀρχὰς ἀπετέλει μέρος τοῦ βασιλείου τῆς Τογκίγκ. Ἐγένετο ἀνεξάρτητος κατὰ τὸν ΙΣΤ' αἰῶνα, σιτηρώθη κατὰ τὸν ΙΖ' μετὰ τῆς Καμ-

Ἡ Σαῖγκὸν (1) ἐκτισμένη ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Ντόν-Νάι, ὅστις συνενοῦται μετὰ τοῦ Μὲ-Κόγκ δι' εἰδικοῦ βραχίονος, κατελήφθη τῇ 5)17 Φεβρουαρίου τοῦ 1859 ὑπὸ τοῦ γαλλοισπανικοῦ στόλου τρία ἔτη μετὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς συνθήκης, δι' ἧς ὠρίζετο ἡ κατοχὴ τοῦ μεγαλητέρου μέρους τῆς Κοσιנסίρης.

Ὁ Θόμσων εὗρεν ἐν ταύτῃ τῇ πόλει ἐξωτερικὸν πληθύνειν κινήσεως καὶ φαιδρότητος. Ὁ λιμὴν ἦτο πλήρης θωρηκτῶν πλοίων, ἀτμοπλοίων καὶ ἐμπορικῶν πλοίων. Κατὰ μῆκος τῆς λιθοεκτισμένης παραλίας ὑπάρχει μακρὰ σειρά καφενείων, ἐμπορικῶν καταστημάτων καὶ γραφείων κυβερνητικῶν.

Αἱ μέλαιναι ἐπιμήκεις ὁδοὶ, περιοριζόμεναι ὑπὸ δένδρων καὶ ἐκτεινόμεναι κατ' ἐντελείς εἰθείας γραμμὰς πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας, συνιστᾷσιν ἐν τῶν παραδοξότερων ἔργων τῆς ἀποικίας ταύτης, τῆς ὁποίας οἱ κάτοικοι ἀπῆλανον ἐν αὐτῇ περισσοτέρας εὐημερίας καὶ πολυτελείας παρὰ ἐν Εὐρώπῃ.

Ὁ βίος αὐτῶν, ἐν ᾧ ἡ ἐργασία κατέχει τὴν πρώτην θέσιν, ποικίλλεται διὰ χορῶν, συμποσίων καὶ εἰδικῶν κυβερνητικῶν ὑποδοχῶν.

Ἐν τῇ τῶν δοθέντων χορῶν ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως, ὁ

μυδὲ καὶ τῆς Τσιάνπα καὶ οὕτως ἐγένετο ὁ πικρὴν τῆς αὐτοκρατορίας τῆς Ἀννάμ. Ἡ Γαλλία κατεκτήσατο τὴν Κάτω Κοσιנסίρη τῷ 1862 καὶ τῷ 1867 τὰς ἐπαρχίας Βινιγ-Λάγκ, Φω-ντόκ καὶ Χα-τιόν.

(1) Τὸ ὄνομα Σαῖγκὸν ἀκαταλλήλως ἐδόθη ὑπὸ τῶν γάλλων τῇ πρωτεύουσῃ τῆς ἀποικίας αὐτῶν, διότι οἱ ἀνταρτικοὶ ὀνομάζουσιν αὐτὴν Μπίνχ-Τονάχ, ἢ Μπίνχ-Ντζέ. Σαῖγκὸν εἶναι τὸ πραγματικὸν ὄνομα τῆς σινηκῆς πόλεως Κῶ-Λέε.

Θόμωρ συνήρτησε δύο σίρας, ὧν ὁ εἰς κατὰ πρώτην φωνήν παρευρίσκειτο ἐν τῷ εἶδει τούτῳ τῶν διασκεδάσεων. Ἀστειεβόμενος τις (βεβαίως δ' οὗτος ἦτο γάλλος) ἔπεισεν αὐτὸν νὰ πιστεύσῃ, ὅτι ὁ χορὸς, τοῦ ὁποῖου ὁ σοβαρὸς χαρακτήρ καὶ ἡ μεγίστη ἐν αὐτῷ ἐθιμοτυπία, σπονδαίαν ἐντύπωσιν παρείχεν αὐτῷ, ἦτο ἐπικήδειος τελετή. Ὁ σαρκής τότε ἠρώτησε μετὰ σοβαρότητος, ἂν ἔπρεπε νὰ ἔλθῃ ἐν λευκῇ στολῇ (διότι τὸ λευκὸν χρῶμα σημαίνει τὴν μεγίστην θλίψιν παρὰ τοῖς σίραις) ἵνα εκφράσῃ τοῖς τεθλιμμένοις τὴν συλλυπητήριον πρὸς αὐτοὺς συμπάθειαν, ἐπὶ τέλους ὅμως ἐνόησεν, ὅτι εἶχεν ἐμπαιχθῇ.

Ἡ Κω-Λέν, ἡ μεγάλη αὕτη σιρικὴ πόλις τῆς ἀποικίας εὐρίσκεται εἰς ἀπόστασιν ἑξ χιλιομέτρων ἀπὸ τῆς Σαῖγκόν. Πρὸ τῆς ἀφίξεως εἰς τὴν μεγάλην ὁδόν, ἥτις φέρει εἰς τὴν πόλιν ταύτην, δεὸν νὰ διέλθῃ τις κατὰ μῆκος τὴν Μεγάλην-Διώρηχα, ὁδομαστικῶς μόνον ἔχουσιν τὸ ὄρομα Μεγάλην, διότι αἱ μὲν ὄχθαι αὐτῆς εἰσι κατειλημμέναι ὑπ' ἀγρίων χορτῶν, τὰ δὲ ὕδατα κατὰ μὲν τὴν πλημμυρίδα εἰσι βορβορώδη, κατὰ δὲ τὴν ἄμπωτιν μετατρέπονται εἰς ἰλὺν (1).

Εἰς ἀπόστασιν ἐνός, ἡ δύο χιλιομέτρων ἀπὸ τῆς Κω-Λέν ἄρχεται ἡ Πεδιάς τῶν Τάφων (2).

(1) Ἡ Λιόρξ αὕτη συνενεῖ τὴν Σαῖγκόν μετὰ τῆς Κω-Λέν, παρὰ τὴν ἀτομικὴν ἐντύπωσιν τοῦ συγγραφέως, εἶναι μία τῶν θελκτικωτέρων ἀποψέων τῆς χώρας. Οἱ εὐρωπαῖοι, οἵτινες κατοικοῦσιν ἐν τῇ Σαῖγκόν, προτιμῶσι, τοῦτου ἕνεκα, τὴν ποτάμιον ὁδόν, παρὰ τὴν μεγάλην ὁδόν, τὴν συνδέουσιν τὰς δύο πόλεις.

(2) Ἡ ἐκτεταμένη αὕτη Νεκρόπολις ἀρχομένη ἀπὸ τῆς Σαῖγκόν ἐκτείνεται μέχρι τῆς Κω-Λέν· διατεταμένη δὲ κατὰ μέσον ὑπὸ τοῦ σιδηροδρό-

Πρὸ αἰῶνων, κατὰ τὴν γνῶμην τῶν ἀστρολόγων τῆς αὐλῆς, τὸ γήπεδον τοῦτο ἀφιέρωται ὑπὸ τῶν ἀρχόντων τῆς Κοσιρσίρης τῇ ταφῇ τῶν νεκρῶν.

Ἐνταῦθα, ὅπως καὶ ἐν Σίρῃ, «τὸ ὑπερβολικὸν σέβας τῶν προγόνων» παρέχει πλῆθος δεισιδαιμονιῶν, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ μὲν ἐξηγεῖ τὴν διεύθυνσιν τῶν τάφων, ἡ δὲ τὴν καθόλου αὐτῶν κατασκευὴν. Συχνάκις βλέπει τις δράκοντα γεφυρωμένον ἐπὶ τῶν ἐπιτυμβίων λίθων. Ὅταν ὁ θάνατος ἐπιπέτῃ ἐπὶ τινος οἰκογενείας, τότε ὁ μάγος, ἡ μυσταγωγὸς τῶν μυστηρίων Φερκσονὲ ὑποχρεοῦται νὰ προεδρεύῃ ἐπὶ τῆς κηδείας ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον ἴσως αἱ παραγγέλται καὶ συμβουλαὶ αὐτοῦ ἐθαρράτωσαν. Ἐπειδὴ δὲ δεὸν πρὸ πάντων νὰ ληφθῇ φροντίς περὶ τοῦ τέλους τοῦ νεκροῦ, προδήλως ἄρα ὑπονοεῖται, ὅτι πρέπει νὰ διευθετήσῃ τὸ σῶμα οὕτως, ὥστε τὸ πνεῦμα τοῦ ἀποθανόντος, ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ ὑπάρξῃ νὰ δύνηται νὰ ᾔῃαι εὐμενὲς πρὸς τὰ συμμέρορτα τῆς οἰκίας.

Ὁ μάγος λοιπὸν μεταβαίνει εἰς τὸ νεκροταφεῖον κρατῶν σιρικὸν τινα διαβήτην ἐν τῇ μιᾷ χειρὶ καὶ εἰδωλὸν τι ἐν τῇ ἑτέρᾳ. Ἡ πρώτη αὐτοῦ φροντίς εἶναι νὰ προσδιορίσῃ τὴν ἀκριβῆ θέσιν τοῦ επιγείου δράκοντος ἵνα δορῇθῇ νὰ διευθετήσῃ καταλλήλως τὴν κεφαλὴν τοῦ μακαρί-

μου τῆς Τουρκ-Κέον, φθάσει κατὰ τὴν ἀντίθετον διεύθυνσιν μετὰ τῶν ὁρίων τῆς Κέ-Λοῦ, σχηματίζουσα οὕτως ἐπιφάνειαν τριακοντα σχεδὸν τετραγωνικῶν χιλιομέτρων. Ἡ νεκρόπολις αὕτη εἶναι ἐν τούτοις ἡ μόνη ἐν Κοσιρσίρῃ. Ἐν ὁποιαδήποτε δ' ἄλλῃ χώρᾳ, οἱ ἀνταμίται ἐνταφιάζουσιν τοὺς ἑαυτῶν νεκροὺς ἀδιαφύρας ἐντὸς ἀγρῶν, ἐντὸς δάσους, ἢ ἐπὶ τῶν κλιτύων λόφου τινοῦ.

του. Τὸ σπουδαῖον αὐτοῦ ἀκολουθῶς ἔργον εἶναι τὰ προσδιορίση μετὰ γρορτίδος τὸ ρεῦμα τοῦ ποταμοῦ (1), ὅπερ διέρχεται διὰ τῆς πεδιάδος οὕτως, ὥστε τὸ σῶμα τὰ ἔχη τοὺς πόδας ἀκριβῶς ἐστραμμένους πρὸς τὴν πηγὴν αὐτοῦ. Ἄν ἡ κεφαλὴ ἐτίθετο κατὰ ταύτην τὴν διεύθυνσιν τὸ πνεῦμα ἤθελεν εἶναι διὰ παντὸς καταδεδικασμένον τὰ παλαίη κατὰ τοῦ ρεύματος καὶ τὰ ὑποφέρει ὡς ἐκ τῆς ἀμελλας τῶν ἐπιζόντων αὐτοῦ συγγενῶν τὰς βασάνους ἐνύδρου ἁδου.

Οἱ κυρίως κάτοικοι τῆς Κῶ-Λέν εἰσι σῖραι· ἴσα ἴδη τις ἔργα τῶν κοσινισινῶν (ἀρραμιτῶν) δεόν τὰ μεταβῇ πρὸς τὸ ἕτερον μέρος τοῦ ποταμοῦ, ὅπου ἑκατορτάδες πλοίων (σαμπάν), συνηθροισμένων ἐπὶ τὸ αὐτὸ, σχηματίζουν κυμαινομένην πόλιν. Ἐκεῖ οἰκογέειά τις ἐξ ἐπτὰ συγκειμένη προσώπων ἔχει ὡς κατοικίαν καλύβην, ἔχουσαν δύο μέτρων μῆκος καὶ ἐνὸς καὶ ἡμίσεως μέτρων βάθος· εἶναι δ' ἐκτισμένη ἐπὶ ὑψώματος, ὑψουμένου καθ' ἓν σχεδὸν μέτρον ἀπὸ τοῦ ὕδατος. Ἡ κατασκευὴ καὶ ἡ διακόσμησις αὐτῆς δὲν τιμᾶται πλέον τῶν 12 1)2 φράγκων. Ἐρροεῖται ὁμῶς, ὅτι ὁ ἐνοικιαστὴς εἶναι ὑπόχρεως τὰ κάμνη τὰς ἀνάγκαις ἐπισκευάς.

Πλησίον τῶν ποταμίων τούτων καλυβῶν εἰσι τὰ μονόξυλοι, κατεσκευασμένα ἐκ κορμῶν δένδρων κεκοιλασμένων. Χρησιμεύουσι δὲ ταῦτα διὰ τὴν ἀλιεῖαν, τὰς ἐπισκέ-

(1) Οἱ ἄγγλοι περιηγηταὶ ἐξέλαβον ὡς ποταμὸν τὴν ἀρχαίαν διώρυχα, διορυχθεῖσαν τὸ πάλαι διὰ τὰ περιορίση τὰ ὅρια τῆς Σαῖγκον, καὶ οὕτως ὡς ἐπὶ τὸ πλεόνον ξηρὰν.

ψεις καὶ τὴν μεταφορὰν τῶν πεπωλημένων, ἢ πρὸς πώλησιν ὄντων πραγμάτων.

Οἱ ἰθαγενεῖς ἐργάζονται ἐλάχιστα· τὸν δὲ πολῦτιμον διαθέσιμον αὐτῶν χρόνον διέρχονται, καπνίζοντες, μασσῶντες τὴν βέταλαν, ἐφ' ὅσον ἐξ αὐτῆς ἔχουσι καὶ κυνηγοῦντες ἀμοιβαλῶς ἐπὶ τῶν κεφαλῶν αὐτῶν ἀηδὴ τινα ἄγρην, τὰς φθείρας, διότι πρέπει τὰ ὀνομάσωμεν αὐτὰς διὰ τοῦ ἰδίου αὐτῶν ὀνόματος, αἵτινες παρέχουσιν αὐτοῖς τρυφερὸν ἔδεσμα ! !

Ἐν Κῶ-Λέν, ὅπως καὶ εἰς πάντας τοὺς τόπους τῆς Κοσινισίνης καὶ τῆς Μαλαισίας, οἱ σῖραι εἰσιν οἱ πολυριθμότεροι. Μετέρχονται τὸ ἐμπόριον τῆς τε εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς οὐ μόνον δι' ἰδίον αὐτῶν λογαριασμόν, ἀλλὰ σχεδὸν ἀπανταχοῦ χρησιμεύουσι καὶ ὡς μεσίται μεταξὺ τῶν ξένων καὶ ἰθαγενῶν ἐμπόρων.

Ὁ Θόμσων κατὰ τὴν ἐκεῖ διαμονὴν αὐτοῦ συνῆψε σχέσεις μεθ' ἐνὸς τῶν ἐμπόρων τούτων, ὅστις, διαρκουσῶν τῶν ἑορτασίμων ἡμερῶν τοῦ νέου σινικοῦ ἔτους, προσεκάλεσεν αὐτὸν τὰ μετὰσχη τούτων.

Μετὰ δυσκολίας ἠδύνατο τὰ εἶπῃ ὁ Θόμσων ἐν τινὶ τάξει ἀνῆκεν ἡ οἰκία, μὴ οὐσα οὔτε σινικὴ, οὔτε εὐρωπαϊκὴ. Τὰ καταστήματα ἀκαριαῶς εἶχον μεταβάλλει καὶ ὄψιν καὶ προορισμόν, διότι τὰ γραφεῖα, κεκαλυμμένα διὰ κεντητῶν καλυμμάτων, ἦσαν πλήρη οὐχὶ ἐμπορευμάτων, ἀλλὰ τροφίμων. Ἐπισκεπτῆρια ἐρυθρὰ, καθ' ἑκατορτάδας, ἔχοντα μέγεθος χάρτου ἀλληλογραφίας καὶ φέροντα σινικά ὀνόματα, ἐκόσμουν τὸ κατώτερον μέρος τῶν τοίχων. Ἐπὶ τινος τραπέζης, τεθειμένης ἐπὶ εὐρυχω-

ρου μέρους, ἐν τῇ ἀνωτέρᾳ ὀροφῇ, ἦσαν ἐκτεθειμένα ἐν-
τός ἐὺρωπαϊκῶν ἐπιτραπέζιων σκευῶν, πάντα τὰ εἶδη
ἐδεσμάτων, ὀνύων καὶ λυχνευμάτων. Δὲν ὑπῆρχον ὅμως
παροψίδες καὶ μάχαιραι, διό καὶ ὁ ξενίζων αὐτοὺς ἐζή-
τησε παρ' αὐτῶν συγγνώμην, λέγων, ὅτι οἱ φίλοι αὐτοῦ
κοσινιστῆναι ἔλαβον παρ' αὐτοῦ τὴν συγκατάθεσιν νὰ ἐνέγ-
κωσι μεθ' ἑαυτῶν τοιαύτας, καθὼς πράγματα ἀξιοθέατα.

Κατὰ τὸ μέσον τῆς ὁδοῦ, τῆς συνενούσης τὴν Σαίγκον
μετὰ τῆς Κῶ-Δὲν ὑπάρχει τὸ χωρίον Τυόκαν. Ἡ στενὴ
ὁδὸς, δι' ἧς φθάνει τις ἐκεῖ, περιορίζεται δεξιόθεν μὲν ὑφ'
ὕλομαροῦς γράκτου ἐξ ἰνδοκαλάμου, ἀριστερόθεν δὲ ἐν
τῷ μέσῳ ἀγροῦ καταφύτου ἐξ ὀρύζης ὑπάρχει λίμνη βα-
θεῖα, ὅπου οἱ βούβαλοι εὐαρεστοῦνται νὰ καταβορβωρῶν-
ται καὶ νὰ κατακαλύπτωνται ὑπὸ μεγάλης ποσότητος
βορβόρου, ὅστις προφυλάττει αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ρυγμάτων
τῶν σκιυπῶν.

Ἐν τῇ εἰσόδῳ τῆς πόλεως δὲν βλέπει τις, παρὰ τὰ ὀ-
πωροφόρα δένδρα, ἅτινα περιστοιχίζουσι τὰς οἰκίας. Αἱ
πορτοκαλλέαι καὶ αἱ λειμωνεῖαι ἦσαν, κατὰ τὴν ἐποχὴν
τῆς ἐπισκέψεως τοῦ Θόμψων, τοσοῦτο πεφορτωμένοι καρ-
πῶν, ὥστε οἱ κλάδοι αὐτῶν ἐκάμπτοντο. Ἡ εἰσοδος τῆς
πόλεως, καθόσον ἠδυνήθη οὗτος νὰ κρίνῃ, συνίστατο ἐν
τινὶ στενῇ ὁδῷ, ἐξελισσομένη μετὰ δύο τοίχων ἐξ ἀκα-
θώδους κάκτου. Ἡ ὁδὸς αὕτη, φέρουσα εἰς ἀληθῆ λαβύ-
ρινθον ἄλλων ὁδῶν ἀκριβῶς ὁμοίων, ἦτο τοσοῦτο ἀποπε-
φραγμένη, ὥστε δὲν ἠδύνατο ν' ἀνεύρῃ τὴν ἄγουσαν εἰς
Τχοκάν. Τὸ ἀληθὲς εἶναι, ὅτι διήλθε πολλάκις διὰ τοῦ
κέντρου τῆς πόλεως, χωρὶς καὶ νὰ συλλάβῃ ὑπόνοιαν

τινα περὶ τούτου, διότι αἱ οἰκίαι ἦσαν ἀπομεμακρυσμέ-
ναι ἀπ' ἀλλήλων καὶ κεκρυμμέναι ἀπὸ τῶν βλεμμάτων
διὰ μεγάλων φραγμῶν ἐκ κάκτου καὶ ἰνδοκαλάμου.

Οἱ ἰθαγενεῖς ἀγαπῶσιν ἄγαν τὰ μεμονωμένα μέρη· ἐ-
κάστη ἄκανθα τοῦ φραγμοῦ, τοῦ τὰς οἰκίας αὐτῶν πε-
ρικυκλοῦντος, φαίνεται λέγουσα, ὅτι ἡ οἰκογένεια οὐδὲ
λως μεριμνᾷ περὶ τῆς διαταράξεως τῆς ἡσυχίας αὐτῆς.
Ἄν δὲ περὶ τούτου οὐκ ἐστὲ πεπεισμένος δύνασθε ν' ἀνοι-
ξήτε τὴν θύραν τοῦ φραγμοῦ καὶ παρενθὺς θέλετε ἰδῇ
φοβεροὺς πειναλέους κύνας, δεικνύοντας ὑμῖν τοὺς κυνό-
δοκτας αὐτῶν καὶ ἐφορμῶντας κατὰ τῶν κτηνῶν ὑμῶν.

Ἐν ταῖς ἀτραπواῖς τοῦ χωρίου ἐμάδες παίδων, ἐντελῶς
γυμνῶν, κυλλοῦνται ἐντός τοῦ κοριοτοῦ, ἢ περιπατῶσι
μετὰ σοβαροῦντος ὑπὸ τὴν σκιάν, καπνίζοντες καπνοδέ-
σματος (σιγαρέττα), τῶν ὁποίων τὸν καπνὸν διώκουσι διὰ
τοῦ στόματος, ἢ διὰ τῆς ρινὸς μετὰ τοσαύτης εὐχαρι-
στίας, ὅσῃν δὲν ἀπολαμβάνουσιν οὔτε οἱ γεροντότεροι ἐ-
ρασταὶ τοῦ καπνίζειν. Καὶ δὲν βλέπει τις μόνον παῖδας,
ἀλλὰ καὶ ἄνδρας ἀδολεσχοῦντας οὕτω, καθημένους, ἢ
κοιμωμένους παρὰ τὰς πλευρὰς τῶν ὁδῶν (τοῦ φραγμοῦ
μὴ ὄντος ἐξ ἐκείνων, ἐφ' ὧν δύναται τις νὰ ἐπακουμβήσῃ).
Ἐν τούτοις ἐπειδὴ τὰ οἰνοπωλεῖα οὐκ εἰσὶ τοσοῦτο πο-
λυάριθμα, ὅσον παρ' ἡμῖν, οἱ ἄνδρες, ὅταν ἔχωσι τὰ πρὸς
διασκέδασιν, μεταβαλνοῦσι παρὰ τινὶ τῶν ἐκεῖ ξενοδοχείων,
κλελουσι διὰ τοῦ μοχλοῦ τὴν ἐξωτερικὴν θύραν, κάθη-
ται ὑπὸ τὴν ἀραδενδράδα ἐπὶ καθεκλῶν, ἢ ἐπὶ ἐδράνων,
ἐχόντων ξύλινα προσκεφάλαια καὶ κεκαλυμμένων ἐκ
ψιάθου, διατάσσουσι νὰ προσεγγέχωσιν αὐτοῖς τέτοιον, κα-

προδέσμιος, σαμκοῦ (εἶδος ρακῆς), ἢ βέταλαν καὶ, ἡμισακεκλιμένοι, ἄρχονται συνδιαλεγόμενοι.

Ἐν τινὶ ἄλλῃ συνοικίᾳ τῆς Τχοκὰν, ὁ Θόμφων μετέβη πρὸς ἐπισκεψιν μάγου τιρός.

Ἡ οἰκία αὐτοῦ, λέγει, εὐρισκομένη ἐν τινὶ μονήρει τόπῳ, περιστοιχίζεται ὑπὸ πυκνοῦ φραγμοῦ ἐκ κάκτου. Ἐν δὲ μόνον μέσον ὑπάρχει διὰ τὰ διεισδύσει τις ἐντὸς τοῦ περιέργου τούτου ἀναχωρητηρίου· ἦτοι δέον τις τὰ ἀναρριχᾶται ἐπὶ τινος δένδρου, τοῦ ὁποίου οἱ κλάδοι ἐκτείνονται ὑπεράνω τοῦ φραγμοῦ καὶ, ἐγκαταλείπων ἑαυτὸν, τὰ καταπίπτει ἀκολούθως πρὸς τὸ ἕτερον μέρος, ἀπέναντι τῆς οἰκίας.

Εἰσερχόμενοι, εὐρίσκομεν τὸν σοφὸν μάντιν, ἢ μάγον κεκλιμένον ἐπὶ τινος βιβλίου· ἀπέναντι αὐτοῦ εἰσι διασκορπισμένα ἐπὶ τινος τραπέζης ἐκ λευκοῦ ξύλου τὰ χόρτα, τὰ ὅποια χρησιμεύουσιν αὐτῷ διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν φίλτρων (1) αὐτοῦ.

Ἡ τοῦ σώματος στάσις τοῦ μάγου δεικνύει, ὅτι εἶναι ἄνθρωπος βεθυθισμένος ἐν τῇ σπουδαιοτέρᾳ μελέτῃ. Ἐν τούτοις ἐνίοτε ἐγκαταλείπων τὴν μελέτην αὐτοῦ ἄρχεται πίνων σαμκοῦ, ἐμπεριεχόμενον ἐντὸς κυμβίου, ἐν τοιαύτῃ ἀποστάσει εὐρισκομένου ἀπὸ τοῦ μάγου, ὥστε ἀμέσως οὗτος τὰ δύνηται τὰ δράττηται αὐτοῦ ἅμα ἐκτείνων τὴν χεῖρα. Ἐπὶ τούτοις ὑψησυχάζει ἵνα καπνίσῃ ὀλίγον ἐκ τῆς καπροσήριγγος αὐτοῦ, ἢ διὰ τὰ προσηλώσῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ἐπὶ ἀντικείμενον, τὸ ὅποιον δὲν βλέπει ὑπολογίζει, καὶ τοῦτο πράττει χωρὶς τὰ φαίνεται, ἀνα-

(1) Μαγικὸν ποτὲ ἐπαγώγων ἔρωτος.

λόγως τῶν διαφόρων συμπτωμάτων τῆς ἀσθενείας τοῦ τελευταίου ἐπισκεψαμένου αὐτὸν πελάτου, τὰς πιθανότητας τοῦ θανάτου, ἢ τῆς θεραπείας αὐτοῦ καὶ ἐρωτᾷ ἑαυτὸν, ἂν, ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ὁ πελάτης αὐτοῦ ἠθέληεν ἀποθάνει, εἴτε ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἀσθενείας, εἴτε ἐκ τοῦ τρόπου τῆς θεραπείας τοῦ ἱατροῦ, οἱ συγγενεῖς τοῦ μακαρίτου θέλουσι δυνήθῃ, ἢ ὀφείλῃ τὰ πληρώσωσι τὴν συνταγὴν αὐτοῦ.

Ἐν τῷ μεταξὺ διακόπτεται ὑπὸ νέου τιρός ἀσθενοῦς, ὅστις πρὸς αὐτὸν ἔρχεται, ἔχων συντετριμμένην τὴν κεφαλὴν, ἢ πάσχουσαν τὴν καρδίαν, γερόμενος θῦμα ἔριδος τιρός, ἢ ἀνεπιτυχοῦς ἔρωτος.

Τὸ εἶδος τοῦ ἐπαγγέλματος αὐτοῦ, δι' οὗ ὑπολογίζει πρὸ πάντων πῶς τὰ πληρώσῃ τὸ βαλάντιον αὐτοῦ, συνίσταται ἐπὶ τέλους ἐν τῷ ἐξορκισμῷ τῶν δαιμόνων, οἵτινες ἔχουσι τὴν μαγίαν τὰ ἐνδιαίτωνται ἐν τῷ σώματι τῶν συμπατριωτῶν αὐτοῦ. Καὶ ὅταν μὲν ἐπαλθῇ τις ἢ ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν κακοποιοῦ τιρός πνεύματος δύναται ν' ἀπαλλαγῇ τούτου πληρόνων 5 σχεδὸν γράγκα, ἀλλ' ἂν ὁ πάσχων ἢ πλούσιος, ὁ δαίμων τότε ἐπιμένει, δυσκόλως ὑποχωρῶν εἰς τοὺς ἐξορκισμοὺς καὶ ἀπαιτῶν 90 ἢ 100 γράγκα διὰ τὴν τελουμένην μαγίαν, πρὶν ἢ ἐγκαταλείπῃ τὸν πάσχοντα.

Προσκαλούμενος παρὰ τῇ κλίνῃ ἀσθενοῦς τιρός, ὁ σοφὸς ἄρχεται φλεβοιομῶν, οὐχὶ τὸν ἀσθενῆ, ἀλλ' ἑαυτὸν· ἐμπηγνύει κατ' ἀρχὰς ἐντὸς τῶν ἰδίων αὐτοῦ παρειῶν μικροὺς ὀβελούς, φέροντας κατὰ τὸ ἄκρον αὐτῶν μικρὰ ἀνημιμένα κηρία· μετὰ ταῦτα κλίνων ἐπὶ τῆς κλί-

νης ἀπαγγέλλει τὰ ἐγκώμια τοῦ ἀγαθοῦ πνεύματος (τῷ-
ξουόγκ) καὶ ἐπικαλεῖται τὴν ἀρωγὴν αὐτοῦ· ἂν δ' ὁ
ἐξορκισμὸς δὲν ἐπιτύχη προσκαλεῖ τὸν συμβοηθὸν αὐτοῦ,
τὸν ὅποιον ἐπιβάλλει εἰς ἀγγελίαν, συνισταμένην συνή-
θως ἐν τῷ ἔχειν τεταμένον τὸν δεξιὸν βραχίονα καὶ
κρατεῖν ἐν τῇ δεξιᾷ χειρὶ εἰδωλόν τι, ὅπερ ὑπολαμβάνε-
ται, ὅτι παράγει ἀκουσίαν τινὰ κίνησιν ἐν τῷ δεξιῷ τε-
ταμένῳ βραχίονι. Πράγματι ὅμως μετὰ μίαν ὥραν ἡ κί-
νησις αὕτη παράγεται καὶ ὁ βραχίων τείρει τὰ δράξηται
τοῦ κυμβίου, ἐν ᾧ ὑπάρχει σφυκοῦ, προητοιμασμένον διὰ
τὸ εἰδωλόν, ὅπερ ἐν τοιαύταις περιστάσεσι τοσοῦτο σφό-
δρα διψῇ, ὥστε παράγει ἐπὶ τοῦ συμβοηθοῦ ἀτάκτους κί-
νήσεις.

«Οἱ ἰθαγενεῖς ἀποδίδουσιν ἅπαντα ταῦτα τὰ παράδοξα
φαινόμενα εἰς εἶδος τι ζώϊκου μαγνητισμοῦ. Λέγεται δὲ
ὅτι ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα μέρη τοῦ κόσμου, ὅπου ὁ μα-
γνητισμὸς οὕτως οὐκ ἔστιν ἄγνωστος.

«Ἄν δὲ ὁ τρόπος οὗτος τῆς θεραπείας, τὸν ὅποιον πε-
ριεγράψαμεν, μένῃ ἄνευ ἀποτελέσματος, τότε ὁ σοφὸς,
ιερεὺς καὶ μάγος, ἄρχεται παραδίδων ἑαυτὸν εἰς φοβεράς
πράξεις· τουτέστι κοιμᾶται ἐπὶ τῶν ἀκανθῶν, βαδίζει ἐν-
τὸς τοῦ πυρὸς, πίνει ριτίνην ζέουσαν, καὶ ἐν συντόμῳ
ἐκπληροῖ θαυμάσια κατωρθώματα, περὶ τῶν ὁποίων ἐν
τούτοις ὀφείλω τὰ εἶπω, ὅτι τὸ μόνον ὁρατὸν ἐνεργοῦν αἰ-
τιον εἶναι τὸ σαμκοῦ.»

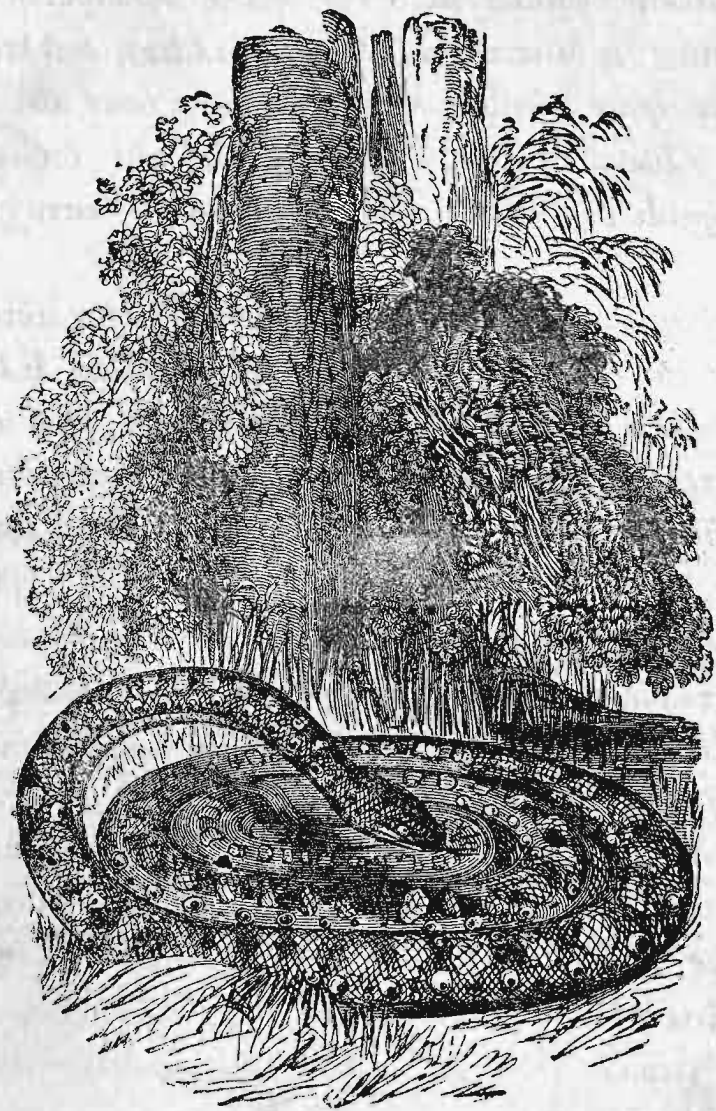
Ὁ κορινθίων τῶν ἀνωτέρων τάξεων εἶναι εὐγενέστερος
καὶ τιμιώτερος τῆς μεσαίας τῶν συμπατριωτῶν αὐτοῦ
τῶν κατωτέρων τάξεων, αἱτινές εἰσι κατὰ πολὺ ἀνώτεραι

αὐτοῦ ὡς πρὸς τὴν τῶν μυνῶν ἀνάπτυξιν. Οὐδέποτε οὗ-
τος εἰργάσθη· αἱ χεῖρες αὐτοῦ εἰσι μικραὶ, κομψαὶ καὶ
γλυκαῖαι ὡς αἱ τῆς γυναικὸς· πρὸς δὲ τοῦτοις ἄλλη τις
ἀπόδειξις τῆς ἐτελοῦς ἀεργίας τῶν χειρῶν αὐτοῦ εἶναι,
ὅτι οἱ ὄνυχες τοῦ παραμέσου καὶ τοῦ ὠτίτου δακτύλου,
ἐγκαταλειπόμενοι τῇ φυσικῇ αὐτῶν ἀνέξῃ, ὁμοιάζουσιν
ἐπὶ τέλους πρὸς ὄνυχας γυπὸς. Διέρχεται τὸν χρόνον αὐ-
τοῦ ἀνακεκλιμένος ἐπὶ ἀναπανσίμου καθίσματος, ἢ ἐπὶ
ἀνακλιντροῦ, περιστοιχιζόμενος ὑφ' ἡμισείας δωδεκάδος
ὑπηρετῶν, ὧν ὁ μὲν προσπαθεῖ τὰ συλλάβῃ τὰς ἐπὶ τῆς
κεφαλῆς αὐτοῦ φθείρας, ὁ δὲ ἀνεμίζει αὐτὸν, ἐνῶ ἄλλοι
τις, χωρὶς τὰ περιμένη διαταγὴν, ἀνάπτων αὐτῷ τὴν κα-
προσύριγγα αὐτοῦ, ἢ τὴν καπροδέσμην, τίθησι τὴν ἀ-
κραν αὐτῶν ἡταξὺ τῶν χειλέων αὐτοῦ.

Ὅταν δέχεται τὴν ἐπισκεψίν τινας τῶν φίλων αὐτοῦ
πληροὶ τὸ στόμα βετάλης ὑπεμφαιρῶν διὰ τῆς πράξεως
ταύτης, ὅτι οὐδὲν τοσοῦτο χυδαῖον, ὅσον ζωηρά τις συν-
διάλεξις τὰ μὴ ἢ δυνατόν τ' ἀρμόζῃ γύσει τοσοῦτον
ἀνωτέρας· ὁ φίλος αὐτοῦ πράττει ταῦτό. Ὅταν δὲ τὸ βε-
ταλοκάρνον ἱκανῶς μασσηθῇ τότε μόνον λέξεις τινές,
ἀλλ' οὐχί, βορβορυγμοὶ τινες, μόλις διακρινόμενοι ὡς ἐκ
τοῦ θορύβου τῆς μασσήσεως καὶ ἀπολύτως ἀκατάληπτοι
εἰς ὧτα, ἅτινα πρὸ πολλοῦ δὲν συνεκείεθσαν αὐτοῖς,
ἀνταλλάσσονται μεταξὺ αὐτῶν ἐν εἰδει συνδιαλέξεως.

Ἐξάρεσιν μεταξὺ τῶν ἰθαγενῶν ἐποιεῖτο ὁ κύριος Πε-
τρούσκη, κορινθίων χριστιανὸς καὶ καθηγητὴς τῆς μη-
τρικῆς αὐτοῦ γλώσσης ἐν τῷ γυμνασίῳ τῶν διερχομένων
τῆς Σαῖγκόν. Διήκουσε τὴν σειρὰν τῶν σπουδῶν αὐ-

τοῦ ἐν τῷ ρωμαϊκῷ καθολικῷ γυμνασίῳ τῆς Πενάγκ (νή-
σου τοῦ Πρίγκηπος-δὲ-Γκάλ).

ΟΦΙΣ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΠΕΝΑΓΗΣ.

«Οὐδέποτε θέλω λησμονήσει, λέγει ὁ Θόμσων, τὴν
ἐκπληξιν, ἣν ἐν ἐμοὶ ἠσθάνθην, ὅτε ἐπαρουσιάσθην πρὸς

αὐτόν. Ὁμίλησέ μοι μεταχειριζόμενος λίαν καθαρὴν ἀγ-
γλικὴν γλῶσσαν μετ' ἐλαφροῦ γαλλικοῦ ὕφους· ἐπίσης
καὶ τὴν γαλλικὴν ὠμύλει μετὰ τῆς αὐτῆς καθαρότητος
καὶ εὐφραδείας· ἡ δὲ ισπανικὴ, πορτογαλλικὴ καὶ ἰτα-
λικὴ γλῶσσα ἦσαν αὐτῷ τοσοῦτον οἰκτεῖαι, ὅσον καὶ αἱ
ἀνατολικαὶ γλῶσσαι. Τὴν ὑψηλὴν θέσιν, τὴν ὅποیان
κατεῖχεν, ὥφειλε τῇ ἐκτάκτῳ αὐτοῦ παιδεῖα, ἥς κάτοχος
ἦτο.

«Ἐπισκεψάμενός ποτε τὸν ἄνδρα τοῦτον, εὗρον αὐτὸν
ἐργαζόμενον ἐπὶ τινοῦ συγγράμματος αὐτοῦ «Περὶ λελο-
γισμένης ἀναλύσεως τῶν πρωτίστων γλῶσσῶν τοῦ κό-
σμου» (1), πρὸς συγγραφὴν τοῦ ὁποίου ἐδαπάνησε δέκα
ἔτη. Περὶ αὐτὸν ὑπῆρχε συλλογὴ σπανίων καὶ πολυτί-
μων βιβλίων, τὰ ὅποια συνέλεξεν ἐν μέρει μὲν ἐξ Εὐρώ-
πης, ἐν μέρει δὲ ἐξ Ἀσίας. Διαρκούσης τῆς ἐφεσπερίδος
τῶν ιεραποστόλων τις τῆς Κῶ-Λέν ἦλθε πρὸς ἐπίσκεψιν
ἡμῶν· κατὰ δὲ τὴν ἀναχώρησίν μου ἀφῆκα ἀμφοτέρους,
συζητοῦντας λατινιστὶ περὶ θεολογικοῦ τινοῦ θέματος.

«Ὁ Πετρούσκη συνέγραψε πολλὰ συγγράμματα
ἐκ τῶν ὁποίων καὶ τινὰ ἀνναμντικὴν γραμματικὴν,
ἣτις ἔχει ὡς πρόλογον ἐκτεταμένην ἔκθεσιν περὶ τῶν
σχέσεων, αἰτίνας ὑφίστανται μεταξὺ τῶν ἀρχαιοτέρων
συμβολικῶν χαρακτήρων καὶ τῶν τοῦ νεωτέρου ἀνναμν-
τικοῦ ἀλφαβήτου».

(1) Τὸ σύγγραμμα τοῦτο τοῦ Πετρούσκη ἐδημοσιεύθη ἀκολούθως ἐν
Σαϊγκὼν δαπάναις τῆς ἀποικιακῆς κυβερνήσεως. Ὁ ἔξοχος οὗτος γλωσ-
σολόγος, ἀρχισυντάκτης τῆς ἐπισήμου ἀνναμντικῆς ἐφημερίδος, εἶναι ἐπί-
σης διεργητὴς πρώτης τάξεως καὶ πρῶτος μεταξὺ τῶν πεπαιδευμένων.